

Glasilno Mestne občine Ljubljana, letnik XVII, številka 1, januar 2012, ISSN 1318-797X

Ljubljana

3
Ljubljana in župan

10
Kandidatura
za Unicefov naslov
Ljubljana – mesto
literature

2,48
4. festival
kulturno-umetnostne
vzgoje Bobri

12
Priznanje za
dostopno
Ljubljano osebam
z oviranostmi

4. ljubljanski festival kulturno-umetnostne vzgoje

BOBRI

28. januar – 11. februar 2012

28. januarja se v Slovenskem mladinskem gledališču s predstavo Pekarna Mišmaš Svetlane Makarovič v režiji Roberta Waltla začena 4. festival kulturno-umetnostne vzgoje Bobri, ki ga pripravlja Mestna občina Ljubljana v sodelovanju z ljubljanskimi kulturnimi zavodi in nevladnimi organizacijami. Izvršni producent festivala je Slovensko mladinsko gledališče.

Festival Bobri je med obiskovalkami in obiskovalci zelo priljubljen, zato je vsaka izdaja obsejnejša tako po vsebini kot po številu obiskovalcev. Na začetku, leta 2009 in 2010, je festival Bobri ponujal gledališki in filmski program, ki sta ga pripravila Slovensko mladinsko gledališče in Kinodvor, in nekaj ustvarjalnih delavnic. V letu 2011, ko je bila Ljubljana do aprila še nosilka Unescovega naslova svetovna prestolnica knjige, je festival zaznamoval bogat knjižni program v izvedbi Mestne knjižnice Ljubljana.

Letošnji festival poleg naštetih vsebin ponuja 44 delavnic s področja likovnih umetnosti. Pester program so pripravili Mednarodni grafični likovni center, Muzej in galerije mesta Ljubljane in Pionirski dom, v okviru katerega bodo izvedeni tudi skupni projekti teh zavodov, v galeriji Kresija je obujena Bobrova knjižna pot, v Trubarjevi hiši literature bodo potekale ustvarjalne delavnice, otroci in mladi pa bodo lahko s Stripburgerjem izdelovali stripe, s KD Codeep urbani zemljevid Ljubljane, v stari tiskarni tipoRenesansa pa snežaka iz lesenih črk.

Bobri 2012 na 134 prireditvah pričakujejo 15.956 otrok in mladostnikov.

V okviru gledališkega in glasbenega programa letošnjih Bobrov si bodo otroci na 13 različnih prizoriščih v Ljubljani ogledali 62 predstav ali koncertov. Zanje je na voljo 12.281 brezplačnih vstopnic. V okviru filmskega programa v Kinodvoru bo 13 prireditev, za katere je na voljo 2.561 brezplačnih vstopnic. V okviru likovne vzgoje se bo na letošnjih Bobrih zvrstilo 44 delavnic za otroke in mladino; za sodelovanje na njih se je treba vnaprej prijaviti, sprejmejo pa lahko 954 otrok in mladostnikov. 10 literarnih delavnic je v svojih enotah pripravila tudi Mestna knjižnica Ljubljana, na voljo pa je 190 prostih mest in tudi zanje je potrebna vnaprejšnja prijava.

Podrobno je program festivala predstavljen v programski knjižici, ki jo je pripravilo Slovensko mladinsko gledališče, z Bobrovim dnevnikom, ki ga je pripravil Kinodvor, pa bodo otroci dejavno vključeni v festivalsko dogajanje.

Dopoldanski program ob delavnikih Bobrov je namenjen šolam in vrtcem, popoldanski dogodki pa individualnim obiskom.

Mestna občina Ljubljana omogoča, da so vse vstopnice za festivalske prireditve brezplačne, prav tako tudi sodelovanje na najrazličnejših delavnicah.

Ljubljanski vrtci in šole smo bili na festival povabljeni v začetku januarja, vse vstopnice pa so pošle v dveh dneh.

Brezplačne vstopnice za izven so na voljo v Prodajni galeriji Slovenskega mladinskega gledališča na Trgu francoske revolucije 5.

Ljubljana

Ljubljana in župan

4. festival kulturno-umetnostne vzgoje Bobri	2
Akad. prof. dr. Jože Mencinger: Ljubljana in župan	3
Pogovor s podžupanom v začasnem opravljanju funkcije župana Alešem Čerinom	4
Pogovor s podžupanjo Tjašo Ficko	6
Pogovor s podžupanom prof. Janezom Koželjem	8
Veno Taufer: Pismo Unicefu ob kandidaturi Ljubljane za naslov mesto literature	10
Evropsko priznanje Ljubljani za dostopnost mesta osebam z oviranostmi	12
Staša Cafuta Trček: »Vse je tako urejeno, čisto«	15
Marjana Lavrič: Ljubljana – turistično središče Alpe-Jadran	16
Alida Zagorc Šuligoj: Cene Štupar – Center za permanentno izobraževanje	18
Mag. Mateja Demšič: 5. medkulturna izmenjava dobrih praks v Ljubljani	15
Nada Breznik: Anže Smole – umetniška duša na poti vrhunske znanosti	20
Mestno zrcalo: »Jankovič je za mesto res veliko naredil«	22
Prof. Janez Koželj: Parki v sodobnem mestu	24
Stane Jagodič: Parkovne fotografije Luka Vidica	25
Tomislav Tkalec: Projekt za zmanjšanje stroškov energije	26
Dr. Brigita Jamnik: 10 pravil za ravnanje z vodo	27
Pogovor z vodjem Službe za lokalno samoupravo Vojkom Grünfeldom	28
Četrtni razgledi	30
Duša Hlade Zore: Delovanje društva bolnikov z osteoporozo Ljubljana	37
Barbara Slabanja: Varstvo zdravja gozdov v MOL	38
70-letnica Fotoateljaja Potrč	39
Stane Jagodič: Nagrajena fotografija Igorja Rusa	41
Ljubljanske novice	42
Okoljske meritve	47
Po Bobrovi poti	48

Fotografiji na naslovnici:

Zgoraj: Praznovanje slovenskega kulturnega praznika ob Prešernovem spomeniku, foto: Dunja Wedam.

Spodaj: Bober, ki napoveduje 4. festival kulturno-umetnostne vzgoje Bobri.

Fotografije na strani 2:

Zgoraj: Vrsta za brezplačne vstopnice na lanskem festivalu Bobri, foto: Primož Lukežič
Spodaj: Plakat letošnjega festivala Bobri.

Fotografija na strani 3:

Akad. prof. dr. Jože Mencinger, foto: Boštjan Tacol

Avtorica nepodpisanih besedil je odgovorna urednica Nada Šumi.

Izdajatelj: Mestni svet
Mestne občine Ljubljana,
Mestni trg 1. Zanj: župan
Zoran Jankovič. Uredniški
odbor: Mitja Meršol
(predsednik), Tjaša Ficko,
Vesna Kos – Bleiweis,
mag. Anže Logar, Stanka
Ritonja. Odgovorna
urednica in lektorica:
Nada Šumi, kontakt:
041/737 863, glasilo.
ljubljanaj@ljubljanaj.si.
Avtorica logotipa: Petra
Černe Oven, Studio ID,
Oblikovalska zasnova:
Miljenko Licul. Naslov
uredništva: Glasilo
Ljubljana, Mestni trg 1,
Ljubljana. Tisk: Set
d.o.o., Grafična priprava:
Lupa design. Naklada:
119.800 izvodov.
Natisnjeno na okolju
prijaznem papirju. Glasilo
brezplačno prejme vsako
gospodinjstvo v Mestni
občini Ljubljana.

Je Ljubljana najlepše mesto na svetu? Ni. Ali bo najlepše mesto na svetu? Ne bo. A prav je, da župan verjame, da bo. Če ne bi verjel, ne bi bilo prav, da je župan.

Tudi če ni in ne bo najlepše mesto na svetu, pa je Ljubljana mesto, v katerem je prijetno živeti in katerega center se je v nekaj letih povsem spremenil. Najbrž tudi najbolj zadrži »Slovenec« tega na more zanikati. Dovolj je sprehoditi se ob Ljubljanici ali po stari Ljubljani, si ogledati prenovljen Kongresni trg in garažo pod njim ali športno dvorano Stožice. Pri tem ne gre spregledati, da se je vse to spremenilo v času gospodarske krize, ko je gospodarska aktivnost malone povsem zastala in ko vsi bolj ali manj čakamo, kdaj se bo kriza končala, če se sploh bo končala.

Bi se toliko stvari spremenilo brez odhajajočega župana? Najbrž ne. Za spremembe je potrebna želja narediti, vera, da je mogoče narediti, in neskončna samozavest. Potem šele pridejo na vrsto podjetniške in organizacijske sposobnosti. Nad njimi mnogokrat sploh nisem bil navdušen. Motilo me je na primer izginjanje klasičnih trgovin s prodajalkami za pultom, ki jih je prevzemal Mercator. »Napredek« mi ni zmeraj všeč, včasih se mi toži po, recimo, letu 1960, ko v trgovinah še ni bilo treba razmišljati, katera zobna pasta bolje čisti zobe od druge, ali kateri kruh je boljši od drugega. A očitno se spremembam ne da upreti, kar je župan razumel, sam pa ne razumem. Kljub zelo različnim pogledom na svet pa sva oba verjela in najbrž še verjameva, da ne gre lahkomišelnost prodajati podjetij, in da je prav, da o vsem ne odločajo le lastniki premoženja, ampak tudi v podjetjih zaposleni. Zato Mercator sploh še imamo.

A vrnimo se k Ljubljani in županu. Pred njegovo prvo izvolitvijo sem bil tudi sam »kandidat« za župana; nasploh sem kar naprej nekakšen »kandidat« za različne funkcije; največkrat sploh ne vem, kdo me je za kaj »določil«, vprašali me običajno sploh niso. Kakorkoli, ko sem bil »kandidat« za župana, me je obiskal gospod Jankovič, ki so ga maloprej razrešili v Mercatorju. Povprašal me je, če bom kandidiral, ter povedal, da on kandidira predvsem zato, ker mu ostaja dvajset ur dnevno, ko ne ve kaj početi. Ko je postal župan, sem ugotovil, da je govoril resnico, dvajset ur na dan je res županoval; zdelo se je, da pozna vsako ulico v mestu, vsako luknjo v asfaltu in vsak spor med sosedi; reševal naj bi jih ob sobotah dopoldne. Trmasto je uresničeval, kar je obljubljal in kar se je zdelo precej utopično. Kljub temu je ostalo še veliko dela. Če se pripelješ v Ljubljano s štajerske strani, imaš res občutek, da prihajaš v moderno mesto, če se pripelješ z dolenske ali gorenjske, kaže, da bo treba še marsikaj narediti, če se pripelješ s primorske pa, da bo prenavljanje mesta trajalo vsaj še desetletje. Odhajajočemu županu mnogi očitajo pomanjkanje čuta za socialne probleme. O njih res ni veliko govoril, a jih ni zanemarjal; dovolj je pogledati število socialnih stanovanj, izdatke za kulturo, zdravstvo, izobraževanje in socialno varnost.

Na državni ravni pa mu ne gre najbolje. Sam sem ga podprl iz enega samega razloga – zaradi njegovega optimizma, ki nam ga v tem času najbolj manjka, in ker sem verjel, da ga lahko prenese na državno raven. Ni mi ga bilo treba podpreti. Naredil sem napako. Manjkajo mu lastnosti, ki so postale ključ do uspešnosti v zdajšnji slovenski politiki: ponigličnost, zadržanost, zahrbtnost, hinavščina in sprenevedanje. Tvegal je veliko, saj bi lahko počival na tistem, kar se je v Ljubljani že spremenilo, pa bi se kljub temu uvrstil med župane, katerih ime bo zapisano v mestni zgodovini. A najbrž ne bi šlo; spet dvajset ur na dan ne bi vedel kaj početi.

Akad. prof. dr. Jože Mencinger

Aleš Čerin: »Ne poznam nikogar, in času toliko vložil v Ljubljano

Foto: Miha Fras

Podžupan v začasnem opravljanju funkcije župana Aleš Čerin

Projekti so zastavljeni, vodilna ekipa na ravni celotne Mestne občine Ljubljana je izvrstna in vsak posameznik profesionalno in samoiniciativno opravlja svoje delo. Določene so prioritete, naučili smo se sodelovanja in timskega dela, predvsem pa vsak zaupa v znanje sodelavcev in ne nazadnje tudi sam vase.

Županu Zoranu Jankoviću je, kot je znano, 21. decembra 2011 opolnoči prenehala funkcija župana, Janiju Möderndorferju funkcija podžupana, podžupanja Jadranka Dakić pa je s svojega mesta odstopila. Funkcijo župana začasno opravlja Aleš Čerin. Nadomestne županske volitve bodo v Ljubljani v nedeljo, 25. marca 2012, o poteku dela v tem vmesnem času pa smo povprašali podžupana v začasnem opravljanju funkcije župana, kot se zdaj imenuje funkcija Aleša Čerina.

21. decembra je župan Zoran Janković s svojo listo po volji volivcev z največ poslanskimi mesti vstopil v Državni zbor, med poslance se je preselil podžupan Jani Möderndorfer, v istem času je odstopila podžupanja Jadranka Dakić, direktor Mestne uprave se je upokojil, sami pa ste 22. decembra nastopili funkcijo podžupana v začasnem opravljanju funkcije župana. Kaj ta skrčena postava mestnega vodstva pomeni za vas v novi vlogi in za delovanje mestne uprave?

Zagotovo je najpomembnejši dogodek, ki je zaznamoval Ljubljano po letu 2006, ko je županovanje prevzel Zoran Janković z ekipo, zmaga Liste Zorana Jankovića - Pozitivna Slovenija na predčasnih parlamentarnih volitvah 4. decembra 2011. To pa iz dveh razlogov:

Pobude, ki bi jim lahko rekli množični poziv, ki so prihajale ne le iz Ljubljane, ampak praktično

z vseh koncev Slovenije, da naj Zoran Janković s svojo listo kandidira na predčasnih volitvah, so svojo intenzivnost črpale iz splošnega védenja in spoznanja, kaj vse je bilo v obeh mandatih ljubljanske ekipe narejenega. Pred prihodom naše ekipe na Magistrat je veljalo, da je Ljubljana zaspana. Nova ekipa pa je belo spečo lepotic naglo pričela prebujati iz sna. Ljubljana je postala veliko gradbišče, ne samo z gradnjo mostov, šol, vrtcev, parkov, športnih objektov, objektov za stare in mlade, ampak tudi v prenesenem pomenu besede. Z dogodki, prireditvami in množico obiskovalcev v za promet zaprtem mestnem jedru je mesto oživel in dejansko postalo čudovita prestolnica nove članice v EU.

Drugo, sama zmaga na parlamentarnih volitvah že samo z vidika časovne premice pomeni neverjeten uspeh, ki ga v Sloveniji ne beležimo. Namreč samo v sedmih tednih od dne, ko se je Zoran Janković odločil za kandidaturo, je številčno majhna ekipa ustanovila stranko, na

volilni parket postavila 85 kandidatov – od tega kar 41 žensk – in z domiselno in pozitivno kampanjo, kot je tudi ime stranke, dobila glas okoli 310.000 volivk in volivcev ter kar 28 sedežev v DZ.

Ljubljano upravlja čez 50 funkcionarjev, prej bi dejal menedžerjev, poleg župana, podžupana in direktorja še vsi načelniki in direktorji v Holdingu in mestnih podjetjih in organizacijah. Z odhodom župana, podžupanje in podžupana brez dvoma v Ljubljani nastane praznina, vendar smo prej navedeni upravljavski tim že od našega prihoda leta 2006 intenzivno in sistematično izobraževali v Šoli vodenja po načelih strokovnosti, odgovornosti in v duhu, da vse delamo v dobro Ljubljančank in Ljubljančanov.

Ta skrčena postava je seveda samo začasna do nadomestnih volitev, ki so razpisane za 25. marec. Novoizvoljeni župan si bo podžupane izbral po svojem videnju. Res je sicer, da se

ki bi po energiji, srčnosti kot zadnji ljubljanski župan»

je direktor mestne uprave 15. januarja 2012 upokojil, vendar sem vesel, da je pristal, da bo kot vršilec dolžnosti svoje delo opravljal do dogovora z novim županom. Z vsem tem hočem povedati, da s skrčeno postavo mesto ni in ne bo obstalo, ampak ga vodimo na podlagi sprejetih projektov in proračuna.

Projekti so zastavljeni, vodilna ekipa na ravni celotne Mestne občine Ljubljana je izvrstna in vsak posameznik profesionalno in samoiniciativno opravlja svoje delo. Določene so prioritete, naučili smo se sodelovanja in timskega dela, predvsem pa vsak zaupa v znanje sodelavcev in ne nazadnje tudi sam vase.

Na koga vse so prenesene vaše dosedanje naloge v mestnem svetu in kaj novonastali položaj v celoti pomeni za delovanje Liste Zorana Jankovića?

Ker sem na predlog Zorana Jankovića kot podžupan prevzel začasno funkcijo župana, kar mi je v čast in zadovoljstvo za dosedanje delo, je moja svetniška funkcija za ta čas zamrznjena, kar pomeni, da ima Lista Zorana Jankovića v mestnem svetu sicer glas manj, a še vedno absolutno večino. Glede na to, da z drugimi svetniškimi skupinami gojimo korektne odnose, ne vidim težav pri delu Mestnega sveta v tem začasnem obdobju. Namesto mene pa v tem obdobju vodi Svetniško skupino LZJ Jadranka Dakić.

Naloge podžupana Janija Möderndorferja bodo v večji meri prevzeli načelniki posameznih oddelkov znotraj Mestne uprave, delo Jadranke Dakić pa bo večidel prevzela načelnica oddelka za finance Urša Otoničar, s katero sta že do sedaj tesno sodelovali, direktor Vasja Butina pa bo do nadaljnjega svojo funkcijo opravljal kot vršilec dolžnosti.

Nadomestne županske volitve so napovedane za 25. marec. Kakšno osebnost bi si sami želeli na županskem mestu po tako uspešnem obdobju široko priljubljenega dosedanega župana? Vidite koga, ki bi ga lahko nasledil tako, da bi se razcvet Ljubljane nadaljeval?

Kdorkoli bo nasledil Zorana Jankovića, mu po eni strani ne bo lahko, saj ga bodo meščanke in meščani primerjali z njim. Zoran Janković si v petih letih županovanja s svojo karizmo ni ustvaril samo široke priljubljenosti, ampak v mestu spodbudil take premike, da ga že zdaj nekateri primerjajo z legendarnim Ivanom Hribarjem.

Po drugi strani pa mu bo v prid to, da so projekti za vsestranski razvoj Ljubljane nastavljeni že od volitev 2006 in 2010, proračun za letos je sprejet in vse to je pač potrebno realizirati. Ne poznam nikogar, ki bi po energiji, srčnosti in času toliko vložil v Ljubljano kot zadnji ljubljanski župan.

Katere dosežke zadnjih petih let v Mestni občini Ljubljana osebno štejete za najpomembnejše?

Med vsemi dosežki jih je težko izpostaviti le nekaj. Pa vendarle, središče naše prestolnice je kot prerajeno – zapora za promet, urejene ulice, novi mostovi, Kongresni trg in garaža pod njim. Potem imamo Kino Šiška, ki odlično posluje, vrhunski objekti in park v Stožicah, pa park Žale, nov Oder pod zvezdami v Lutkovnem gledališču, Trubarjevo hišo literature, nova neprofitna stanovanja, mestno negovalno bolnišnico, projekt RCERO, nove vrte in šole. Brez dvoma velja izpostaviti tudi sprejetje novega prostorskega načrta in uvedbo izposojevalnice koles BicikeLJ. Potem je tu vsako leto uspešnejši ljubljanski festival, kulturne prireditve Junij v Ljubljani, zdaj že tradicionalni koncert ob dnevu Evrope, ki ga pripravljamo skupaj z Evropsko komisijo Evropa Ljubljani – Ljubljana Evropi ... Še in še bi lahko našteval. Osebno pa bi vseeno posebno izpostavil tri: Ljubljano v času predsedovanja Slovenije EU v prvi polovici leta 2008, celotno leto, ko je bila Ljubljana od aprila 2010 do aprila 2011 svetovna prestolnica knjige ter svečano otvoritev prenovljenega Kongresnega trga z garažo pod njim 3. julija 2011, ki jo je ovekovečila Mahlerjeva Simfonija tisočev.

Kot pomembnejši dosežek pa bi izpostavil tudi najboljšo ekipo, ki ni samo strokovna, ampak tudi timska, solidarna in predvsem odgovorna. Zato so naloge veliko lažje in nič ni nemogoče.

Katere bližnje naloge čakajo novega župana in njegovo vodstveno ekipo, ki jima bo sprejeti proračun najbrž močno olajšal delo?

Delno sem na to vprašanje že odgovoril. Po mojem mnenju bo za novega župana daleč najpomembnejše, da bo znal z dosedanjim ekipo, ki jo bo po svojem okusu lahko spreminjal oziroma dopolnjeval, zadržati notranjo povezanost, medsebojno sodelovanje in visoko motiviranost za skupno delo, pri

čemur mu bo v pomoč nadaljevanje Šole vodenja.

Nalog je veliko. Številni projekti že tečejo ali pa so v izdelavi projekti zanje. Za ohranjanje čistega okolja je pomembno spodbujanje uporabe javnega prevoza, uvedba novih linij LPP, ki že teče, ureditev parkirišč P&R in rumenih pasov za javni promet. Nadaljevali bomo s prenovno vrtcev in šol, napeljavo vodovoda in kanalizacije v vsako hišo. Poleg sanacije črnih odlagališč je pred nami uvedba tako imenovanih »zelenih nadzornikov«, ki bodo opozarjali in po potrebi tudi sankcionirali nelegalne posege v okolje. Eden večjih načrtovanih projektov je izgradnja centra sodobnih umetnosti in kreativnih industrij Rog. Nadaljevali bomo s projektom garažne hiše pod Trznico, prenovno kopalnico Kolesarja in Ilirija, urejanjem parkov in zelenic, gradnjo domov za starejše občane, nove upravne stavbe Cukrarne. Trdno smo zagrizli tudi v večanje prepoznavnosti našega mesta v Evropi in svetu. Skratka, projekti so zastavljeni in ekipa je pripravljena trdo delati tudi naprej.

Kakšni so vaši karierni načrti po nadomestnih županskih volitvah, glede na to, da svojo funkcijo opravljate nepoklicno?

Glede na to, da vsak od nas svoje osebne karierni načrte nekako usklajuje z ožjo ekipo, ki je skupaj že vrsto let, bo oblikovanje nove vlade, ki je v teh dneh v teku, vplivalo na naše bodoče aktivnosti. V vodstvu Pozitivne Slovenije in svetniški skupini LZJ še nismo določili kandidata za nadomestne županske volitve.

Imate morda kakšno posebno sporočilo Ljubljančankam in Ljubljančanom na začetku leta in v svoji sedanjih vlogi podžupana v začasnem opravljanju funkcije župana?

Kdorkoli bo po nadomestnih volitvah novi ljubljanski župan – prepričan sem, da bo LZJ-PS predlagala najprimernejšega kandidata –, želim, da se bo razcvet Ljubljane nadaljeval in da bomo vsi skupaj skrbeli za urejeno, varno in prijazno Ljubljano.

Želim si, da vsi ostanemo še naprej ponosni na naše mesto, da živimo skupaj v razumevanju in spoštovanju drug drugega ne glede na morebitne razlike. Trudili se bomo izpolniti pričakovanja meščank in meščanov in delali izključno v korist mesta. Želim si, da se še naprej na ulicah srečujemo z nasmehom in optimizmom na obrazu.

Tjaša Ficko:

Foto: Miha Fras

Podžupanja Tjaša Ficko

Podžupanja Tjaša Ficko, ki skrbi za prepoznavnost in mednarodni ugled Ljubljane, se v zadnjem času veseli kar nekaj priznanj našemu glavnemu mestu. Po vseh projektih, ki jih je Ljubljana zastavila v času županovanja Zorana Jankovića, ni dvoma, da jih bo Ljubljana deležna tudi v prihodnje, le da se podžupanji zdi pot brez njegove podpore in optimizma zahtevnejša. Pogovarjali smo o tem, s katerimi koraki se Ljubljana bliža zastavljenemu vzponu na Mercejevi lestvici, kjer vodi Dunaj, po katerem se Ljubljana vzoruje.

Ljubljana je v konkurenci 114 mest iz 23 evropskih držav pravkar prejela posebno priznanje ocenjevalne komisije za krepitev dostopnosti na področju prometa in z njim povezane infrastrukture, ki ste ga v imenu Mestne občine Ljubljana prevzeli v Bruslju. Kakšen pomen pripisujete temu priznanju in ali ste tudi sami sodelovali pri pripravi kandidature zanj?

Dejstvo, da je bila Ljubljana v Bruslju izmed 114 evropskih mest najprej izbrana v skupino 8 najboljših in nato prejela še posebno priznanje za povečanje dostopnosti v prometu, je nedvomno zelo lep dosežek, na katerega smo v mestni upravi ponosni. Je potrditev uspešnih prizadevanj sodelavk in sodelavcev, katerih aktivnosti so dnevno usmerjene v večjo dostopnost mesta na vseh ravneh in za vse uporabnike, še posebej šibkejša skupine, kot so starejši in osebe z oviranostmi. Čeprav majhni, se torej lahko uspešno umeščamo na evropski zemljevid tistih mest, ki si aktivno prizadevajo za dobro počutje svojih meščanov in tudi obiskovalcev. Seveda bodo zdaj

pričakovanja še večja, zato pomeni priznanje hkrati tudi veliko odgovornost za naše prihodnje delo, vsekakor pa je dobrodošla popotnica, ki smo je veseli.

Za pripravo kandidature sta najbolj zaslužna Oddelek za zdravje in socialno varstvo na čelu z vodinjo oddelka Tilko Klančar in predsednik Sveta za odpravljanje arhitekturnih in komunikacijskih ovir Mestne občine Ljubljana ter mestni svetnik Sašo Rink, pri pridobivanju podatkov pa so aktivno pomagali tudi drugi sodelavci. Sama sem imela že pri prvem pregledu gradiva izjemno dober občutek, saj je bila kandidatura pripravljena zelo kakovostno, končni uspeh pa je po moji oceni rezultat dobrega timskega dela.

Kako zahtevni pa so bili kriteriji za pridobitev naslova najlepšega večjega mesta v Sloveniji?

Precej zahtevni, kar me veseli, saj je potem pridobljeni naziv še toliko slajši. Pogovor s člani strokovne komisije ni bil mačji kašelj, obiskali so nas z zelo konkretnimi, tudi podrobnimi vprašanji in si poleg naših

»Priznanja Ljubljani so zaveza za odgovorno delo«

odgovorov vse, kar so ocenjevali, tudi osebno ogledali. Všeč mi je, kadar tovrstna tekmovanja niso zastavljena le »na papirju«. Celoten projekt Turistične zveze Slovenije je bil po moji oceni izveden strokovno in dosledno, vse od prvega stika do zaključne prireditve, na kateri je Ljubljana prejela priznanje za najlepše in najbolj gostoljubno večje mesto, tako po mnenju ocenjevalcev kot tudi po mnenju splošne javnosti, ki je glasovala po spletu.

Na Mercejevi lestvici se je Ljubljana pomaknila za dve mesti bliže proti prvi deseterici, ki je zaveza sedanjega mandata. katerim najbolj bistvenim kriterijem bo treba še zadostiti, da bo do konca tega mandata ta cilj dosežen? Bo to mogoče tudi brez vodstvene roke dosedanjega župana Zorana Jankovića?

Kot sem dejala ob objavi rezultatov, sem vzpona na lestvici vesela, saj je dokaz, da gremo v pravo smer. V primerjavi z lansko oceno smo višjo uvrstitev dosegli z izboljšanjem ocen na področju kakovosti javnega prometa in na stanovanjskem področju. Nekaj področij, kot so na primer kakovost pitne vode, ravnanje z odpadki,

V lanskem letu je mestna uprava pripravila dve pomembni kandidaturi za evropska naslova Ljubljane: za zeleno evropsko prestolnico 2013 in za trajni naslov mesto literature. Kako vsebinsko ocenjujete obe kandidaturi?

Kandidaturi sta pripravljene kakovostno in zastavljene ambiciozno. Za naziv evropske zelene prestolnice se tokrat potegujemo drugič, priprave dvanajstih poglavij gradiva, ki obsegajo skupaj s prilogami približno sto strani, smo se lotili interdisciplinarno – pri tem je sodelovalo veliko oddelkov in služb mestne uprave ter vsa javna podjetja. Za koordinacijo obsežne vsebine je bila oblikovana projektna skupina, ki je pridobila podatke o zelenih površinah, kakovosti zraka in vode, javnem prometu, pa o zbiranju in ravnanju z odpadki ter odpadnimi vodami, okoljskem upravljanju in podobno. Ljubljana je tudi tokrat v družbi močnih konkurentov, kot so Kopenhagen, Pariz in Dunaj, ki si podobno kot mi prizadevajo postati zelena prestolnica 2014. Uvrstitev med finaliste bi pomenila lep uspeh, zato z nestrpnostjo pričakujemo rezultate.

Koncept konkuriranja za prestižni Unescov naslov mesto literature je nekoliko

po vaši presoji najbolj približala, da bi postala ljudem najprijaznejše evropsko mesto? Je morda to že zdaj?

Pomembno je poudariti, da smo za celostno podobo in ugled Ljubljane tako doma kot v tujini odgovorni najprej sodelavci in sodelavke tako imenovane velike mestne družine, nato pa tudi vsi, ki v glavnem mestu živimo in delamo. Končni uspeh je kot mozaik, odvisen od vseh skupaj in vsakega posebej. Zakaj? Če se predstavljamo kot zeleno in čisto mesto, moramo skladno s tem tudi ravnati. Najprej vsi uradno zadolženi za vzdrževanje čistoče, nato pa seveda tudi meščani. Metanje cigaretnih ogorkov iz avtomobila ali odvažanje kosovnih odpadkov v naravo se mi zato zdi nesprejemljivo.

Sicer pa smo veseli vsakega uspeha in doseženega cilja, poleg že omenjenih priznanj je v preteklem letu veliko pozornosti doma in v tujini požel nov sistem izposoje koles BicikeLJ, na svetovni zemljevid pa smo se vpisali tako z uspešno vključitvijo v mednarodno mrežo mest, ki nudijo zatočišče preganjanim pisateljem, kot z organizacijo Svetovnega vrha knjige, na katerem je bila sprejeta Ljubljanska resolucija o knjigi. Ena od prednosti Ljubljane v primerjavi z drugimi glavnimi mesti je varnost, kar je konec lanskega leta ponovno pokazala Mercerjeva raziskava, po kateri smo najvarnejše mesto v tem delu Evrope. Za napredek v trajnostni mobilnosti nas je Evropska komisija oktobra nagradila s priznanjem Civitas 2011, decembra smo lahko prebrali, da je Prešernov trg med najlepšimi v Evropi, veliko pohval je bila deležna tudi decembrska okrasitev in raznolik praznični program v mestu. V preteklem letu so k prepoznavnosti Ljubljane prispevali tudi številni športni in glasbeni dogodki v Stožicah ter seveda številne kulturne poslastice, med njimi poletni Festival Ljubljana, spomnite se Simfonije tisočev na prenovljenem Kongresnem trgu, pa seveda Ljubljanski grad, katerega novo vodstvo je z dodatnimi vsebinami še utrdilo položaj osrednje turistične točke. Po kakovosti življenja si prizadevamo naše mesto približati Dunaju, ki je na tem področju že več let nesporni zmagovalec, kljub temu pa mnogi sodelavci in sodelavke že danes živimo Ljubljano kot najlepše in najbolj prijazno mesto na svetu in zaradi naštetih ter podobnih uspehov to zmeraj lažje prenesemo tudi na mnoge druge.

Župan Zoran Janković je bil v preteklih petih letih nedvomno naša ključna gonilna sila in brez njegove zagnanosti, vztrajnosti, optimizma ter podpore bo pot zagotovo zahtevnejša, ne nemogoča, naša odgovornost pa je zdaj še večja.

športna infrastruktura in izobraževanje, bi po mojem prepričanju lahko bilo že tokrat ocenjenih bolje, na področjih, kot sta podnebje in lega mesta, pa seveda ne gre pričakovati, da bi se oceni v prihodnje spremenili.

Zavedamo se, da je do zelenega cilja, ki smo si ga zastavili, še dolga pot, prepričana pa sem, da so načrtovane aktivnosti tako mestne uprave kot javnih podjetij in zavodov zastavljene dobro in se z uresničevanjem sprejetih strategij v prihodnje lahko nadejamo še boljših rezultatov tudi na lestvici kakovosti življenja.

Župan Zoran Janković je bil v preteklih petih letih nedvomno naša ključna gonilna sila in brez njegove zagnanosti, vztrajnosti, optimizma ter podpore bo pot zagotovo zahtevnejša, ne nemogoča, naša odgovornost pa je zdaj še večja.

drugačen, gre za trajen naslov, s katerim se doslej ponaša le pet mest na svetu. Kandidatura temelji na dobri osnovi izjemno uspešno izpeljanega Unescovega projekta Svetovna prestolnica knjige, kar je z najboljšim programom, oblikovanim pod taktirko vodje Oddelka za kulturo dr. Uroša Grilca, Ljubljana postala aprila 2010. Kriteriji so zahtevni, pričakovano povezani z razvojem področja knjige in popularizacijo bralne kulture, če uspemo, pa bo to pomenilo izjemno promocijo tako za mesto kot državo ter v mednarodnem okolju bolj prepoznavno slovensko knjigo in kulturo.

Kateri dosežki leta 2011 vas s stališča promocije Ljubljane najbolj veselijo in katerim mestom naj bi se po vašem ogledu evropskih prestolnic Ljubljana

Prof. Janez Koželj:

Foto: Miha Fras

Podžupan prof. Janez Koželj

Čeprav si je od daleč težko predstavljati, kako je mogoče voditi vse številne urbanistične, arhitekturne in druge projekte, ki jih je podžupan prof. Janez Koželj zasnoval skupaj z županom Zoranom Jankovičem in so od prvotnih 22 narasli na nekaj čez 500, pa lahko rečemo dvoje: prav ta vizionarski tandem je Ljubljano v temeljih preobrazil, obenem pa se je pokazalo, da je vizija postala nezaustavljivi sprožilec idej in dogajanja tudi za naprej. Srečna okoliščina pri tem je, da so v projekte vključeni tudi številni nadarjeni profesorjevi študentje, ki tako spontano postajajo nosilci prihodnjega razvoja Ljubljane.

Vaše področje dela je bilo v obeh zadnjih mandatih zelo široko in strokovno zahtevno. So vaše urbanistične vizije Ljubljane dosegle tisto točko, ko se lahko s svojega položaja umaknete, ali pa bi jim morda želeli dati dodaten zagon s kandidaturo za župana ali vztrajanjem na mestu podžupana?

Nismo še dokončali niti vseh 22 tako imenovanih županovih projektov iz leta 2006. Obljuba dela dolg, zato se ne morem kar umakniti, še posebej zato, ker je bilo v mnoge od tedaj začeti mestnih projektov strateškega pomena vloženega ogromno truda in časa. Domišljam si, da se jih da uresničiti le z mojo pomočjo, saj poznam tako vse vpletene kot tudi vse pasti in ovire, ki jih ogrožajo.

Katere uresničene projekte sami štejete za najbolj uspele v smislu vizije dolgoročnega razvoja Ljubljane 2025?

Pravzaprav ni bil nobeden takšnih projektov do konca izveden, da bi lahko začutili njegov razvojni učinek. Prav tako ni bila na nobenem področju iz vizije ustvarjena takšna kritična masa izvedenih projektov, da bi preusmerila razvoj mesta v zeleno smer. Na področju prometa smo sicer razširili prenovljene urejene pešceve površine in jih razbremenili motornega prometa, nismo pa uspeli zmanjšati uporabe osebnih avtomobilov v korist koles in javnega prevoza. Zgradili smo sicer stadion in športno dvorano v Stožicah, nismo pa zgradili niti novega kopališča Ilirije niti novega kopališča Kolezije niti gimnastične niti atletske dvorane. V nekaj

mesecih bomo sicer sklenili notranji obroč z novim Fabianijevim mostom, smo pa še daleč od izgradnje centra sodobnih umetnosti v Rogu in še dalj od izgradnje skupnega upravnega središča pri Cukrarni, da bi ob še drugih projektih premaknili mestno središče proti vzhodu. Še največji preobrat v smeri trajnostnega razvoja mesta predstavljajo nove gradnje pretežno stanovanj na zemljiščih opuščene industrije za Bežigradom, v Šiški, v Zeleni jami, na Viču in na Prulah. Kje so še trajnostne soseke ali elektrarne na Savi in Ljubljani, odmika se poglobitev železnice itn. Skratka, ni še čas za počitek.

Kateri pripravljene projekti so poleg osnutka prometne politike v Mestni občini Ljubljana, ki smo ga predstavili

»Težnja k nikoli dosegljivi popolnosti!«

v prejšnji številki, trenutno še na vaši mizi? Kako daleč je pripravljena napovedana ustanovitev Oddelka za trajnostno mobilnost in Uprave za parke, ko naj bi delovali okoljski redarji?

Trenutno se ukvarjam z naslednjimi projekti: novo zavetišče za zapuščene živali na Gmajnicah, arheološke poti ob 2000-letnici Emone, zamenjava uličnih tabel, predstavitev športnih projektov na letošnjem MIPIM-u v Cannesu, uskladitev projekta potniškega centra Emonika z natečajno rešitvijo, preureditev Gallusovega nabrežja, Novega trga in Petkovškovega nabrežja, stanovanjska zazidava v Podutiku, nadaljevanje gradnje stanovanjske soseske na Brdu, zamenjava mostu čez Glinščico na Poti, strokovne podlage za konservatorski načrt območja Musica Tivoli ob Gosposvetki cesti idr. Poleg tega se ukvarjam z opravi za sprejem Prometne politike Mestne občine Ljubljana, brez katere se ne da več sistematično preurejati prometa po trajnostnih načelih in k

jih pridobili v konkurenci po nepristranskih merilih. V zadnjih letih se je izoblikovala vodilna skupina odličnih birojev arhitektov in arhitektov, ki se niso izkazali samo na natečajih, ampak tudi v domiselni in vrhunski izvedbi, še posebej ureditev javnih prostorov. Najboljši odgovor na očitke o pristranskosti so strokovna priznanja, ki so jih dobili za svoje delo. Škoda je samo, da Mestna občina Ljubljana ne more imeti lastnega projektantskega biroja za prometne in cestne ureditve, s katerim bi lažje usklajevali številne projekte s prometno politiko in sistemom celostnega urejanja ter opremljanja javnih površin. Mestni arhitekti, kar jih poznam, razpolagajo s takšnim birojem za sistemske rešitve, ki je poleg kakovosti tudi poceni.

Kako v času recesije še neveljavljeni mladi arhitekti sploh lahko preživijo? Kakšno popotnico jim daste na poti v poklicno življenje?

trajnostnih vrednot, uporabe računalniških programov, zgodovine arhitekture in umetnosti idr. S tako raznolikim znanjem se lahko arhitekti zaposlijo kar v 24 različnih poklicih, lahko med njimi izbirajo in jih kombinirajo, zato se tudi na še tako omejenem trgu dela lahko bolj znajdejo od drugih.

Ali lahko po petih letih dela za Ljubljano tudi strokovno utemeljite pojem Ljubljane kot najlepšega mesta na svetu?

Ta motivacijski slogan še zdaj rad uporablja Zoran Janković, tudi ko ni več župan Mestne občine Ljubljana. Moj pristop je drugačen in temelji na stalnem dvomu in kritičnem pogledu na doseženo. Pohvale pridejo same od sebe, tako kot tudi kritike. Eno je priznavati tisto, kar je posebno in edinstveno, česar druga mesta nimajo, drugo je, primerjati se z boljšimi, se od njih učiti, v vsakem primeru z njimi tekmovati. Meni se zdi vsekakor

Nismo še dokončali niti vseh 22 tako imenovanih županovih projektov iz leta 2006. Obljuba dela dolga, zato se ne morem kar umakniti, še posebej zato, ker je bilo v mnoge od tedaj začetih mestnih projektov strateškega pomena vloženo ogromno truda in časa.

merljivim ciljem, medtem ko je reorganizacija uprave v pristojnosti direktorja. Tako mestnega vrtnarja kot mestnega logarja še nimamo, nismo pa tudi ustvarili pravih pogojev za njuno učinkovito delovanje. Četudi smo prispevali k izdaji priročnika Mestno drevje, nimamo katastra mestnih dreves, oklevamo s pripravo odloka o ponovni uvedbi sečnega dovoljenja, ki bi ustavil uničevalno obglavljanje in sekanje dreves na javnih in zasebnih zemljiščih, kljub pozivom javnosti predolgo odlagamo organizacijo prostovoljnih okoljskih redarjev, ki bi nam radi pomagali dvigovati okoljsko kulturo.

Znano je, da ste profesor velikega pedagoškega erosa in da ste v času svojega mandata podžupana v uresničevanje mestnih projektov vključili tudi veliko svojih nekdanjih študentov.

Pravzaprav so bili skoraj vsi delujoči projektanti moji študenti, mnogi od njih so se učili projektiranja v mojem seminarju, večini od teh sem bil tudi mentor pri diplomih. Visoka kakovost del, ki so jih izvedli, dokazuje, da so

Arhitektura je po mojem prepričanju študij za poklic prihodnosti, saj nauči mlade ljudi strateškega razmišljanja, razumnega presojanja, ustvarjalnih veščin, likovnega izražanja, komponiranja in konstruiranja,

bolj produktivno pohvaliti vsako odlično opravljeno delo ali zamisel posebej, ta naj bo zgled in spodbuda za naslednji projekt, ki rešuje nov problem. Težnja k nikoli dosegljivi popolnosti!

XX

Od 12. januarja do 3. februarja je v Zgodovinskem atriju Mestne hiše na ogled razstava vseh 44 projektov, ki so prispeli na mednarodni natečaj Islamskega verskega in kulturnega centra. Razstavo je odprl podžupan prof. Janez Koželj, ki je v otvoritvenem govoru povedal, da ga ta projekt spremlja vse življenje in da je Ljubljana s kvalitetnimi natečajnimi rešitvami v središču pozornosti mednarodne strokovne javnosti.

Pismo Unicefu ob kandidaturi za naslov mesto literature

Veno Taufer, predsednik Društva slovenskih pisateljev

Foto: Jože Suhadolnik

Pesnik Veno Taufer, predsednik Društva slovenskih pisateljev. Fotografijo je odstopilo podjetje Delo d. d., fotodokumentacija@delo.si

Bil sem deček, ko mi je roman *Bobri* slovenskega pisatelja Janeza Jalna z junaki iz prazgodovine s te ravnine med hribi, kjer zdaj stoji mesto Ljubljana, s spoštljivim odnosom koliščarjev do narave in z ljubezensko zgodbo vzburlil domišljijo, da sem se potepal po ulicah, kakor da se vozim v starodavnem drevaku in se srečujem z davnimi divjimi živalmi, lovci in, glej jih, tu se prikažejo v bronu s soncem obsijani grški vojščaki, Argonavti, ki jih prijazni domačini napotijo domov na jug proti Jadranskemu morju. Zdaj teče reka skozi mesto, v katerem srečujem kipe, vendar ne generalov, pač eden je bronast general, Maister, ki je ob razpadu Avstro-Ogrske obranil severno Slovenijo, vendar tudi on je bil pesnik. Kipi pesnikov in pisateljev stojijo v tem mestu, katerega mnoge ulice nosijo imena ljudi peresa. Srce mesta se imenuje po največjem slovenskem

pesniku Francetu Prešernu, ki je v romantiki povzdignil slovensko poezijo do vrhunca, kot so ga dosegli Mickiewicz, Puškin, Heine, Keats, Poe. Na tem trgu se dogajajo najpomembnejši dogodki v življenju naroda, države in zaljubljenecv: zbiranja, manifestacije, demonstracije in ljubezenski zmenki pod Pesnikovim kipom ob Treh mostovih, ki povezujejo znamenito Tržnico arhitekta Plečnika na eni strani in na drugi breg z lipami, vrbami in sprehajališči. Nekaj korakov onkraj Tromostovja je na desni še zmeraj hiša, v kateri je živel in delal Primož Trubar, oče prve slovenske tiskane knjige iz leta 1550, voditelj slovenskega protestantstva, ki je trideset let zatem dalo celoten prevod Biblije v slovenski jezik. Zdaj je v tej starodavni stavbi, prav v Trubarjevem stanovanju – *Trubarjevi hiši literature* – eno najbolj živahnih vsakodnevnih

dogajanj literarnega življenja v mestu.

Trubar je prvi zapisal, da svoje knjige namenja Slovincem, in s temi knjigami rodil slovenski knjižni jezik. Ta jezik je bil nato dolga stoletja opora in vir moči, da je ljudstvo od planin na zahodu do panonske nižine na vzhodu in na jugu do obrežja Jadranskega morja vztrajalo in se skozi lakote, kuge, vojne, ohranilo in razvilo narodno bit in zavest. Pesniki in pisatelji so bili tisti »generali«, ki so s peresi in knjigo vztrajno budili upanje in napajali zaupanje v samozavest. Ko je med drugo svetovno vojno postala Ljubljana največje središče odpora, je to mesto postalo tudi z bodečimi žicami obkroženo in strogo zastraženo največje koncentracijsko taborišče v okupirani Evropi. Vendar so v tem mestu ilegalci natisnili pesniški zbirki pesnikov-partizanov Kajuha in Mateja Bora. Padali so talci,

med njimi pesniki in pisatelji. O tem času mladeničev, ki so z idealističnim pogumom v mnogih ulicah žrtvovali življenja pod streli okupatorjev, pripovedujejo novele in romani, na primer roman Bena Zupančiča o ilegalcih *Sedmina* ali *Menuet za kitaro (na petindvajset streliv)* Vitomila Zupana, ki je najbrž eden najboljših evropskih romanov o partizanskem boju; o otroški iniciaciji v krutem vojnem času pa pripoveduje z neizmerno čarobno neposrednostjo roman *Ljubezzen* Marjana Rožanca. Ob koncu vojne so prikorakale v osvobojeno Ljubljano partizanske brigade, ki so med štiriletnim odporom prav vse nosile imena najpomembnejših slovenskih pesnikov in pisateljev. V srcu Ljubljane nasproti parku, sredi katerega stoji kip Janezu Vajkardu Valvasorju, plemenitemu

Ljubljane

možu iz 17. stoletja, znamenitemu popisovalcu slovenske preteklosti, zgodb, življenjskih običajev, pokrajinskih znamenitosti, stoji poslopje, v katerem je sedež pred 140 leti ustanovljenega Društva slovenskih pisateljev in Slovenskega centra PEN (ustanovljenega 1926). V tej stavbi je bilo eno najvažnejših žarišč gibanja za demokratizacijo in osamosvojitve slovenske države v osemdesetih letih prejšnjega stoletja. Tu se je z aklamacijo na zboru članov 1985 rodil prvi javni, pisateljski odbor proti cenzuri, političnemu preganjanju svobodnega izražanja ne le v Sloveniji, marveč v vsej tedanji jugoslovanski državi. Istega leta se je tu uresničila zdaj že več kot četrto stoletja živa zamisel o mednarodnem literarnem festivalu Vilenica, ki je do padca Berlinskega zidu zlasti oživljala pod dvema blokoma pokopano Srednjo Evropo. In tu je leta 1988 nastala »pisateljska ustava«, ki je gibanje za svobodo, enakopravnost in demokracijo, kar se lahko uresniči v slovenski državi, za njen večstoletni konstitutivni temelj prepoznala slovensko nacionalno kulturo kot del evropske. Bilo je naravno in logično, da je bila s sodelovanjem pisateljev in pesnikov naslednje leto, v začetku leta 1989 v tem domu pisateljev spočeta zamisel prve demokratične politične stranke.

Leta 2010, ko so pisatelji in pesniki z vsega sveta prihajali v Ljubljano, v tem letu svetovne prestolnice knjige, sem nemalokrat pomislil na tragične usode mnogih slovenskih pesnikov, mož peres, ki so svoja življenja in delo posvečali ne le svojemu preživetju, marveč tudi preživetju naroda, njegovega jezika in duha, ki je premnoge ljubezni in krute usode akumuliral v tem jeziku, zgodbah, pesmih.

Na nekaterih ulicah, ob nekaterih starih srednjeveških hišah, renesančnih palačah, baročnih stavbah, ob reki, ko sem stopal med mnogimi pomembnimi, znanimi pisci in njihovimi tujimi govoricami, sem pomislil nanje, ki so umirali mladi za jetiko, mnogi izčrpani, nepriznani, a zaljubljeni v svojo umetniško poklicnost: glejte, dočakali ste, lahko ste ponosni na svoje vizije, postajajo svetovne vizije pesniškega bratstva. Tudi iz kakšnega čisto banalnega ali s trpljenjem zaznamovanega dogodka, če se ga dotakne pesniška misel, pesniška solidarnost, vizionarnost, lahko to naredi nov človeški čudež. V tem letu ljubljanske svetovne prestolnice knjige sem grške prijatelje pesnike odpeljal v neko ljubljansko predmestje in jim pokazal kapelico, ki jo je Ljubljana ob kongresu cesarjev in kraljev, zbranih po porazu Napoleona na *Ljubljanskem kongresu*, postavila v spomin ruskemu carju in avstrijskemu cesarju, ki sta med sprehodi »na štiri oči« delila tedanjo Evropo. Ob tistih imperialnih delitvah Evrope se je rodila misel, da bi proti Otomanskemu imperiju podprli – proti Angležem kajpak – grške upornike: neromantični rojstni kraj nove grške države, katere boj pa je nato podprla vsa za svobodo vneta evropska romantika z Byronom na čelu.

Te dni se lahko veselimo dveh pisateljskih gostov, pisateljice Zineb in pisatelja Alija iz Maroka, ki jima je mesto Ljubljana kot svojima prvima gostoma ponudilo zavetje. Ljubljana kot 37. evropsko mesto gostoljubno daje dom preganjanim pisateljem, ljudem, ki jim zaradi neuničljive ljubezni do svobode besede grozijo zapori ali celo nasilne smrti.

Ponosen sem na svoje mesto, rad ga imam.

(Pesnik Venko Taufer, predsednik Društva slovenskih pisateljev, je to besedilo napisal kot spremno pismo h kandidaturi Ljubljane za trajni Unescov naslov Ljubljana – mesto literature 19. decembra 2011.)

LJUBLJANA NA POTI DO UNESCOVEGA NASLOVA MESTO LITERATURE

Po vsestransko uspelem Unescovem letu Ljubljane – svetovne prestolnice knjige 2010, ko sta bila knjiga in branje osrednji temi dogajanja in medijske pozornosti ne le v Ljubljani, ampak tudi v Sloveniji in v svetu, je župan Zoran Janković podpisal tudi kandidaturo Ljubljane za trajni Unescov naslov *Ljubljana – mesto literature*, ki so jo pripravili na Oddelku za kulturo Mestne občine Ljubljana.

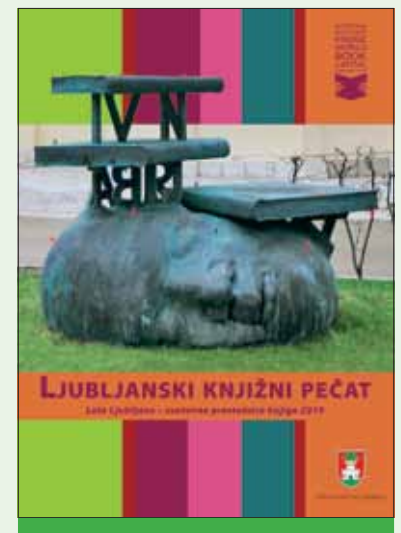
Program kandidature Ljubljano promovira kot prestolnico knjige tako na nacionalni kot na mednarodni ravni. Pri tem je osredotočen na zavest, da je knjiga predmet splošne omike in znanja, obenem pa se s pridobitvijo Unescovega naslova mesto literature Ljubljana zavezuje, da bo trajno skrbela za podporo razvoju področja knjige, napovedan je knjižni festival *Praznik knjige*, nadaljevanje vsakoletnega festivala *Literature sveta*, nadaljevanje projekta *Knjiga in mesto*, odprt pa bo tudi *prostovoljni center za poučevanje branja in pisanja literature*.

V letu 2010, ko je Ljubljana nosila Unescov naslov svetovna prestolnica knjige, se je potrdilo, da ima knjiga v Ljubljani svoj dom in svoje bralce. Festival Literature sveta je v Ljubljano pripeljal svetovno znane in aktualne avtorje, z različnimi prijemi in pristopi promoviral literaturo ter dosegel velik odmev v javnosti. Z novim knjižnim festivalom *Praznik knjige*, ki naj bi trajal predvidoma mesec dni (pozna pomlad oziroma zgodnje poletje 2013), pa namerava Ljubljana povezati številne akterje na področju knjižne kulture in z dogodki, zlasti na odprtih javnih površinah, poskrbeti za razpoznaven knjižni utrip prestolnice. Dediščina programskega sklopa *Knjiga in mesto*, dela programa Ljubljana – svetovna prestolnica knjige 2010, bo tako lahko trajneje živela tudi naprej in po vsej državi. Partnerji

pri uresničevanju tega projekta bodo Mestna knjižnica Ljubljana, Trubarjeva hiša literature, ljubljanske in slovenske založbe itd.

Z ustanovitvijo centra za pomoč učencem pri pisnem izražanju in za pomoč učiteljem, ki bi učence radi navdušili nad besedno umetnostjo po vzoru projekta 826, ki ga je ustanovila skupina književnikov iz San Francisca, bodo v Ljubljani odprta vrata vsem, ki bodo želeli sodelovati v njegovem družbeno koristnem delovanju za mlade in se zavedajo pomena estetske komunikacije osnovnošolskih otrok in tudi starejših. V centru bodo delovali prostovoljci, nosilno vlogo bosta imela časopis za umetnost, kulturo in družbo *Pogledi*, ki je začel izhajati 7. aprila 2010 v okviru projekta LSPK 2010, in mestni javni zavod Mladi zmaji, ki deluje kot center za prostočasne dejavnosti otrok in mladih. K sodelovanju bosta povabljeni Društvo slovenskih pisateljev in Ministrstvo za šolstvo RS.

K načrtovanju in sodelovanju so bila že v fazi oblikovanja prijave za mesto literature povabljeni vsa stanovska društva, ki delujejo na področju knjige v Sloveniji.

Bogato dogajanje v letu Ljubljane – svetovne prestolnice knjige 2010, na katerem se je zvrstilo nad 1600 dogodkov, je dokumentirano v knjigi *Ljubljanski knjižni pečat. Leto Ljubljane – svetovne prestolnice knjige 2010*, ki jo je Oddelek za kulturo izdal novembra 2011.

Dostopna Ljubljana

Evropsko priznanje Ljubljani za dostopnost

Foto: Dunja Wedam

Dvigalo za dostop do prostorov v Mestni hiši.

Foto: arhiv MOL

Evroključavnica za uporabo evroključa za dostop do podhoda Ajdovščina.

Foto: arhiv MOL

Napis v brajci na enem od postajališč mestnega potniškega prometa.

Konec leta 2011 je Evropska komisija ob Evropskem dnevu invalidov (obeležujemo ga 3. decembra) že drugo leto zapored s priznanjem dostopnosti mesta (*Access City Award 2012*) nagradila mesta, najbolj dostopna osebam z oviranostmi. Nagrada je pobuda Evropske komisije, katere namen je predstaviti in nagraditi mesta z več kot 50.000 prebivalci, ki sistematično načrtujejo in sprejemajo ukrepe za izboljšanje dostopnosti urbanega okolja za ljudi s posebnimi potrebami na štirih ključnih področjih, in sicer: grajeno okolje in javne površine, promet in z njim povezana infrastruktura, informiranje in komuniciranje, vključno z informacijskimi in komunikacijskimi tehnologijami, ter objekti v javni rabi in javne storitve.

V konkurenci 114 mest iz 23 evropskih držav se je Ljubljana uvrstila med 8 najboljših

To uvrstitev je Ljubljana dosegla skupaj z mesti Grenoble (Francija), Krakov (Poljska), Marburg (Danska), Olomouc (Češka), Salzburg (Avstrija) ter Santander in Terrassa (Španija).

Zmagovalno mesto Salzburg iz Avstrije in nagrade za posebne dosežke na posameznih področjih urejanja dostopnosti mesta so razglasili na slovesnem dogodku 1. decembra 2011 v Bruslju. Ljubljana je prejela posebno priznanje za krepitev dostopnosti prometa in z njim povezane infrastrukture, med drugim za dosleden in integriran koncept dostopnosti mestnega središča, ki vključuje tudi mestne avtobuse, opremljene z napravami za avdio- in videoobveščanje o izstopnih postajah, oznake za osebe z okvaro vida na avtobusnih postajališčih in na dotik občutljiv zemljevid mesta.

Večja zavest o pomenu dostopnosti mesta osebam z oviranostmi

Priznanje mestu Ljubljani je na slovesnosti v Bruslju prevzela podžupanja Mestne občine Ljubljana Tjaša Ficko: »Prejeto priznanje pomeni nagrado za dosedanje delo in pomembno spodbudo za prihodnja prizadevanja na tem področju. Hvala ekipi sodelavcev, ki so s svojim vsakodnevnim delom prispevali k temu, da so člani ocenjevalne komisije zaznali in nagradili pozitivne spremembe v Ljubljani.«

Po podelitvi je na srečanju z novinarji predsednik Sveta za odpravljanje arhitekturnih in komunikacijskih ovir Mestne občine Ljubljana in mestni svetnik Sašo Rink dodal: »To je dokaz, da smo v mestnih službah in javnih podjetjih okrepili zavedanje o pomenu dostopnosti mesta osebam z oviranostmi. Med številnimi realiziranimi projekti želim posebej omeniti

izgradnjo dolgo pričakovanega dvigala v Mestni hiši.«

Zagotavljanje dostopnosti mesta osebam z oviranostmi je ena ključnih skupnih nalog celotne mestne družine

S svojimi prizadevanji za zagotavljanje dostopnosti Mestna občina Ljubljana ustvarja rešitve, namenjene zelo širokemu krogu ljudi, zato jih ne imenuje *invalidi*, pač pa *osebe z oviranostmi*. Ko torej govorimo o osebah z oviranostmi, ne mislimo zgolj na ljudi s priznanim statusom invalida po veljavni zakonodaji, pač pa tudi na številne druge, ki se v vsakdanjem življenju prav tako srečujejo z različnimi ovirami, na primer kronični bolniki, starši z vozički, starejši.

Poleg zagotavljanja neposrednih pomoči in sredstev za izvajanje podpornih programov in storitev so glavni ukrepi Mestne občine Ljubljana na področju skrbi za ranljive skupine

mesta osebam z oviranostmi

Foto: arhiv MOL

Primer izvlečne klančine na enem od mestnih avtobusov.

Foto: arhiv MOL

Taktilni načrt na postajališču mestnega potniškega prometa z informacijo o dostopu do Centra urbane kulture Šiška.

prebivalcev našega mesta povezani z zagotavljanjem dostopnosti mesta osebam z oviranostmi. Pri tem mislimo na zagotavljanje neoviranega dostopa in prehoda javnih površin, zagotavljanje neoviranega dostopa do zgradb v javni rabi, zagotavljanje dostopnega javnega prometa in drugih javnih storitev. Prepričani smo namreč, da je mesto, ki je prijazno otrokom, starejšim in osebam z oviranostmi, mesto, prijazno vsem.

Intenzivno delo za dostopnost mesta v mandatu župana Zorana Jankovića

Začetki prizadevanj za zagotavljanje dostopnosti Ljubljane segajo več kot 20 let nazaj, še posebej pa je delo na tem področju intenzivno od leta 2007. Glavna mejnika iz tega obdobja sta začetek delovanja nove ekipe članov in članic Sveta za odpravljanje arhitekturnih in komunikacijskih ovir (posvetovalno telo župana, katerega člani in članice so predstavniki in predstavnice različnih reprezentativnih invalidskih organizacij, pristojnih oddelkov mestne uprave in stroke) ter pisna zaveza župana Zorana Jankovića o vključitvi mesta Ljubljane v nacionalni projekt Zveze delovnih invalidov Slovenije *listina Občina po meri invalidov*.

V okviru sodelovanja Mestne občine Ljubljana v omenjenem nacionalnem projektu je nastal prvi dokument z ukrepi za zagotavljanje dostopnosti grajenega okolja, informacij, javnega prevoza

in storitev, z nosilci (mestna uprava, mestni javni zavodi in podjetja) in roki za njihovo izvedbo. Mestni svet je omenjeni dokument obravnaval in potrdil 24. novembra 2008.

Za uspešno in kakovostno izvedene aktivnosti je Zveza delovnih invalidov Sloveniji decembra 2009 Mestni občini Ljubljana podelila naslov *Občina po meri invalidov*.

Po prejemu naslova Občina po meri invalidov uprava intenzivno nadaljuje z ukrepi za dostopnost

Ker verjamemo, da urejanje dostopnosti in zagotavljanje vsem enakih možnosti ni zgolj projektno delo, po prejetem laskavem nazivu in izteku obdobja, na katerega se je nanašal prvi dokument za povečevanje dostopnosti mesta (od leta 2008 do leta 2010), nismo ostali križem rok. Za leti 2011 in 2012 smo tako pripravili novega (Mestni svet ga je obravnaval in potrdil 30. maja 2010), na podlagi katerega z ukrepi za povečevanje dostopnosti uspešno nadaljujemo tudi danes.

Ljubljana v programih Zdravo mesto, Starosti prijazno mesto in CIVITAS ELAN

Ljubljana se poleg nacionalnih intenzivno vključuje tudi v mednarodne povezave, prek katerih še dodatno krepi in razvija področje vsestranske dostopnosti in občutljivosti za raznovrstne potrebe ljudi v mestu. Vključena je na primer v program Svetovne zdravstvene organizacije *Zdrava mesta* (od leta 1989) in v program *Starosti prijazna mesta* (od leta 2008). Od leta 2005 aktivno sodeluje tudi v evropski iniciativi CIVITAS, v okviru katere je trenutno vodilno mesto in koordinatorica projekta CIVITAS ELAN za krepitev in trajnostni razvoj mobilnosti v mestih (z enim od poudarkov na zagotavljanju vsem dostopnega javnega prevoza).

Odločilna podpora župana Zorana Jankovića

Izjemno dodano vrednost k sistematičnemu zagotavljanju dostopnosti v mestu Ljubljana je v veliki meri prispeval tudi sam župan Zoran Janković, in sicer z jasnimi pričakovanji in sporočili slehernemu od nas, da je obravnava vprašanj o dostopnosti in skrbi za najšibkejšo družbene skupine ena naših prednostnih nalog, ter z javnimi nastopi, v katerih je tem temam pogosto namenjal posebno pozornost in jih imenoval za ključne pokazatelje kakovosti življenja v mestu.

Danes lahko o dostopnosti v Ljubljani povemo veliko več, kot je na tem mestu

razpoložljivega prostora, zato vam v nadaljevanju predstavljamo zgolj ključne pridobitve in dosežke¹. Mnogih med njimi morda niti ne opazite, nekomu drugemu pa omogočajo, da samostojno, brez tuje pomoči, vstopijo v katero izmed zgradb in se povzpnejo v višja nadstropja, spremljajo javno prireditve, prečkajo prometno križišče, uporabijo javni prevoz ipd.

Dostopnost javnih površin in prometa

Na prostem Ljubljana letno gosti blizu tisoč dogodkov, ki jih obišče približno milijon ljudi. Neoviran prehod javnih površin je urejen s poglobitvami pločnikov in klančinami (vsako leto 50 do 70 novih ureditev), pri čemer dajemo prednost območjem, ki jih izpostavijo invalidske organizacije in četrtne skupnosti.

V mestnem središču smo zapolnili vrzeli med granitnimi kockami in odpravili ovire na nivojskih prehodih, na nabrežju reke Ljubljanice pa uredili taktilno pot za osebe z okvaro vida². V letu 2012 bo taktilna pot urejena tudi na krožni poti v bližini Zveze slepih in slabovidnih Slovenije.

Na osmih lokacijah v mestu, ki so hkrati tudi edine na celotnem območju Slovenije, je dostop do javnih sanitarij in zagon stopniščnih vzpenjalnikov³ zagotovljen z uporabo evroklučja⁴. Za osebe z oviranostmi je urejenih 7 sodobnih javnih sanitarij.

Mesto zagotavlja 3.132 parkirnih mest, od tega 158 za invalide. Semaforiziranih je 266 križišč in prehodov za pešce, nameščenih je 614 tiplk z zvočnim signalom. Vsako leto je dodatno opremljenih do 10 križišč.

V javni mestni potniški promet je vključenih 215 avtobusov, ki vozijo na 23 linijah s 672 postajališči. Skupna dolžina linij mestnega potniškega prometa znaša 316 km. Sodobnih

¹ Pri branju nadaljnje predstavitve, prosimo, upoštevajte, da so navedeni količinski oziroma številčni podatki iz prijave na nagradni natečaj Evropske komisije, ki je bila oddana 20. septembra 2011. Ker v vmesnem času naše delo ni zastalo, so tako nekateri podatki danes že drugačni in rezultati še izboljšani.

² Taktilna pot za vodenje oseb z okvaro vida je pot oziroma površina za hojo z vgrajenimi posebnimi talnimi oznakami (lahko iz istega materiala kot osnova) z različno reliefno teksturo (vzporedne črte, pike, mreža), ki jih oseba z okvaro vida zazna s stopali ali z belo palico.

³ Stopniščni vzpenjalnik ali dvizigna stopniščna ploščad je naprava, s katero se uporabnik oziroma uporabnica invalidskega vozička povzpne po stopnicah.

⁴ Evrokluč je standardizirana različica ključa, ki osebam z oviranostmi (ključ prejmejo v trajno last, pri nas na primer prek invalidskih društev in združenj), načeloma po vsej Evropi, omogoča samostojen in neoviran dostop do njim namenjenih naprav in prostorov (dvizigne naprave, sanitarije ipd.).

Dostopna Ljubljana

Evropsko priznanje Ljubljani za dostopnost mesta osebam z oviranostmi

nizkopodnih avtobusov je 170, od tega 108 s posebno izvlečno klančino za vozičke. Do konca 2012 je v načrtu nakup 20 novih mestnih avtobusov in 1 medkrajevni. 169 vozil je opremljenih z avdio- in videonapovedniki postajališč. Na 22 postajališčih so prikazovalniki z informacijami o prihodih, nekatera postajališča so opremljena tudi z napisi v brajici⁵. Informacije o mestnem javnem potniškem prometu so osebam z oviranostmi na voljo prek spleta, s klicem na posebno telefonsko številko ali po sistemu SMS bus info. Mesto zagotavlja brezplačen prevoz za osebe z oviranostmi in spremljevalce.

V mestnem središču je na območju za pešce (79.671 m²) na voljo brezplačen prevoz z dvema električnima voziloma (70 tisoč potnikov v letu 2010), dovoljenje za vožnjo na tem območju imata tudi 2 taksija, prilagojena osebam z oviranostmi.

V uporabi je taktilni načrt za mestno središče, izdan v 2000 izvodih. Taktilni načrt vsebuje 9 zemljevidov za orientacijo in mobilnost v urbanem delu mesta, uporabljajo pa ga v Zavodu za slepo in slabovidno mladino v Ljubljani in nekaterih drugih invalidskih organizacijah. Načrt je po naročilu in s sredstvi Mestne občine Ljubljana izdelal Geodetski inštitut Slovenije in zanj prejel prvo nagrado za odličnost v kartografiji (*Award for Excellence in Cartography*) (Durban 2003).

Dostop do informacij

Mesto Ljubljana na svoji uradni spletni strani www.ljubljana.si prebivalkam in prebivalcem mesta zagotavlja hitro odziven interaktivni spletni servis *Pobude meščanov*. Vsak mesec je na voljo tudi možnost osebne pogovora z županom, na *dnevu odprtih vrat* (od leta 2007 izvedenih že okoli 4500 osebnih pogovorov).

Na spletni strani dnevno ažuriramo obvestila ter zagotavljamo informacije o življenju in dogajanju v mestu. Prek spletnega mesta *Osebe z oviranostmi na uradni spletni strani mesta so javnosti na voljo natančni podatki o dostopnosti prek 200 objektov v javni rabi v mestu (točen spletni naslov s temi podatki je <http://www.ljubljana.si/si/zivljenje-v-ljubljani/osebe-z-oviranostmi/>).*

Osebam z oviranostmi je dostopnih kar 15 mestnih knjižnic, posebna Potujoča knjižnica

⁵ Braillova pisava ali brajica je posebna pisava za osebe z okvaro vida, katere sistem temelji na različnih razporeditvah 6 luknjic v celicah, ki so v obliki pravokotnika. Dve mesti za luknjice sta nameščeni vodoravno in tri navpično, kar omogoča kombinacijo za 64 različnih črk in znakov.

Foto: EC

V imenu Mestne občine Ljubljana je pohvalo Evropske komisije Ljubljani prevzela podžupanja Tjaša Ficko.

je opremljena z dvigalom, zagotovljen je servis virtualna knjižnica. Osebam z okvaro vida je prilagojenih več kot 1.000 enot gradiva, na voljo so elektronske knjige, bralniki in lupe.

Dostop do zgradb v javni rabi in javnih storitev

Dostop do javnih storitev ter šol, vrtcev, kulturnih in zdravstvenih ustanov, športnih objektov in upravnih zgradb zagotavljamo s parkirnimi mesti, rezerviranimi za osebe z oviranostmi, klančinami, stopniščnimi vzpenjalniki, ploščadmi in dvigali, napravami za prilagojen prenos informacij (avdiovodila, indukcijske zanke⁶, tipne karte, videoprikazovalniki), z uresničevanjem pravice do tolmača za gluhe pri zdravniku in v upravnih postopkih, s prednostno dodelitvijo prilagojenih neprofitnih najemnih stanovanj osebam z oviranostmi, z individualiziranimi programi v vrtcih in osnovnih šolah, s sredstvi za prevoze in nakup pripomočkov za prilagojeno izvajanje učnih programov, z zagotavljanjem posebnega volišča, opremljenega z elektronsko napravo za glasovanje s pomočjo zvoka ter s sofinanciranjem programov nevladnih invalidskih organizacij, ki pomembno dopolnjujejo mrežo javnih storitev.

⁶ Indukcijska zanka je žica, ki je v prostoru priključena na vir zvoka in omogoča uporabnikom slušnih aparatov, da jasno slišijo ozvočeno prireditev.

Foto: Dunja Wedam

Taktilna pot na Bregu ob obrežju Ljubljane.

Foto: Dunja Wedam

Klančina pred vhodom v stavbo sodišča.

V mestu je več primerov novejših, vsem dostopnih zgradb in objektov, ki se odlično vključujejo v arhitekturni kontekst mesta in hkrati zadoščajo potrebam ljudi:

- Center urbane kulture Kino Šiška, opremljen s tipnimi kartami, indukcijsko zanko, notranjim dvigalom in nivojskimi prehodi za neovirano uporabo vozičkov;
- Največji slovenski športni center Stožice (odprt leta 2010) zagotavlja dostopnost gibalno oviranim in bo v 2012 opremljen tudi z indukcijsko zanko;
- Mesarski most čez reko Ljubljanico v mestnem središču (odprt leta 2010) z dostopom do prevoza z ladjico in javnih sanitarij, prilagojenih osebam z oviranostmi.

Občutljivost za potrebe ljudi z oviranostmi postaja del kulture bivanja

Seznam izvedenih prilagoditev in ukrepov, ki jih v Ljubljani izvajamo v smeri izenačevanja možnosti oseb z oviranostmi, je vsako leto daljši in bogatejši. Pravzaprav pa to ni edino, kar šteje, premiki so veliko bolj obsežni. V zadovoljstvo nam je, da se ob konkretno izvedenih nalogah in vidnih izboljšavah v mestu krepi tudi naše skupno zavedanje in občutljivost za potrebe ljudi z oviranostmi. Zagotavljanje enakih možnosti vsem meščankam in meščanom tako iz vprašanja, odvisnega od volje in zavzetosti posameznikov in posameznic, vse bolj postaja del naše vsakdanje kulture bivanja.

Zbral in uredil: Oddelek za zdravje in socialno varstvo Mestne uprave MOL

»Vse je tako urejeno, čisto«

Staša Cafuta Trček

Foto: Staša Cafuta Trček

Masaki Chihara

Kadarkoli se odpravimo na ljubljanske ulice z vprašanji turistom, ugotovljamo, kako zelo hvaležna ljubljanska publika so. Vsi po vrsti so navdušeni nad Ljubljano. Nad servisom in prijaznostjo ljudi. Tudi v megli vidijo pozitivno točko, decembra so jo doživljali kot zavito v pravljico tančico. Skupaj z nami, ki tukaj živimo, so bili očarani nad povsem unikatno novoletno okrasitvijo ... Na Ljubljano smo res lahko ponosni!

Masaki Chihara, študent ekonomije, Tokio, Japonska

V Evropo sem prišel z namenom, da raziščem evropske države in si ustvarim mnenje o njihovem ekonomskem stanju. V Slovenijo pa sem prišel, ker sem vedel, da je ekonomsko najbolj stabilna v regiji oziroma v primerjavi z državami nekdanje Jugoslavije. Pozitivno sem presenečen. Včeraj sem obiskal Zagreb. Danes raziskujem Ljubljano, deluje bogata, zdi se, da ljudje tukaj dobro živite.

Ricky Lam, študent energetike, Hong Kong

Ljubljano sem začutil kot mesto, ki ima polno dobre, pozitivne energije. Vaše zgradbe so fascinantne, kar diha mi zastaja ob pogledu nanje. Vse je tako urejeno, čisto. Samo megla mi je žal preprečila pogled z Ljubljanskega gradu. Presenečen sem tudi nad urejenostjo vašega javnega prevoza, tako po Ljubljani kot po celotni Sloveniji. V Sloveniji bom ostal teden dni, spal bom v hotelih.

Catherine Bascaret, direktorica prodaje – Le Cordon Bleu, Pariz, Francija

V Ljubljani sem prvič, prišla sem na Festival kulinarike. Nad Ljubljano sem navdušena! Je mistična, skrivnostna, šarmantna, mesto za dušo. Všeč mi je megla, ki se vleče po Ljubljani. Kar se tiče kulinarike, pa lahko pohvalim Smrekarjev hram, kjer so nam pripravili jed, ki si zasluži najmanj eno Michelinovo zvezdico. Obiskala sem tudi knjigarno, v kateri sem našla ogromno kuharskih knjig, kar me je nadvse razveselilo. Pohvaliti moram tudi vaš servis, zelo ste ustrezljivi in prijazni.

Philippe Clergue, kuharski šef Le Cordon Bleu, Pariz, Francija

V Ljubljani bom ostal štiri dni. Nisem vedel, kaj naj pričakujem. Vse je OK! Ljudje so zelo prijazni, znajo komunicirati v angleškem jeziku. Včeraj zvečer sem šel z družbo v vinski bar in na trenutke se mi je zazdelo, kot da sem doma, v Burgundiji. Postregli so nam s slovenskimi vini, sirom in pršutom. Zelo sproščeno in domače. Ugotovil sem, da imamo Francozi in Slovenci skupne tri stvari: prijazne ljudi, dobro hrano in vrhunska vina. In še nekaj;

jedel sem juho iz rdeče pese, ki je bila res nekaj posebnega. Navdušil sem se tudi nad bučnim oljem, ki ga pridelujete na Štajerskem.

Jaroslav Hruskov, računalničar, Ternopol, Ukrajina

S skupino Ukrajincev potujemo po evropskih mestih. V sedmih dneh si bomo ogledali Budimpešto, Verono, Benetke in, kot vidite, tudi Ljubljano. Kaj naj rečem? Skupina je navdušena. Vaša prestolnica se mi zdi zelo originalna, svojstvena. Pravkar se s partnerko vzpenjava na Ljubljanski grad in moram reči, da je ta pot zelo zelo naporna, sem se kar zadihal, a vem, da je vredno, saj bo pogled na mesto ta napor poplačal (smeh).

Navy Contento, upokojenka, Trst, Italija

Zelo sem navdušena nad Ljubljano. Nazadnje sem bila tukaj prej kakšnimi šestimi leti. Lepa je, čista, urejena kot iz škatlice. S prijatelji in možem smo se pripeljali z avtom za en dan, nedeljski izlet smo si naredili. Če že moram izpostaviti nekaj, kar mi bo še posebej ostalo v spominu, bi rekla, da je to Tromostovje in čudovita novoletna okrasitev v starem delu Ljubljane.

Fabio Rabarri, upokojenec, Trst, Italija

Vidim, da smo Italijani dobesedno preplavili Ljubljano. Naša skupinica je prišla samo za en dan. Smo si jo pa zato bolj intenzivno pogledali. Dopoldan smo obiskali tržnico starin, kjer smo občudovali veliko lepo ohranjenih kosov. Žena je kupila kar nekaj spominkov in tudi novoletnih daril, med drugim star izvezen robček. Obedovali smo v gostilni AS, kjer smo se počutili kot doma.

Daniel Trave Velazquez, Sevilla, Španija

S punco, ki prihaja iz Trsta, sva se odločila, da za en dan obiševa decembrsko Ljubljano. Vedela sva, da je tako kot druge prestolnice okrašena, a presenetila naju je izvirnost vaše okrasitve. Res nekaj posebnega. Zanima me, kdo stoji za to okrasitvijo. Prišla sva z dekletovim kužkom, ki je hitro našel prijazno pasjo družbo na poti na Ljubljanski grad. Midva pa sva si medtem naredila nepozaben piknik na eni izmed klopc in opazovala okrašeno mesto.

Jaroslav Hruskov

Navy Contento

Fabio Rabarri

Daniel Trave Velazquez

Ricky Lam

Catherine Bascaret

Philippe Clergue

Ljubljana – turistično središče

Turizem in prosti čas na Gospodarskem razstavišču

Marjana Lavrič

Foto: arhiv GR

Utrip na sejm Alpe-Adria: Turizem in prosti čas na Gospodarskem razstavišču.

Sanjarite ob vsakodnevnem vrvežu in službenih obveznostih o zimskem ali poletnem dopustu? *Oddahnite si! Tu smo: Alpe-Adria* je povezovalni slogan razstavnega programa in pestrega sejemskega utripa, s katerim je sejem Alpe-Adria: Turizem in prosti čas pred letom dni napravil vsebinski in geografski preboj v regijo Alpe-Jadran in postal edini sejem, ki javnosti predstavlja turistično ponudbo glede na turistične kraje – znotraj in zunaj regije Alpe-Jadran –, iz katerih razstavljalci prihajajo, in glede na produkte iz razstavnega programa. Sejem bo na Gospodarskem razstavišču potekal od 26. januarja do 29. februarja. V tej ponudbi se obiskovalec prepozna glede na štiri značilne tipe turistov, od aktivnih do bolj ležernih počitnikarjev, izletnikov in avanturistov. Na sejm se letos predstavlja prek 300 ponudnikov iz 12 držav, na Salonu plovil, ki sejem spremlja, pa 16 navtičnih podjetij. Častna pokroviteljja sejma sta Ministrstvo za gospodarstvo RS in Mestna občina Ljubljana.

Pomen regijskega povezovanja

Delovna skupnost Alpe-Jadran je letošnji sejem tudi uradno potrdila za osrednji turistični dogodek regije Alpe-Jadran, ki obsega deset posamičnih regij Italije, Avstrije in Madžarske ter Slovenijo in Hrvaško v celoti. Ta velik uspeh za osrednjo sejmsko prireditev s področja turizma in preživljanja prostega časa pri nas umešča Ljubljano v turistično središče regije, ki se tako razvija v prepoznavno poslovno stičišče vodilnih turističnih akterjev regije in tudi

širše. Regija Alpe-Jadran postaja namreč vse bolj privlačna za organizirane obiske turistov tudi iz oddaljenih dežel, kot so Kitajska, Japonska, ZDA idr. Kot je poudaril dr. Wolfgang Platzer, generalni sekretar Skupnosti, je »potrben skupen pristop za skupno trženje celotne regije – delovna skupnost namreč sega od Lombardije do Madžarske, od Gradiščanske do skrajnega juga Hrvaške – na zanimivih turističnih trgih po vsem svetu. Slovenija in Hrvaška sta dober primer in upam, da se jima bodo

tržni strokovnjaki iz drugih območij v regiji pridružili v dobro vseh nas. Drug drugega ne smemo dojemati le kot konkurenco, saj je ponudba naše skupne regije Alpe-Jadran zares bogata.«

Poslanstvo sejma Alpe-Adria: Turizem in prosti čas je spodbujanje prijateljstva, razumevanja in večkulturnega dialoga ter povezovanje na področju turizma v regiji in njegova predstavitev navzven. Tovrstno povezovanje petih različnih kultur in jezikov znotraj Evrope predstavlja pomembno

regije Alpe-Jadran

orodje mednarodnega komuniciranja in trženja njegovega turističnega potenciala.

Turizem v regiji Alpe-Jadran

Zakaj ne bi odkrili zamejstva, se zapeljali do Balatona, obiskali avstrijske Koroške – turističnih krajev, ki so nam blizu in so zlahka dostopni? Znotraj regije Alpe-Jadran se na sejmu poleg Slovenije in Hrvaške v celoti predstavljajo naslednje regije: ● Furlanija Julijska Krajina, Lombardija in Veneto iz Italije, ki jih zastopa italijanska nacionalna turistična organizacija ENIT, ● Koroška iz Avstrije, ● Baranja in Vas iz Madžarske, ki ju zastopa madžarska nacionalna turistična organizacija, ● Slovenija, ki poleg Hrvaške edina v celoti sodi v regijo Alpe-Jadran. Naša država se na sejmu predstavlja po razdelitvi Slovenske turistične organizacije z naslednjimi turističnimi pokrajinami: Gorenjska, Osrednjeslovenska, Goriška – Smaragdna pot, Obalno-kraška, Notranjsko-kraška, Jugovzhodna Slovenija, Spodnjeposavska, Zasavska, Savinjska, Podravska, Koroška in Pomurska. Posamezne pokrajine predstavljajo lokalni turistični akterji prek običajev, plesa in pesmi, kulinarike ter naravnih in kulturnih znamenitosti. Na sejmu se predstavljajo tudi številni ponudniki opreme za preživljanje prostega časa, od golfa, deskanja do kolesarjenja ipd.

Destinacije zunaj regije Alpe-Jadran

Sejem pa prinaša tudi predstavitev drugih tujih turističnih delov sveta, kot so Italija in Madžarska na nacionalni ravni, Tunizija, Maroko, Španija, Turčija, Srbija, Črna Gora ter Bosna in Hercegovina. Med njimi se prvič letos predstavlja Maroko. To je najbolj zahodna arabska dežela in med najbolj turistično privlačnimi območji na afriškem kontinentu. Casablanca je zveneče ime, Rabat prestolnica na obali Atlantika in hkrati kraljevsko mesto, pomembna mesta so še Meknes, Fes in Marakeš. Fes velja za kulturno in duhovno prestolnico, medtem ko Marakeš postaja vse bolj zveneče turistično ime. Toda Maroko je veliko več kot kraljevska mesta. Tukaj je še Atlas, srednji in visoki, puščava s prekrasnimi peščenimi sipinami, oaze, utrjene vasi – kazbe, vadiji ipd.

Ponudba po turističnih produktih

»Že veste, kateri tip turista ste? Tu smo. Pripeljali vas bomo do cilja. Še iščete svojo podobo turista? Oddahnite si! Sledite oznakam po sejmu.« Tako organizator sejma nagovarja obiskovalce, ki jih vodniki iz

Združenja turističnih vodnikov Slovenije usmerjajo glede na razstavni program oziroma štiri tipe turista, ki poosebljajo različne oblike preživljanja počitnic oziroma prostega časa:

Počitnikarji izbirajo med kotički, kjer lahko najdejo ležalnik v senci, kočico na smučišču ali senčno verando bližnje kmetije.

Zasvojeni z aktivnim oddihom se sprehajajo med ponudniki športnega turizma in aktivnega oddiha.

Popotniki lahko pregledajo aktualne vodnike po neznanih krajih, izbirajo med privlačno ponudbo agencij ali se zgolj družijo med seboj.

Izletniki lahko najdejo kraje, vrhove, naravne in kulturne znamenitosti, ki jih še ne poznajo in se lahko nanje odpravijo v vsakem trenutku leta.

Novost sejma: vino in kulinarika

Sejem Alpe-Adria: Turizem in prosti čas postaja zanimivo križišče za vse več strokovnih protagonistov na področju turizma v regiji Alpe-Jadran. Letošnja prireditelj je bogatejša vsaj še za dve. Gospodarsko razstavišče v sodelovanju z Društvom kuharjev in slaščičarjev Slovenije in drugimi partnerji pripravlja mednarodno kuharsko tekmovanje (*Global Chef Challenge*), ki se bo odvijalo pred očmi obiskovalcev. Izzivu za najboljšega kuharja se pridružujejo tudi mladi kuharji v tekmovanju do 23 let (*Hans Bueschkens Junior Chef Challenge*). »Ustvarjalnost izpod rok kuharskih mojstrov ne pozna meja, kreativnost in priprava jedi se z leti spreminjata. Morda nenavadno, a tako kot v modi lahko tudi na področju kulinarike govorimo o novih smernicah za pripravo jedi, postavitve jedi na krožnik, kombinaciji okusov in barv,« napoveduje Srečko Koklič, regijski direktor Svetovne zveze kuharskih mojstrov. Opazovati strokovnjake, kuharske mojstre držav južne Evrope bo nedvomno zanimivo in nevsakdanje predvsem zaradi njihove brezmejnne domišljije pri pripravi in serviranju jedi.

Na sejmu se predstavljajo tudi slovenski vinarji. V okviru Vinske družbe Slovenije je na sejmu organizirana degustacija vin

pod naslovom *Kultura pitja vina in vode*. Slovenija je tradicionalna vinorodna dežela kakovostnih vin, zato je na degustacijah na ogled tudi kakovostna piramida in sistem zaščite porekla. Več kot vemo o vinu, večje je naše zanimanje za vino in bolj razumno ga uživamo. Obiskovalci se bodo na degustacijah lahko seznanili s tem, kakšno je kulturno in odgovorno pitje vina oziroma podobnosti in razlike med vini, pri čemer bodo spoznavali vino kot civilizacijsko dobrino.

Tudi letos na sejmu potekajo stanovska srečanja turističnih vodnikov in turističnih novinarjev z območja Delovne skupnosti Alpe-Jadran. V okviru 2. srečanja turističnih novinarjev regije Alpe-Jadran bo potekala okrogla miza na temo blagovnih znamk v turizmu, na kateri bodo sodelovali ugledni strokovnjaki s področja turizma, oglaševanja in medijev.

Sejemska nagrada Jakob

Nagrada Jakob, ki jo Gospodarsko razstavišče na sejmu podeljuje od lani, je priznanje za turistično kakovost in odličnost v regiji Alpe-Jadran. Jakob je prisposoba »prvega« turista, turista popotnika, torej takega, ki ga želi današnja Evropa v svojih prizadevanjih za sonaravni in trajnostni razvoj te pomembne gospodarske panoge in družbenega gibanja, ki se je sicer začelo v drugi polovici 18. stoletja, a ima veliko starejšo predzgodovino. Poudarja razsežnost kulturne dediščine turizma, ki jo specifično simbolizira Jakob, zato želi organizator z njim zaznamovati tudi najbolj odmevne, inovativne, ustvarjalne in še kakšne težnje v turizmu regije Alpe-Jadran.

Mednarodna strokovna komisija, na čelu katere je prof. dr. Janez Bogataj, vsako leto izbere, skladno z zapisanimi merili, najboljšega, ki prispeva pomemben del v mozaik inovativnih turističnih prizadevanj regije Alpe-Jadran. Tema natečaja za nagrado Jakob 2012 je *Inovativni turistični proizvodi na področjih alternativnih oblik oddiha in sprostitvev*. Pri tem bodo pomembno vlogo odigrali predvsem tisti kandidati, ki upoštevajo določila in usmeritve trajnostnega in sonaravnega razvoja.

Sejem je odprt od četrtek, 26., do nedelje, 29. januarja, od 10.00 do 19.00 ure, zadnji dan, v nedeljo, se zapre ob 17.00 uri. Vsak obiskovalec ob nakupu vstopnice pri blagajni Gospodarskega razstavišča prejme sejmski katalog.
Več informacij o sejmu: www.alpeadria-tip.si

Vedoželjnost, živost, učenje, dejavnost vse življenje

Alida Zagorc Šuligoj, prof.

Cene Štupar – Center za permanentno izobraževanje

Fotografije: arhiv Cene Štupar

Učna ura slovenščine.

Učilnica za pouk kozmetike.

V javnem zavodu Cene Štupar – Centru za permanentno izobraževanje se že več kot 50 let odzivajo na izobraževalne potrebe odraslih, mladostnikov in otrok. Svetujejo tako posamezniku kot delovnim organizacijam. Z različnimi oblikami učenja posamezniku pomagajo razvijati vrednote, odnos do sebe in drugih, spoznavati lastne interese in druge osebnostne lastnosti. Zavedajo se, da načelo vseživljenjskega učenja ne pomeni le slediti družbenemu razvoju, temveč ga narekovati, ustvarjati posameznikovo pozitivno samopodobo in povečati samozaupanje.

Pestri brezplačni programi

Javni zavod Cene Štupar – Center za permanentno izobraževanje se v šolsko leto 2011/2012 podaja v novih prostorih na Linhartovi 13, v stavbi nekdanje občine Bežigrad v 3. nadstropju.

Ponudba oblik izobraževanja je zelo pestra, saj tudi letos izvajajo številne brezplačne programe. Ciljne skupine so različne od programa do programa, zato se je pred vpisom potrebno posvetovati z organizatorjem izobraževanja, kateri program je komu namenjen. V brezplačne programe vpisujejo do zasedbe prostih mest in pod natančno določenimi pogoji, ki so navedeni v opisu vsakega projekta.

Mestni program izobraževanja odraslih financira Mestna občina Ljubljana. Programi:

- UŽU - Most do izobrazbe, ● UŽU - Beremo in pišemo skupaj, ● tečajji tujih jezikov za prejemnike denarne socialne pomoči in upokojece, ● študijski krožki, ● Upravljanje z osebnim premoženjem, ● Slovenščina za starše. Ciljna skupina so prebivalci Mestne občine Ljubljana.

Brezplačni mestni program izobraževanja odraslih

Letošnji mestni program izobraževanja odraslih Mestne občine Ljubljana temelji na evalvaciji poskusnega Mestnega programa izobraževanja odraslih v Mestni občini Ljubljana za leto 2010 in na sprejeti Strategiji razvoja vzgoje in izobraževanja v Mestni občini Ljubljana 2009-2019 ob upoštevanju Zakona o izobraževanju odraslih, Resolucije o nacionalnem programu izobraževanja odraslih do leta 2010 (MŠŠ, 2004) in Letnega programa izobraževanja odraslih za leto 2011. Programe v celoti financira Mestna občina Ljubljana, zato so za udeležence brezplačni.

Veliko možnosti za pridobivanje novega znanja

V okviru Mestnega programa izobraževanja odraslih v Centru potekajo naslednji programi: ● **Tečajji tujih jezikov**, 50-urni programi za upokojece in socialno šibke prebivalce Mestne občine Ljubljana (več o pogojih vpisa izveste na šoli); ● **Slovenščina za starše**, 70-urni program, namenjen staršem učencev in otrok osnovnih šol in otrok vrtec na območju Mestne občine Ljubljana, ki se v vsakdanjem življenju srečujejo s težavami pri izražanju v slovenskem jeziku; vpisati se je mogoče v Centru ali na osnovnih šolah; ● **Usposabljanje za življenjsko uspešnost – most do izobrazbe**, 120-urni program, ki je namenjen manj izobraženim odraslim, ki se želijo dodatno izobraževati, si pridobiti prvi poklic ali zvišati stopnjo izobrazbe ter si tako povečati možnosti zaposlitve in dvigniti kvaliteto življenja; ● **Upravljanje z osebnim premoženjem**, 36-urni program, namenjen vsem, ki se želijo naučiti načrtovati, upravljati, spremljati ter vrednotiti projekte na področju osebnega in družinskega proračuna; ● **Študijski krožki**, 25-urni program, ki je namenjen izmenjavi izkušenj in prenašanju znanja.

Ustvarjalen učni proces v študijskih krožkih

Udeleženci študijskega krožka aktivno soustvarjajo učni proces v navzočnosti usposobljenega mentorja/ice, ki udeležence usmerja in jih spodbuja. Ob zaključku krožka udeleženci osvojene novosti predstavijo na različne načine. V Centru so odprti za pobude udeležencev, zato si zainteresirani lahko vsebinsko študijskega krožka izberejo tudi sami. Svojo željo je treba samo sporočiti. Standardni krožki pa potekajo v naslednjih vsebinskih sklopih: ● Vzgoja mladostnika – priložnost in izziv, ● Za harmonijo telesa in duha, ● Poti okoli nas skozi fotografijo.

Pomoč staršem, katerih otroci obiskujejo prvo triado osnovne šole

Če imajo otroci v prih razredih osnovne šole težave pri učenju, lahko njihovi starši v Centru obiščejo program *Usposabljanje za življenjsko uspešnost – beremo in pišemo skupaj*. Gre za 75-urni program, namenjen staršem učencev prve triade osnovne šole, ki si želijo pomagati svojim otrokom pri opismenjevanju, jih spodbujati in motivirati za učenje. V program so zato vključeni tako otroci kot starši. Za vključitev vanj se lahko starši obrnejo neposredno na Center ali pa se zanj pozanimajo na osnovni šoli, ki jo otrok obiskuje.

V zavodu Cene Štupar si je mogoče pridobiti tudi formalno izobrazbo

V zavodu Cene Štupar so zainteresiranim na voljo tudi formalne oblike izobraževanja, ki so namenjene vsem, ki želijo zaključiti nedokončano osnovno šolo ali srednjo šolo in si pridobiti ustrezno formalno izobrazbo. Vpisujejo v vse razrede *devetletne osnovne šole za odrasle*. Šolanje je za udeležence brezplačno, financira ga Ministrstvo za šolstvo in šport. S šolanjem je potem mogoče nadaljevati v *srednješolskih programih za odrasle*, ki pa so plačljivi. Vpisati se je mogoče v naslednje izobraževalne programe: ● 3-letno srednjo poklicno šolo za poklice administrator, bolničar negovalec, gastronom hotelir in trgovec; ● 4-letno srednjo strokovno šolo za poklice ekonomski tehnik, vzgojitelj predšolskih otrok, logistični tehnik, gastronomsko turistični tehnik in kozmetični tehnik; ● 2-letno srednjo poklicno tehniško šolo za poklica ekonomski tehnik in gastronomski tehnik.

Samoizobraževanje z mentorjem

Poti do znanja je več, zato odraslim, ki želijo izobraževanje prilagoditi po svoji meri, ponujajo obliko *samoizobraževanja z mentorjem*. Udeleženc ob vpisu prejme seznam izpitov in konzultacij, ki je določen za tri mesece naprej. Vsak profesor je dosegljiv najmanj enkrat mesečno. Druga oblika je obiskovanje pouka v popoldanskem času. Vsako predavanje se zaključi z izpitom.

Študijski krožek Vrtec.

Študijski krožek Čas praznikov – čas druženja in kreativnega ustvarjanja.

Udeleženec obiskuje pouk dveh ali treh predmetov po urniku, ki je določen za tri mesece naprej. Vsakdo prejme interna gradiva. Ker je pomanjkanje časa in preobremenjenost veliko breme današnjega časa, so sobote in nedelje proste.

Vpis v tečaje tujih jezikov in slovenščine novembra 2011

V jezikovni šoli zavoda Cene Štupar si je mogoče izpopolniti tudi znanje tujega jezika in slovenščine. Tečaji tujih jezikov se začnejo januarja 2012. Urniki in cenik so na voljo v pisno informacijski pisarni, kjer poteka tudi vpis v pomladanski semester.

Nacionalne poklicne kvalifikacije

Z nacionalnimi poklicnimi kvalifikacijami (NPK) posameznik dokazuje delovno oz. strokovno usposobljenost, ki je potrebna za opravljanje posameznega poklica ali sklopov nalog v okviru poklica. V Centru izvajajo *preverjanje in potrjevanje* za naslednje nacionalne poklicne kvalifikacije: socialni oskrbovalec/-ka, pomočnik/-ca kuharja/-ice, vizažist/-ka, maser/-ka, pediker/-ka, refleksoterapevt/-ka, maniker/-ka, izdelovalec/-ka spletnih strani ter *usposabljanja* za naslednje poklice: socialni oskrbovalec/-ka, pomočnik/-ca kuharja/-ice, vizažist/-ka, maser/-ka, pediker/-ka, refleksoterapevt/-ka, maniker/-ka, izdelovalec/-ka spletnih strani. - Pogoji za vpis so odvisni od posamezne nacionalne poklicne kvalifikacije, termini in cenik so na voljo v pisno informacijski pisarni.

Izobraževanje nudijo tudi v naročnikovih prostorih

Poleg naštetih programov v Centru nudijo še naslednje programe:

- računalniška pismenost za odrasle, ● priprave za izpit za zdravstvene delavce,
- priprave in izpit iz upravnega postopka, ● voznik viličarja, ● usposabljanje za skladiščnika, ● vodenje skladiščnih služb, ● slepo desetprstno tipkanje,
- dvostavno knjigovodstvo in ● računovodja.

Vsa izobraževanja in usposabljanja Center lahko na željo naročnikov izvede tudi v naročnikovih prostorih, vsebino in organizacijo pouka pa prilagodi potrebam ciljne skupine.

Vpis in informacije na sedežu zavoda Cene Štupar – center za permanentno izobraževanje, Linhartova 13, 3. nadstropje, Ljubljana: v ponedeljek od 8. do 17. ure, od torka do četrтка od 8. do 16. ure, petek od 8. do 15. ure, tel.: 01/234 44 00, 01/234 44 20, 01/234 44 21, spletna stran: www.cene-stupar.si.

Projekt *Institucionalno usposabljanje in priprave na NPK* financirata Evropski socialni sklad in Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve in vključuje naslednje programe: ● dietni kuhar/kuharica za OS Ljubljana, ● usposabljanje za skladiščnike za OS Kranj, ● računovodja za OS Ljubljana, ● slovenski jezik za tujce III za OS Ljubljana, ● pomočnik/-ica kuharja/kuharice za OS Ljubljana, ● socialni oskrbovalec/-ka na domu za OS Ljubljana. Ciljna skupina so brezposelne osebe, prijavitelne na Zavodu za zaposlovanje RS, ki jih na izobraževanje napoti pristojna OS.

Projekt *Dvig ravni pismenosti* financirata Evropski socialni sklad in Ministrstvo za šolstvo in šport in vključuje naslednje programe: ● UŽU - Beremo in pišemo skupaj, ● UŽU - Moj korak, ● UŽU - Izzivi podeželja, ● UŽU - Most do izobrazbe, ● UŽU - Jaz in moje delovno mesto, ● RPO - Računalniška pismenost za odrasle. Vpisati se je mogoče le prek institucij, prijaviteljnih v projektu, in ni za posameznike.

Projekt *Tečaji slovenščine* financirata Ministrstvo za notranje zadeve in Evropski sklad za vključevanje državljanov tretjih držav. Za udeležbo v programih se državljani tretjih držav prijavijo na upravni enoti, kjer imajo prijavljeno stalno oziroma začasno prebivališče. Program ni namenjen državljanom EU. Če zainteresirani izpolnjujejo pogoje, jim upravna enota izda potrdilo, s katerim se zglašijo pri izbranem izvajalcu programa. Tečaje v Ljubljani, na Vrhniki, v Kamniku in Grosupljem izvaja Cene Štupar – Center za permanentno izobraževanje. Ker so vsa mesta že zasedena, se v ta program ni več mogoče vpisati. Več: www.infotujci.si.

Izvedbo *Tečajev slovenskega jezika in učne pomoči za otroke v azilnem domu* financirata Evropski sklad za begunce in Ministrstvo za notranje zadeve.

Projekt *Spoznavanje slovenske kulture, zgodovine in ustavne ureditve za osebe z mednarodno zaščito* financirata Evropski sklad za begunce in Ministrstvo za notranje zadeve.

5. MEDKULTURNA IZMENJAVA DOBRIH PRAKS V LJUBLJANI

Mag. Mateja Demšič, MOL

Drago Pintarič, Dijaški dom Ivana Cankarja

Foto: Nik Rovar

Zasedanje udeležencev 5. medkulture izmenjave dobrih praks 30. novembra in 1. decembra 2011 v Mestni hiši.

Med 30. 11. in 1. 12. 2011 je v Mestni hiši potekala 5. medkulturna izmenjava dobrih praks, ki jo je odprl župan Zoran Jankovič.

Organizatorica srečanja je bila Platforma za medkulturno Evropo v sodelovanju in s podporo KUD-a Pozitiv, Dijaškega doma Ivana Cankarja in Urada za mladino Mestne občine Ljubljana. Osnovna tema srečanja je bila, kako se majhne evropske države soočajo z globalizacijo, ki pomeni izziv različnosti in nagovarja našo odgovornost.

Udeleženci in udeleženke, nekaj več kot 40 iz Slovenije, Avstrije, Danske, Norveške, Nemčije, Belgije, Švedske in Finske, so se ukvarjali z vprašanjem, zakaj je debata o *Drugem* vedno tako goreča, če pa je *Drugih* tako malo? Zakaj se, še posebej manjše države, tako bojijo manjšin in priseljencev?

Uvodničar srečanja dr. Rajko Muršič je spregovoril o revidiranem *kulturalizmu*, temu pa so sledile predstavitve projektov o integraciji romske skupnosti v javno življenje s poudarkom na tistem delu, ki je mlade pripravnike romske skupnosti učil o medijih in naučil osnov dobrega novinarstva. Mladi udeleženci projekta pa so predstavili tudi svoj novinarski izdelek – reportažo o življenju Romov v Ljubljani.

V okviru srečanja smo organizirali debato, ki je nagovorila temo gradnje mošej, ne samo v Ljubljani, ampak tudi drugod po Evropi. Uvod v diskusijo je bila predstavitev projekta KUD-a Pozitiv: *Divided God - Razdeljeni bog*, ki se ukvarja z vlogo religije v vsakdanjem življenju posameznika. Na temo gradnje mošeje so spregovorili mufti islamske skupnosti v Sloveniji dr. Nedžad Grabus in Tarafa Baghajati, ustanovitelj Avstrijske islamske iniciative. Ob tem pa so bili udeleženci konference med prvimi, ki so dobili natančno in celovito predstavitev zmagovalnega predloga Mednarodnega arhitekturnega natečaja za projektno rešitev gradnje Islamskega verskega in kulturnega centra v Ljubljani. Arhitekt Vasa Perović iz biroja Bevk Perović je samo nekaj dni po razglasitvi rezultatov natečaja predstavil zmagovalno rešitev gradnje Islamskega verskega in kulturnega centra v Ljubljani.

Svoje delo v Ljubljani so gostje zaključili s temo o prostoru in sestavljenih identitetah.

Tema je obravnavala skrb za okolje in odgovorno sobivanje kot dveh pomembnih dejavnikov za premagovanje kulturnih razlik in sporov. Udeleženci so kot dobro prakso iz Ljubljane spoznali enega od izjemno odmevnih projektov v produkciji Exodosa: *Labirint umetnosti*.

Konferenco smo zaključili s predstavitvijo raziskovalnega projekta Inštituta za migracije pri SAZU z naslovom *Učenje za medkulturne odnose* in z javnim forumom o razvijanju medkulturnih kompetenc v globalizirani prihodnosti s posebnim izzivom za majhne države.

Anže Smole – umetniška duša na poti vrhunske znanosti

Nada Breznik

Foto: osebni arhiv

Mladi raziskovalec mag. Anže Smole v Laboratoriju za biotehnologijo na Kemijskem inštitutu v Ljubljani, kjer opravlja raziskovalno delo pod mentorstvom prof. dr. Romana Jerale.

Anže Smole je eden tistih mladih strokovnjakov in znanstvenikov, ki kljub popolni predanosti in odličnim rezultatom svojega dela le redko zaidejo na strani časopisov, razen v primerih, ko prejmejo kakšne odmevne, še najraje mednarodne nagrade. Tako se je tudi Anže leta 2008, tedaj še študent biotehnologije, v ekipi mladih znanstvenikov, proslavil s prestižno nagrado. Da je bil izbran za sodelovanje pri raziskovalnem projektu, so bili prav gotovo zaslužni njegovi izjemni študijski rezultati. Ves čas študija so se na njegovih potrdilih o opravljenih izpitih vrstile same desetke, vzporedno pa se je posvečal še solopetju, ki mu je zvest še danes. Na pohvale in občudovanje je vedno reagiral skromno, z zamahom roke in nasmehom. Danes je mladi raziskovalec na Kemijskem inštitutu v Ljubljani. V času dodiplomskega študija je prejemal štipendijo Mestne občine Ljubljana za nadarjene.

Tudi na univerzi so v zadnjih letih začeli nagrajevati res odlične študente. Ti si prejel veliko pohval in nagrad. Katere?

Dodiplomski študij Biotehnologije na Biotehniški fakulteti je odličen študij, kjer sem preživel leta, ki jih bom imel v najlepšem spominu. Imel sem možnost pridobiti ogromno znanja in spoznati ljudi, ki so tako s strokovnega kot tudi osebnostnega vidika zelo vplivali na mojo znanstveno pot ter mi vedno stali ob strani in me spodbujali. To poudarjam zato, ker v takšnem okolju ni težko biti motiviran in z veseljem študirati in prav zato sem imel čast prejeti nekatere nagrade. V času dodiplomskega študija Biotehnologije sem dvakrat (v šolskem letu 2006/07 in 2007/08) prejel fakultetno pohvalo za najboljšega študenta letnika, ob zaključku študija pa tudi pohvalo za vidno prispevanje k ugledu in delovanju fakultete. Za diplomsko delo sem prejel fakultetno Prešernovo nagrado. Najbolj prestižna nagrada, ki sem jo imel čast prejeti, je Jesenkova nagrada Biotehniške fakultete za najboljšega diplomanta dodiplomskega študija v letu 2010. V povezavi z vašim vprašanjem bi rad dodal,

da je na Biotehniški fakulteti veliko izjemnih študentk in študentov, ki so prav tako prejeli številne nagrade.

V svet znanosti si vstopil že pred diplomo. Kako? kateremu znanstvenemu področju si se posvetil?

V svetu znanosti sem se posvetil molekularni imunologiji in sintezni biologiji. Leta 2008 sem bil izbran v raziskovalno skupino, ki deluje pod mentorstvom prof. dr. Romana Jerale (moj mentor vse od takrat do danes) iz Laboratorija za biotehnologijo na Kemijskem inštitutu v Ljubljani. Raziskovalni projekt je bil namenjen pripravi inovativnega cepiva proti bakteriji *Helicobacter pylori*. S projektom smo na mednarodnem tekmovanju iz sintezne biologije (iGEM) v Bostonu leta 2008 osvojili veliko nagrado v generalni razvrstitvi (*Grand Prize*), prvo mesto v kategoriji Zdravje in medicina ter prejeli zlato medaljo. To, da sem imel možnost priti v tako odličen laboratorij in se učiti od tako izjemnih ljudi, je bil zame gotovo najpomembnejši mejnik na začetku moje znanstvene kariere. V tem času sem se prvič soočil z resnim raziskovalnim delom.

Gotovo je zmaga vaše raziskovalne skupine v Bostonu leta 2008, ko ste prejeli veliko nagrado v generalni razvrstitvi, prvo mesto v kategoriji Zdravje in medicina ter prejeli zlato medaljo, tista, ki ima zate prav posebno veljavo? Kakšno je to tekmovanje, kaj ste raziskovali in kakšna so bila vaša dognanja?

Najprej bi rad želel pojasniti nekaj pojmov, povezanih z omenjenim tekmovanjem. iGEM je akronim za angleško ime tekmovanja, in sicer *International Genetically Engineered Machines competition*. Gre za mednarodno tekmovanje iz sintezne biologije. Sintezni biologija je razmeroma novo znanstveno področje, ki združuje biološke in inženirske znanosti. Njen namen je načrtovati in ustvariti biološke sisteme z uporabnimi lastnostmi, ki bi omogočale izboljšanje kvalitete človeškega življenja. iGEM tekmovanje se odvija na univerzi MIT (*Massachusetts Institute of Technology*) v Bostonu in je namenjeno ekipam dodiplomskih študentov in njihovim mentorjem. Slovenske ekipe se tekmovanja pod mentorstvom prof. dr. Romana Jerale zelo uspešno udeležujejo že od leta 2006.

BLEŠČEČI ZVOKI 2012 NA LJUBLJANSKEM GRADU

Dr. Franc Križnar

Leta 2008, ko sem se tekmovanja kot član ekipe udeležil tudi sam, smo se posvetili pripravi modernega cepiva proti bakteriji *Helicobacter pylori*. Ta bakterija je verjetno najbolj znana kot povzročiteljica želodčnih razjed. Za njeno odkritje sta leta 2005 avstralska znanstvenika Barry Marshall in Robin Warren dobila Nobelovo nagrado za medicino. Po ocenah znanstvenikov *Helicobacter pylori* okužuje približno polovico celotnega prebivalstva. V večini primerov okužba ostane neopažena, vendar pa lahko v določenih primerih povzroči nastanek razjede na želodcu ali dvanajstniku, kronični gastritis, redkeje pa tudi adenokarcinom in MALT limfom (obliki raka). Zdravljenje okužbe poteka s kombinacijo različnih antibiotikov in inhibitorjev protonske črpalke. Ta način zdravljenja je drag, dolgotrajen in povezan s številnimi stranskimi učinki. Ker so okužbe s *Helicobacter pylori* najpogostejše v najrevnejših predelih sveta, je paradoks v tem, da je zdravljenje tam, kjer bi bilo najbolj potrebno, najteže dostopno. Raziskovalci se zato že leta trudijo razviti uspešno cepivo, ki bi omogočalo zaščito pred okužbo s *Helicobacter pylori*. Pri tem se pojavljajo številne prepreke, saj se skupna evolucija te bakterije s človekom odraža v prilagoditvah, zaradi katerih je do neke mere odporna na človeški imunski sistem. Poleg tega je razvila številne mehanizme, s katerimi se skriva človeškemu imunskemu sistemu, ki je zato ne more učinkovito zaznati in se proti njej boriti.

Z različnimi pristopi sintezne biologije je naši ekipi uspelo pokazati, da je mogoče spremeniti določene komponente te bakterije na način, da postanejo vidne imunskemu sistemu, kar omogoča učinkovit imunski odziv in posledično obrambo pred bakterijo.

S projektom smo osvojili prestižne nagrade, ki ste jih že našeli. Pri tem so bile naša konkurenca ekipe iz 84 najboljših svetovnih univerz, med njimi Harvard, MIT, Cambridge, Princeton, Caltech, Heidelberg, Peking ...

Tvoj mentor pri doktorskem študiju, profesor dr. Roman Jerala, je bil vodja vaše raziskovalne skupine in somentor tvoje diplomske naloge. Kako bi opisal vajino sodelovanje in njegov vpliv na tvoj študij in znanstveno delo?

Prof. dr. Roman Jerala je izjemen znanstvenik in izjemna osebnost. Brez pomislekov lahko

rečem, da je najpomembnejša oseba na moji znanstveni poti in presrečen sem, da sem ga imel možnost spoznati. Omogoča mi delo v Laboratoriju za biotehnologijo na Kemijskem inštitutu in izvajanje raziskav na področju, ki me najbolj zanima. Med delom mi ves čas stoji ob strani, nudi strokovno pomoč in me spodbuja. Znanja in izkušnje, ki sem jih pridobil in jih pridobivam pod njegovim mentorstvom, so neprecenljiva. Preprosto povedano, v največjo čast in veselje mi je sodelovati z njim.

Kakšni cilji te vodijo pri tvojem delu mladega raziskovalca?

Trenutno nadaljujem izobraževanje z interdisciplinarnim doktorskim študijem biomedicine na Medicinski fakulteti Univerze v Ljubljani. Raziskovalno delo opravljam kot mladi raziskovalec v Laboratoriju za biotehnologijo na Kemijskem inštitutu v Ljubljani pod mentorstvom prof. dr. Romana Jerale. Želim si, da bi moje raziskave na področju molekularne imunologije in sintezne biologije pripomogle k učinkovitemu zdravljenju rakastih obolenj, nevarnih okužb ter bolezenskih stanj, povezanih z nepravilnostmi v delovanju imunskega sistema.

Ob napornem študiju in raziskovalnem delu se že sedmo leto posvečaš tudi solopetju. Kakšne so tvoje želje na tem področju?

Glasba mi je že od nekdaj zelo blizu. Trenutno obiskujem ure solopetja pri vrhunskem pedagogu prof. Janku Volčanšku. Moje želje na tem področju so predvsem uživanje v petju, na tistem pa si želim nekoč imeti možnost stati na opernem odru v kakšni manjši solistični vlogi.

Ob koncu intervjuja želim povedati zame najpomembnejšo stvar. V svojem življenju ne bi dosegel prav ničesar, če mi moji najbližji in najdražji ne bi ves čas nudili brezpogojne ljubezni, mi potrpežljivo stali ob strani in me podpirali. Zahvaliti se želim Mestni občini Ljubljana za zaupanje in štipendijo, ki mi je bila v veliko pomoč pri doseganju ciljev.

Najbrž se bodo bralci strinjali, če ti izrečem zahvalo za takšno predanost in zavezanost znanstvenoraziskovalnemu delu in plemenitim ciljem, ki si si jih zastavil.

Ljubljanska koncertna *agencija Allegro* in *Zavod Ljubljanski grad* pričenjata z januarjem 2012 nov cikel *Bleščečih zvokov*. Gre za cikel desetih koncertov enkrat mesečno v Stanovski dvorani Ljubljanskega gradu. Umetniška vodinja je mag. Monika Kartin, direktorica agencije, sicer pa izkušena kulturna in še posebej glasbena menedžerka. Zastopa obilico slovenskih in tujih glasbenih umetnikov in ansamblov, zato je sestavila zavidljiv spored napovedane (klasične oz. resne) glasbe v organizaciji Javnega zavoda Ljubljanski grad. Večinoma gre za preverjene in preizkušene in tudi mednarodno uveljavljene glasbenike: soliste in ansambel.

Januarja (26. 1.) bo nastopil še eden v vrsti naših odličnih pihalnih kvintetov Artvento; sestavljajo ga flautist Matej Grahek, oboist Jonathan Mauch, klarinetist Tadej Kenig, fagotist Arpad Balazs Piri in hornist Andrej Žust. Prvi in zadnji sta solista osrednjega državnega simfoničnega orkestra Slovenske filharmonije, Žust pa v zadnji sezoni še prestižnih Berlinskih filharmonikov, preostala trojica pa so solisti orkestra SNG Opere in baleta Ljubljana. **Februarja** je napovedan nastop (odličnega) kitarkega dua, ki ga sestavljata Žarko Ignjatović in Jerko Novak. **Marca** bo nastopil eden redkih domačih, tj. slovenskih vokalno-instrumentalnih ansamblov Musica Cubicularis, **aprila** pa odličen vokalno-instrumentalni duo naše pevske solistke Barbare Jernejčič Fürst in njene litovske kolegice, pianistke Gaive Bandzinaite. Gre za prestižni duo vokalno-instrumentalnih miniaturnih, samospevov in arij. **Za maj** je napovedan nastop klavirskega tria Ars musica, ki ga sestavljajo pianistka Jerneja Grebenšek, violinistka Mojca Menoni Sikur in violončelist Martin Sikur. Pred poletjem, ko bodo za dva meseca nove ljubljanske glasbene muze alias *Bleščeči zvoki* na ljubljanskem Gradu utihnili (samo za poletni predah) pa bo **junija** nastopil še drug instrumentalni Trio Fuoco, ki ga sestavljajo flautist Martin Belič, Klemen Bračko igra violino in violo in kitarist Vojko Vešligaj. V jesenskem času, **od septembra do decembra** so napovedani še: Duo claripiano (Dušan Sodja, klarinet, in Tatjana Kaučič, klavir), slovensko-italijanska pianistka Sonja Pahor, harfistka Tina Žerdin in sloviti Slovenski oktet. Ta si v zadnjem času pod umetniško roko pevcu in člana ansambla, baritonista Jožeta Vidica vedno bolj utira pota na nekdanjo raven tega reprezentativnega slovenskega vokalnega ansambla.

»Janković je za mesto

Foto: Marjetka Zlatar

Dr. Robert Leskovar

Foto: Ana Ambrož Strle

Tina Rauš

Foto: Marjetka Zlatar

Edi Sikirić

Foto: Ljubo Vukelič

Tomaž Bole

Foto: Emi Vega

Alike Kalagasidu

Foto: Marjetka Zlatar

Branko Drobnak

Dr. Robert Leskovar

Med pozitivnimi spremembami, ki bi jih izpostavil v sodobni Ljubljani, je gotovo prenovljen Kongresni trg. Center mesta je z njim na novo zadihal. Garažna hiša pod njim je koristna rešitev za vsa vozila, ki so se prej gnetla na površini. Harmonijo in sproščenost je vnesel tudi park ob Železni cesti, ki je estetsko oblikovan in se tam dobro počutim. Odlična ideja je izposoja koles Bicike(LJ), zelo dobrodošle so cone za pešce. Opera je končno obnovljena, tudi Stožice so pomembna pridobitev za večje kulturne in športne prireditve. Upam le, da bo tudi finančni vidik urejen in da so septembra z rekonstrukcijo vendarle izboljšali akustiko dvorane.

Tina Rauš, podiplomska študentka

Dostikrat se sprehajam in opazujem Ljubljano. Predvsem mi je všeč Šiška in njeni novi barviti bloki, ki mavrično poživijo mesto. Vesela sem tudi, da je vedno več površin strogega centra zaprtih za promet, saj si pred tem moral vedno paziti na avtomobile in avtobuse. Zdaj pa se lahko čisto sproščeno in svobodno sprehajaš vse od Zmajskega mostu do Brega, ne da bi razmišljal in pazil na gost promet. Rada tudi obiščem razstave na Jakopičevem sprehajališču, kamor velikokrat zaidem v družbi prijateljev. Navdušilo me je tudi novo sprehajališče ob Ljubljanici. Zelo lepo je opazovati, kako se mesto iz leta v leto izpopolnjuje. Ljubljana je zares postala nadvse prijazno, živahno in svetlo mesto.

Edi Sikirić

Vse novice v Ljubljani so mi všeč. Prešernov trg, urejeni bregovi Ljubljanice, Tromostovje brez prometa, prenovljena stara Ljubljana, urejene fasade, sploh ne moreš vsega povedati, koliko je narejenega. Janković je poleg Hribarja največ naredil. Da ne govorimo o Stožicah, o dvorani. Kot športniku se mi je odvalil velik kamen od srca, ker je Ljubljana dobila sodoben športni objekt evropskega formata, ki je bil nujno potreben. Rezultat je, da imajo nogometaši, košarkarji, rokometarji pogoje za vrhunski šport. Govorimo, koliko je to stalo, a vse stane. Če misliš kaj narediti, moraš imeti kredite. Čestitajmo županu za to, kar je naredil. Zdaj lahko pridejo turisti, da vidijo lepoto Ljubljane. Za človekom morajo ostati rezultati.

Tomaž Bole

Všeč mi je garaža pod Kongresnim trgom, ki se mi ne zdi tako oderuška kot v Maximarketu in lahko tudi na koncert v Slovensko filharmonijo pridem na kulturnen način. Všeč mi je Barjanska vpadnica, saj imamo zdaj neposredno povezavo sever-jug skozi center mesta.

Všeč mi je Mesarski most, ker je monumentalen z Brdarjevimi umetninami. Všeč mi je urbana, saj jo

lahko večnamensko uporabljam. Všeč so mi mestna kolesa, čeprav se doslej še nisem vozil z njimi. Všeč mi je vzpenjača na Grad, kamor lahko popeljem vnuke, da uživamo v razgledu na Ljubljano.

Alike Kalagasidu, odnosi z javnostmi

V Kinodvoru smo presrečni, ker je Mestna občina Ljubljana v letu 2008 v svoje okrilje prevzela predolgo zaprt Kinodvor. Zato smo ga lahko na novo zagnali. Takrat so iz mesta izginile že vse kinodvorane z izjemo Kinokluba Vič in Slovenske kinoteke, ki pa ima povsem drugo poslanstvo. Pri nas smo se zavzeli za kvalitetno svetovno kinematografijo, kakršna redko pride na spored komercialnih kinodvoran. Pomembno je, da dvorana s takim programom deluje v mestu. Ob tem me izjemno veseli, ker so po dolgih letih propadanja ponovno zagnali Kino Šiška, in to kot Center kulture, s poudarkom na glasbi. V Šiški živim in zelo sem vesela, ker je ta del mesta v kulturnem smislu oživel. Poleg Šiškarjev privablja publiko iz vse Ljubljane. Še ena hiša kulture je na novo prebujena. To so Španski borci, zdaj pod okriljem produkcijske skupine, zbrane ob Iztoku Kovaču in skupini En Knap. So izjemno dejavni, tako na področju predstav sodobnega plesa kot tudi v izobraževanju in organizaciji različnih delavnic. Preizkušajo se v integraciji prebivalcev Most, in to ob dobri kulturi. Po dolgih letih nekaj zelo drugačnega. Skratka – navdušena sem. Prej se trideset ali dvajset let ni opazilo, da bi se sploh kdo ukvarjal z mestom. Ne v urbanističnem, ne v kakšnem drugem smislu. Zdaj je pa to na več nivojih več kot očitno. Mogoče komu ni všeč, kako je videti Kongresni trg. Mene pa veseli, ker se počasi avtomobilska pločevina umika z vseh teh lepih mestnih trgov. Veseli me, da smo meščani dobili krasne nove površine za druženje – tiste površine, ki so bile nekoč namenjene prav druženju. Ko površine so, se začne dogajati. In dogaja se, predvsem poleti. To pa je čudovito.

Branko Drobnak

Kaj mi je v Ljubljani posebej všeč? 1. Prometni režim, kar pomeni, da smo ožje mestno jedro namenili tistim, ki jim je bilo že stoletja namenjeno: pešcem in prireditvam za mestno prebivalstvo. 2. Ureditev Kongresnega trga. 3. Ureditev mestnega mirujočega prometa, kjer smo končno prišli do tega, da ne parkiramo več po pločnikih. Seveda, ker imamo sedaj to možnost z novimi, urejenimi, pokritimi površinami v garaži na Kongresnem trgu in še ob drugih pokritih garažah, kar je mesto primerjalno pripeljalo ob bok drugih evropskih prestolnic. 4. Še posebej všeč pa mi je ureditev od Šušarskega mostu pa do Karlovskega mostu, obrežja, saj so Ljubljano spet približali Ljubljančanom, ki lahko uživajo v elementu vode.

res veliko naredil«

Mislím, da je to res velika zasluga prof. Koželja in celotne njegove ekipe, seveda tudi župana, ki je to podprl in našel sredstva za realizacijo.

Osebo se pa najbolj počutim na Tromostovju, ker je to ena od dihalnih točk Ljubljane. Prešernov spomenik tam ni postavljen po naključju, prav tako ne tri breze. Druga dihalna točka je Stolnica in tretja teče proti Navju in Trnovski cerkvi. Marko Pogačnik je ugotovil, da tako tečejo energije. Če so energetske dobre točke, se dobro počutim.

Mag. Romana Marinko

Drevored v Tivoliju z razstavnimi panoji v naravi, to mi je strašno všeč. Spremljam te razstave in se zmeraj potrudim, da grem pogledat, ker je res dobro postavljeno v naravi. Mestno središče je sedaj bolj urejeno, čisto. Tudi kolesa so doprinesla, da poleti razjahaš štiri kolesa in zajahaš dve kolesi, čeprav je sistem zame zelo kompliciran. Knjižnica Šiška, novogradnja, ima lepe prostore, veliko knjig zanimive za otroke, mladino. Ob Litostrojski cesti intenzivno urejajo industrijsko cono in bodo tam tudi storitvene dejavnosti in trgovske dejavnosti, kot je npr. trgovina z metražnim blagom, ne samo osnovna industrijska. Pohvalna je ureditev tudi same Litostrojske ceste, ki je pomembna in hitra povezava med Šiško in Bežigradom

Marjan Ros

Ljubljano so precej ljubko uredili. Stari trg je lepo urejen, samo malo me moti, da so kocke morali že popravljati zaradi preslabega fungiranja. Upam, da bodo uredili tudi Gallusovo nabrežje, kar so nam obljubljali že od županje Simšičeve naprej. Za nas stanovalce je poleti preveč hrupa, galame. Voda v vodnjaku teče do treh zjutraj in od spet od šestih zjutraj naprej, mladina se kopa v vodnjaku, igra kitare, na bobne, trobento, da tudi ponoči ni miru in ne moreš spati.

Alek Prokofjev

V zadnjem obdobju je bilo veliko narejenega, ureditev centra je bila velika, korenita sprememba. Po najprometnejših točkah, kjer so hodili pešci, je bil speljan avtobusni promet. Promet ni deloval, danes je pa največ prometa s kolesi. Vendar, če se ljudje ne držijo signalizacije, ne pomaga nobena prometna ureditev. Za kulturo je dobro poskrbljeno, le jaz kot ustvarjalec (kipar, grafik in slikar) se čudim, da je še premalo ateljejskih stanovanj za umetnike, ker sem v Švicariji zaradi obnove izgubil prostor. Zadnja leta so začeli postavljati več spomenikov po mestu, kar je dobro.

Tone Brlan, informator v Knjižnici Otona Župančiča

Ljubljana se je dejansko začela razvijati. Spreminja se v sodobno prestolnico. Predvsem

v gradbenem oziroma arhitekturnem smislu so pomembne novosti. To so Stožice, je urejen Kongresni trg z garažno hišo, ob tem pa urejene cestne infrastrukture in pešpoti. Dinamika je zelo dobra. Ob tem občina skrbi za kulturo na različnih področjih. Zame je pomembno vlaganje v obnovo celotne mreže mestnih knjižnic. Obnavlja se po skandinavskem vzoru. Tako je Ljubljana leta 2008 pridobila metropolitansko centralno knjižnico na Kersnikovi 2, ki je urejena na več kot 6000 kvadratih. Druge enote se bodo urejale postopoma. Kljub recesiji je zagotovljena kvalitetna nova literatura, ob tem pa tudi številni dogodki. V preteklem letu jih je bilo več kot 3500, največ v dvorani centralne knjižnice, sicer pa porazdeljeno po vseh mestnih enotah in podenotah. To je dodatni prispevek, nadstandard, dodana vrednost – za meščane in ljudi, ki sem gravitirajo.

Katja Brvar

Osebo mi je najbolj dobrodošla sprememba izposoja koles, ki omogoča svoboden, okolju prijazen in cenovno ugoden prevoz. Všeč mi je tudi nova podoba jedra prestolnice, ki je postala prehodnejša in prijaznejša za pešce, nabrežje ob reki Ljubljanici pa je narisalo bolj promenadno podobo. Kot ljubiteljica kulturnih dogodkov sem se razveselila tudi Arene Stožice, želela bi si le pogostejšega in bolj pestrega programa.

Rok Lasan, maneken, režiser in koreograf

Veliko sem v tujini. Ko pridem v Ljubljano, ki jo imam rad, jo vse bolj doživljam kot eno od evropskih mest, tak je tudi utrip. V Ljubljani se je v nekaj letih veliko zgodilo. Okrog Žal je namesto drvarnic zdaj krasen park. Koliko mostov smo dobili! Sprehajalna pot do Špice je s Špico vred urejena. Stožice stojijo. Če smo zapufani ali nismo – imamo veliko dvorano, kjer so poleg športnih dogodkov tudi koncertni in gledališki spektakli; dobili smo, kar je Ljubljana potrebovala. Koliko je dvoran, ki so samevale, pa zdaj z novimi vsebinami živijo. Kino Šiška: danes smo na modnem večeru, drugače so tu različne prireditve, namenjene različnim starostnim skupinam. Kino Komuna: specifičen program za posebno publiko. Enako Kinodvor: vse, česar ne boste videli v Koloseju. Sam zelo rad pogledam kak film, ki mi da misliti, tak, da sem poln, ko grem ven. Res. Veliko se je na kulturnem področju naredilo. Poleti je skoraj na vsakem trgu kak glasbeni dogodek. Na splošno je Ljubljana urejena in se vidi, da živi. Odziv tujcev: na ladji je neka pevka pela slovenske pesmi, na obrežju so ploskali Japonci in Kitajci. Nisem političen človek. Samo vidim, da je Jankovič za Ljubljano res veliko naredil. Vsega pa v enem mandatu in enem letu spet ne more, kajne?

Foto: Marjetka Zlatař

Mag. Romana Marinko

Foto: Marjetka Zlatař

Marjan Ros

Foto: Marjetka Zlatař

Aleks Prokofjev

Foto: Emi Vega

Tone Brlan

Foto: Marjetka Zlatař

Katja Brvar

Foto: Emi Vega

Rok Lasan

Parki

v sodo

Prof. Janez Koželj

Sodobno mesto je brezmejno in raznovrstno. Nekdaj ostro zarisane meje med podeželjem, predmestjem in mestom so vse bolj zabrisane. Mesto postaja vseobsegajoča, mešana krajina stavb in zelenja, ki je ne povezujejo samo ceste, ulice in trgi, ampak tudi mestni gozdovi, parki, drevoredi, nabrežja. Do nedavna nasprotni si entiteti odprtega prostora krajine in grajenega prostora mesta se danes spajata in prepletata; mesto še odpira v naravo, narava vstopa v mesto.

Povezanost mesta z naravo

Koncept krajine kot odprtega in stalno spreminjajočega se brezmejnega prostora povezuje vse nove opredelitive regije, mesta in četrti v sistem. Vseobsegajoča in mešana mestna krajina ni zgolj prisposoda, ampak nov pogled, ki odkriva nove možnosti za povezovanja različnih delov postindustrijskega mesta v celoto. S konceptom krajine se sklada tudi strategija urbanističnega urejanja, ki podpira spremembe, zagotavlja pretakanje tokov in pušča stalno odprte možnosti za nove ureditve zelenih potez, parkov, malih krajin in mestnih vrtov. Odprta zgradba prostora sodobnega mesta se ne ureja več po načelih enotnosti, ampak raznovrstnosti delov v stalno spreminjajoči se celoti. Sodobno mesto tako postaja vsota najrazličnejših velikih in majhnih zelenih prostorov po načelu, čim manjše, toliko bolj raznoliko. Ti prostori tvorijo na široko razprostrto omrežje različnosti, ki omogoča porajanje mnogovrstnih oblik mesta. To postaja po svoji naravi vedno bolj podobno umetno ustvarjenemu organizmu. S primerjanjem sodobnega mesta z živim organizmom se da bolje razumeti in razložiti naravo porajanja novih prostorskih oblik in njihovo preoblikovanje. Biološka razlaga mestne krajine je tudi bistveno spremenila odnos arhitekture do odprtega prostora v smislu blagih prehodov, obojestranskih izmenjav in povezav z naravo.

Parki so največji deli oblikovane narave v mozaiku sodobnega mesta

Parki so pljuča mest, podobni so oazam v puščavah, ki nudijo zavetje in prijetno okolje. Parki ponujajo za vse ljudi razpoložljiv prostor za vsakršno rabo, počitek, rekreacijo, sproščanje, druženje, igro, meditacijo. Tam vzdržujemo naravo, da bi lahko bili tudi v mestu z njo v stalnem stiku, tam se počutimo z njo tesno povezani. Parki torej delajo mesto bolj prijazno za bivanje, blagodejno vplivajo na naše telesno in duševno počutje, ko pridemo v park, se drugače vedemo, preveva nas občutek spokojnosti in povezanosti, tja se zatekamo pred tegobami mestnega življenja, stresom, hrupom, prometom, gnečo, hitenjem.

Razstava Luka Vidica v Trnovskem pristanu

Razstava raznolikih podob, ki naj pričara različna vzdušja, kakršna nam nudijo parki po vsej Ljubljani, naj nas opozarja, kakšna vrednota in kakšna lepota so mestni parki. Zato da bi jih znali ceniti, da bi jih obiskovali, da bi jih varovali. Seveda pa imajo razstavljene fotografije Luka Vidica tudi svojo lastno poetiko, so izraz avtorjevega osebnega doživetja in še posebej njegovega videnja lepote prikazanih parkov. Fotograf Luka Vidic je občutljiv oblikovalec in goreč ljubitelj mestne krajine, zato nosijo razstavljene upodobitve ljubljanskih parkov v vseh njihovih neponovljivih raznoterostih tako močno sporočilo. Njemu in prirediteljem razstave se za to prepričljivo sporočilo javnosti zahvaljujem in jim čestitam za odlično opravljeno delo.

(Nagovor prof. Janeza Koželja na otvoritvi razstave.)

Fotografije: Luka Vidic

Severni park s sodobno oblikovalsko govorico in unikatno parkovno opremo za otroško igro, kipom Deklice s V času župana Zorana Jankovića je Ljubljana dobila 15 hektarov novih parkovnih površin in vrsto preureditev

Park slovenske reformacije, urejen po drugi svetovni vojni, ima novo zasaditev.

Botanični vrt, ustanovljen leta 1810, rastlinjak in tako postal še mikavnejši

Toscaninjev park med vilami na Viču s starimi drevesi je v zadnjih letih dobil nova igrala.

Park Tabor za začetka 20. stoletja s Franceta Rotarja je lani doživel središče nove kulturne četrti Tabor.

bnem

mestu

PARKOVNE FOTOGRAFIJE LUKA VIDICA

Stane Jagodič, akad. slikar

Sredi mrzlega, meglene zimskega dne me je presenetila fotografska razstava na prostem, ki je postavljena vzdolž reke Ljubljanice na Krakovskem nasipu. Uvodni pano z imenitno zeleno fotomontažo in napisom *Pozdrav iz ljubljanskih parkov* ter strokovnimi hortikulturnimi pojasnili mimoidoče popelje na ogled dokumentarne razstave fotografskih posnetkov z različnimi motivi mestnih parkov, kjer se zvrstijo romantične podobe zelenic, cvetličnih nasadov, drevoredov, grmičevja, skulptur, obrečnih obrisov in gozdnih sestojev grajske planote ter tivolskega parka.

Avtor teh slikovitih podob je fotograf Luka Vidic, ki strastno išče tiste poglede, ki prinesejo idealno parkovno motiviko ožje ali širše panorame. Na fotografijah so predstavljeni štirje letni časi, logično pa prevladuje pozna pomlad in poletje, kajti v tem obdobju so rastline v bujni rasti in razcvetu. Slikovito rast pa dodatno popestrijo popeskane ali tlakovane površine, parkovna oprema, vodometi, skulpture, bolj ali manj monumentalna arhitektura, ptice in ljudje kot obiskovalci parka. Slednji v svojih živobarvnih oblačilih tu in tam okrnijo barvno harmonijo ali idealno kompozicijo. Sicer pa perspektivni Luka Vidic kompozicijo dobro obvlada, prav tako perspektivo, osvetlitev, kontrast, izraznost podobe in barvno harmonijo. Slednjo pretežno tvorijo zeleni odtenki rasti, ki jo zaokrožijo mehke sence, sivine, modrine in črnine.

Kot pri vsaki razstavi podobe nihajo v kvaliteti, zato velja omeniti najboljše rešitve, ki imajo naslednje naslove: Park Tivoli, Botanični vrt, Grajski grič, park ob Rimskem zidu in v Kodeljevem ter sankališče v Tivoliju.

Avtor in drugi pripravljavci si zaslužijo pohvalo, ker razstava že v hladnem januarju opozarja na pravočasno pripravo na spomladansko urejanje parkov in zasaditev novih rasti, ki nas bodo v topli prihodnosti osrečevale. Poleg tega nas predstavljene fotografije opominjajo, da se zavemo, kako živimo v resnično zelenem in zdravem okolju.

Razstava fotografij mestnih parkov, ki jih je Luka Vidic posnel za knjigo o ljubljanskih parkih in jo pripravlja skupaj z Urško Kranjc in mag. Majo Simoneti, je še do 5. februarja na ogled na Krakovskem nasipu.

knjigo in multimedijскими knjižnimi portali je bil urejen v času Ljubljane – svetovne prestolnice knjige 2010. obstoječih parkov.

je lani pridobil velik tropski za obiskovalce.

Koseški bajer je z ureditvijo obale arhitekta Miha Kajzela postal eno najprijetnejših mestnih zelenih zatočišč.

fontano in skulpturo kiparja umetniško preobrazil kot

Šmartinski park na prostoru nekdanjih vrtičkarskih podrtij je postal veliko družabno sprehajališče, ki je vrnilo dostojanstvo Plečnikovim Žalam in približalo naravo tamkajšnjim stanovalcem.

Zmanjšajte svoje stroške za energijo

Tomislav Tkalec

Obstaja velika verjetnost, da se tudi vi ubadate s problemom vedno višjih računov za ogrevanje, elektriko in vodo v vašem domu. Stroški iz leta v leto rastejo, tako zaradi podražitev kot tudi zaradi večje porabe. Visoki stroški postajajo vedno večji problem za mnoge med nami, saj pomenijo vedno večji odstotek naših odhodkov. Pogosto se ne zavedamo naše dejanske porabe toplote, električne energije ter vode in ne vemo, ali smo varčni ali potratni. Ne vemo, katera naprava porabi največ elektrike, ali nam okna zadovoljivo tesnijo in kakšni so enostavni ukrepi za izboljšanje stanja. Prav tako se pogosto ne zavedamo, da lahko svoje račune tudi znižamo. Za iskanje rešitev preprosto nimamo časa ali pa ne vemo, kje dobiti zanesljive in uporabne informacije, ki bi nam bile v pomoč. V društvu Focus smo se za ta namen odločili za sodelovanje v mednarodnem projektu ACHIEVE, katerega osnovni cilj je, da pomaga zmanjšati rabo energije v gospodinjstvih, ki to najbolj potrebujejo.

Problematika energetske revščine

V zadnjem času je vse pogostejše mogoče zaslediti izraz *energetska revščina*, ki je dokaj nov. »Energetsko revno gospodinjstvo« stroškom za energijo nameni nadpovprečen delež gospodinjanskega proračuna. Definicija, ki izhaja iz Velike Britanije, kot energetsko revno gospodinjstvo prepozna tisto, ki več kot 10 odstotkov svojih letnih prihodkov nameni za osnovne energetske potrebe (ogrevanje prostorov, ogrevanje vode in električno energijo). Ocenjuje se, da je v Sloveniji energetsko revnih približno 30 odstotkov gospodinjstev. Pri tem ne gre nujno za revna gospodinjstva, saj je lahko energetsko revno tudi gospodinjstvo z nadpovprečnimi dohodki in potratno porabo energije. Raven dohodka, toplotna učinkovitost izolacije domovanja ter vrsta ogrevanja določajo ranljivost

gospodinjstva za energetske revščino. Starejša, kot je stavba, manj je energetske učinkovita, zaradi česar so stroški ogrevanja višji.

Starost stanovanj v Ljubljani

Stavbe na območju Mestne občine Ljubljana so razmeroma stare. Po podatkih iz 2002 je 80 odstotkov stanovanjskih stavb starejših od 30 let, večina pa še ni bila obnovljena. To pomeni, da so energetske neučinkovite, saj v tem času še ni bilo gradbenih standardov za energetske učinkovitost. K temu je potrebno dodati še, da v Ljubljani kar v 40 odstotkov gospodinjstev živi le ena oseba (na državni ravni je takšnih gospodinjstev zgolj 22 odstotkov). Če združimo nizke dohodke enočlanskega gospodinjstva ter višje stroške za energijo zaradi energetske neučinkovitosti starejših stavb, lahko sklepamo, da energetska revščina najbolj ogroža ravno ta gospodinjstva.

Pomagamo zmanjšati stroške za energijo

V sklopu projekta ACHIEVE bomo v društvu Focus izobrazili 10 t. i. *energetskih svetovalcev*, ki bodo brezplačno obiskali 300 gospodinjstev. Prvi obisk gospodinjstva bo namenjen analizi stanja ter pregledu porabe električne energije, toplote in vode. Na podlagi tega pregleda bodo svetovalci izračunali, kje v gospodinjstvu se lahko najbolj učinkovito privarčuje energijo, čemur bo sledila priprava sklopa priporočil. Ta priporočila in napotki za zmanjšanje rabe energije bodo gospodinjstvu predstavljena pri drugem obisku, ko bodo svetovalci v gospodinjstvu namestili tudi brezplačne naprave za varčevanje z energijo (varčne sijalke, tesnila za okna in vrata, varčevalne nastavke za pipe in tuše, podaljšek za elektriko s stikalom za izklop ipd.). Pri tem bo pomembno, da bo izbira naprav prilagojena situacijam v različnih gospodinjstvih. Učinek teh naprav bo mogoče zlahka meriti v kWh, kar seveda pomeni prihranke v evrih.

Komu je projekt namenjen

Projekt je namenjen tistim gospodinjstvom na območju Mestne občine Ljubljana, ki pomoč pri zmanjševanju stroškov za energijo najbolj potrebujejo. Zato se za brezplačni obisk gospodinjstva s strani energetskega svetovalca ter brezplačni paket naprav za zmanjšanje rabe energije lahko prijavijo gospodinjstva oz. posamezniki, ki prejemajo socialno pomoč. Energetski svetovalec bo gospodinjstvo brezplačno obiskal po predhodnem dogovoru. Najcenejša je namreč tista energija, ki je ne porabimo!

Za brezplačni energetski pregled* vašega doma in brezplačni paket naprav za zmanjšanje rabe energije se lahko prijavite na:

E-naslov: achieve@focus.si, **telefon:** 01/ 515 40 80

Naslov: Focus, društvo za sonaraven razvoj, Trubarjeva 50, 1000 Ljubljana

*Brezplačni energetski pregled doma in brezplačne naprave za zmanjšanje rabe energije so namenjene gospodinjstvom in posameznikom v Mestni občini Ljubljana, ki prejemajo socialno pomoč. V okviru projekta so zagotovljena sredstva za 300 pregledov, opravljali pa jih bomo glede na datum prijave (prednost bodo imela tista gospodinjstva, ki se bodo prej prijavila).

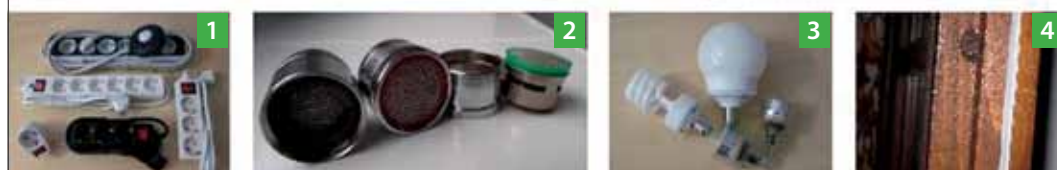

Foto: arhiv Focus

(1) Podaljšek za elektriko s stikalom za izklop: z redno uporabo zmanjšamo porabo v mirovanju. (2) Varčni nastavki za pipe in tuš zmanjšajo porabo vode do 50 odstotkov. (3) Varčne sijalke zmanjšajo porabo elektrike do 80 odstotkov. (4) Tesnila za okna in vrata zmanjšajo uhajanje toplote do 20 odstotkov.

10 pravil za ravnanje z vodo

Dr. Brigita Jamnik

Risba: ENKI, JP VO-KA

Pot pitne in odpadne vode v Ljubljani.

Predstavljamo vam 10 pravil za ravnanje z vodo, ki so namenjena uporabnikom pitne vode. Z upoštevanjem pravil bomo lažje razumeli značilnosti pitne vode in jo znali kar najbolj varno uporabljati, obenem pa bomo z njeno rabo povzročali vpliv na okolje, ki bo še sprejemljiv.

1 Pred prvo uporabo vsakega dne naj pitna voda teče vsaj dve minuti oziroma toliko časa, da se temperatura ustali.

Od večera, ko vodo v gospodinjstvu zadnjič uporabite, pa do jutra, voda v hišnem vodovodnem omrežju stoji. Prvi jutranji curek vode iz vodovodne pipe torej ni svež. V času poletja, v primeru neustrezne toplotne izolacije cevovodov ali zelo dolgega hišnega vodovodnega omrežja se voda ogreva, višje temperature vode pa ustvarjajo ugodne pogoje za neželene mikrobiološke procese. Voda je topilo in po dolgotrajnem stiku z materiali hišnega vodovodnega omrežja lahko pričakujemo, da bi natančne laboratorijske preiskave pokazale tudi sledi težkih kovin, na primer kroma iz pipe. Priporočamo, da v jutranji ritual vključite tudi dve minuti spiranja pipe oziroma toliko časa, da z roko občutite, da se je temperatura vode, ki izteka, znižala.

2 Vsaka dva tedna snemite in očistite mrežice ter druge nastavke na pipah.

Vsebnost majhnih delcev, ki jih najdemo na mrežicah armatur, ni neobičajen pojav in je pogosto posledica uporabe manj kakovostnih materialov, uporabljenih v hišnem vodovodnem omrežju, ki rjavijo. Ob popravilih na javnem ali hišnem vodovodnem omrežju se usedlinam na vodovodni mreži ni mogoče povsem izogniti. Iz tega razloga je potrebno mrežice občasno čistiti in jih po potrebi zamenjati.

3 Če voda v hišnem vodovodnem omrežju zastaja, poskrbite za spiranje najmanj enkrat tedensko.

Pitna voda je živilo, ki mora teči, da je zdravstveno ustrezno. Če v delu hišnega vodovodnega omrežja vode ne uporabljate, poskrbite za občasno spiranje. Zdravstveni vidik naj ima prednost pred varčevanjem.

4 V hišno vodovodno omrežje ne vgrajujte naprav za pripravo pitne vode brez temeljitega premisleka o tehničnih razlogih.

Priprave pitne vode ne potrebujete. Če se odločite zanj, preverite možne vplive pripravljene vode na vaše zdravje ali material hišnega vodovodnega omrežja in ne pozabite na redno vzdrževanje naprave.

5 Ne posegajte v vodovodni priključek ali vodomerno mesto brez soglasja upravljavca vodovodnega sistema.

Poseg je nelegalen in kazniv. Vodovodni priključek in vodomerno mesto sta dela vodovodnega omrežja, kjer posege nadzoruje strokovno osebje, saj bi nestrokoven poseg v izjemnih razmerah lahko vplival tudi na razmere v javnem vodovodnem omrežju.

6 Nadzorujte porabo na vodomernem mestu in naučite družinske člane zapreti glavni vodovodni ventil.

Zaradi velikega števila vodovodnih priključkov stanj vseh vodomernov ne spremljamo mesečno, zato formalni odčitki niso dovolj za ugotavljanje napak na hišnih vodovodnih omrežjih. V primeru, da nastopi okvara na hišnem vodovodnem omrežju, ki je ne zaznate, lahko povzroči visoko porabo vode in nepotrebne stroške.

Tudi otroke poučite, kje je glavni vodovodni ventil. V primeru nenadne okvare boste pripravljeni, da s hitrim ukrepanjem preprečite škodo in privarčujete.

7 Ne uporabljajte kanalizacijskega odtoka, da se znebite nevarnih odpadkov (zdravil, topil, olj, barv) in drugih odpadkov, ki ne sodijo v kanalizacijo (trdnih odpadkov, npr. embalaže).

Kanalizacijski odtok ni namenjen odlaganju odpadkov. Po odpadkih v kanalizacijskem omrežju lahko sklepamo na to, da smo prebivalci Ljubljane okoljsko ozaveščeni samo na deklarativni ravni. Ko pa naše ravnanje drugim ni vidno, si brez slabe vesti dovolimo še marsikaj nedovoljenega. V kanalizaciji najdemo stvari, ki vanjo ne sodijo in ovirajo pretok odpadne vode, škodujejo materialom kanalizacijskih cevi ali napravam na kanalizacijskem sistemu in zavirajo biološke procese na čistilni napravi.

8 Varčujte z vodo.

V običajnih razmerah delovanja ljubljanskega vodovodnega sistema so njegove rezervne kapacitete dovolj velike, da omejevanje oskrbe s pitno vodo v našem mestu ni potrebno. Uporabnikov pri porabi vode ne želimo omejevati, saj bi s tem vplivali tudi na njihov življenjski standard. Prav pa je, da se ob rabi vode zavedamo, da varna oskrba s pitno vodo ni samoumevna. Ni potrebno iskati primerov po svetu – zgolj nekaj deset kilometrov od glavnega mesta so naselja, kjer prebivalec še vedno dovažajo vodo s cisternami.

9 Varujte vodne vire.

S premišljeno rabo nevarnih snovi v gospodinjstvu in skrbnim ločevanjem odpadkov lahko naredite veliko za ohranitev vodnih virov, morda več, kot si mislite.

10 Zaupajte vodi iz pipe.

Voda iz pipe je vredna vašega zaupanja. V primeru, da bi se na vodovodnem sistemu zgodilo karkoli, kar bi ogrozilo zdravje naših uporabnikov, pa bi vas o tem nemudoma obvestili. Na kakšne načine bi v tovrstnih primerih obvestili uporabnike, pa v enem od naslednjih prispevkov.

Četrtni

Četrtni skupnosti so postale pomemben dejavnik v Mestni občini Ljubljana

Pogovor z vodjem Službe za lokalno samoupravo Vojkom Grünfeldom

Vodja Službe za lokalno samoupravo Vojko Grünfeld je eden tistih vodstvenih sodelavcev Mestne uprave, ki v vsakem trenutku ve, kaj se v posameznih četrtih skupnostih dogaja. In ne le to, bil je tudi eden glavnih pripravljavcev normativnih aktov, s katerimi so bile četrtne skupnosti v letu 2001 ustanovljene. V obih mandatih župana Zorana Jankovića pa je delo službe, ki jo vodi, dobilo odločilne spodbude, ki so omogočile, da so četrtne skupnosti zaživele na podoben način kot nekdanje priljubljene krajevne skupnosti. Četrtni skupnosti so dobile več pristojnosti in večja finančna sredstva, s katerimi sveti ČS samostojno razpolagajo, samostojno določajo svoje prednostne naloge in programe, lahko pa se aktivno vključijo v delo Mestnega sveta, kadar ta razpravlja in odloča o zadevah, ki se nanašajo na četrtne skupnosti. Med najbolj priljubljenimi aktivnostmi med starejšimi prebivalci pa so zagotovo brezplačni računalniški tečaji za starejše nad 55 let. Vojko Grünfelda smo povprašali, kako ocenjuje položaj četrtnih skupnosti po dobrem desetletju od ustanovitve in kako služba s svojimi sodelavci skrbi, da jih meščanke in meščani jemljejo za svoje.

Foto: Miha Fras

Vodja Službe za lokalno samoupravo Vojko Grünfeld

Kako ocenjujete položaj četrtnih skupnosti nasproti Mestni upravi danes? Drži, da so četrtne skupnosti danes resnično živ del lokalne samouprave v Mestni občini Ljubljana?

V letu 2007 so bile v Mestnem svetu Mestne občine Ljubljana sprejete normativne osnove za nadaljnji razvoj četrtnih skupnosti v Mestni občini Ljubljana. Danes lahko rečem, da so usmeritve mestnega sveta za nadaljnji razvoj četrtnih skupnosti uveljavljene tudi v praksi tako, da je izvedena decentralizacija Mestne občine Ljubljana v skladu z načelom subsidiarnosti. Uveljavitev tako načrtanega razvoja je bila vsekakor najzahtevnejša in najuspešnejše opravljena naloga na področju

lokalne samouprave v Mestni občini Ljubljana, saj so četrtne skupnosti postale pomemben dejavnik pri urejanju javnih zadev in uresničevanju potreb in interesov prebivalcev.

Kako pa vaša služba konkretno skrbi za meščanke in meščane na območjih posameznih četrtnih skupnosti?

Služba za lokalno samoupravo je s svojimi pisarnami na sedežih četrtnih skupnosti vstopna točka za vprašanja, predloge in probleme, s katerimi se srečujejo prebivalci in jih želijo reševati bodisi prek svetov četrtnih skupnosti bodisi prek drugih. To pomeni, da skrbimo, da te vsebine pridejo v reševanje k pristojnim organom in organizacijam, potem

razgledi

pa tudi povratno kot odgovori oziroma rešitve. Prebivalcem pomagamo z nasveti, nudimo jim strokovno pomoč pri reševanju njihovih problemov, koordiniramo naloge in postorimo vse, kar je potrebno, da se njihovi problemi rešujejo.

Se pri tem povezujete tudi z drugimi oddelki mestne uprave?

Seveda. S pristojnimi oddelki in službami mestne uprave ter javnimi podjetji in zavodi ter drugimi sodelujemo pri urejanju komunalne in vse druge problematike, pa naj gre za vodovod, kanalizacijo, ureditev cest, mirujočega prometa itd. Predvsem smo ponosni, da uspešno rešujemo problematiko črnih gradenj na območjih Rakove Jelše in Tomačevega.

Večkrat smo že poročali, kako zelo uspešni in priljubljeni so računalniški tečaji za starejše, za katere je iz leta leto več zanimanja in vse več zadovoljstva s pridobljenim znanjem. Načrtujete še kakšna druga izobraževanja za občane?

Ena od novitet, za katere bo skrbela naša služba, je pridobivanje novih znanj, ki jih prebivalci potrebujejo v vse bolj zahtevnem življenju. V ta namen bomo pripravili predloge za različne vrste usposabljanj in drugih oblik pridobivanja znanj (varstvo okolja, učinkovita raba energije, krepitev kakovostnih medsebojnih odnosov, prometna varnost itd.). Četrtna skupnosti pa se bodo odločile, katere teme so za njihove prebivalce najbolj zanimive. Zelo pomembno pa je še vedno računalniško usposabljanje starejših prebivalcev, ki se ga je od leta 2007, ko smo pričeli s tem usposabljanjem, udeležilo že 5500 starejših prebivalcev Ljubljane.

Kakšna pa je vloga vaše službe pri delovanju četrtnih skupnosti in koliko sodelavcev mestne uprave deluje na njihovih sedežih?

Služba za lokalno samoupravo je tista, ki skrbi za organizacijske, strokovne, tehnične in druge pogoje za delovanje četrtnih skupnosti. Za seje svetov, njihovih delovnih teles in druge aktivnosti v četrtnih skupnostih pripravljamo vabila, gradiva, poročila, zbirnike, zapisnike, nudimo strokovno pomoč pri vodenju sej ter skrbimo za odpravke sklepov in spremljamo uresničevanje sklepov. Usklajujemo udeležbo predstavnikov mestne uprave in drugih udeležencev na sejah svetov

četrtnih skupnosti. Sodelujemo pri izvedbi javnih razgrnitev in javnih obravnav, ki jih vodijo predstavniki četrtnih skupnosti. V letu 2011 so imeli sveti sedemnajstih četrtnih skupnostih skupaj 178 sej, od tega 135 rednih, 20 izrednih in 23 dopisnih sej. Izvedenih je bilo tudi 140 sej delovnih teles svetov ČS.

Kot strokovna služba sodelujemo pri pripravi in realizaciji programov in nalog četrtnih skupnosti, njihovih finančnih dokumentov, izvajamo postopke javnih naročil za njihove potrebe ter sodelujemo pri pripravi načrta malih del in pri njihovi izvedbi. Ne smemo pozabiti, da so predsedniki in člani svetov četrtnih skupnosti volonterji in potrebujejo strokovno ekipo za izvedbo zastavljenih ciljev in nalog.

Koliko prostorov pa imajo na razpolago četrtna skupnosti, kdo jih upravlja in koliko sredstev je namenjenih letnemu vzdrževanju?

Naša služba upravlja s štiriinpetdesetimi objekti in poslovnimi prostori v vseh sedemnajstih četrtnih skupnostih. Vse te objekte in prostore je potrebno primerno vzdrževati, da obdržijo svojo uporabnost in vrednost. V preteklem letu smo za investicijsko vzdrževanje objektov in poslovnih prostorov namenili 126.649 evrov, ki smo jih porabili za ureditev poslovnih prostorov v četrtnih skupnostih Sostro, Center, Šentvid, Posavje, Moste in Polje.

Čemu pa so še namenjeni vsi ti prostori?

Prostori so prvenstveno namenjeni delovanju organov četrtnih skupnosti, izvajanju njihovih programov dela in seveda prebivalcem četrtne skupnosti. V prostih terminih pa je dana možnost uporabe dvoran in sejnih sob tudi drugim zainteresiranim. Področje uporabe prostorov za delovanje četrtnih skupnosti ureja pravilnik, ki ga je župan izdal v preteklem letu.

Sodelujete tudi pri aktivnostih za pripravo projektov javno-zasebnega partnerstva za izgradnjo podzemnih garaž, ki bi ublažile problematiko mirujočega prometa v Ljubljani in pri kakšnih drugih projektih?

Za ublažitev problematike mirujočega prometa v stanovanjskih soseskah dejansko izvajamo aktivnosti za izgradnjo podzemnih garaž v obliki javno-zasebnega partnerstva.

Za podzemno garažo pri koseški tržnici je že izdelana idejna zasnova, v pripravi pa je gradivo za obravnavo na mestnem svetu, ki mora načrtovano izvedbo projekta potrditi. Za izgradnjo podzemnih garaž v ČS Posavje (Glinškova ploščad), ČS Moste (Fužine) in ČS Dravljje (Draveljska gmajna) pa so v izdelavi predlogi idejnih zasnov.

Naša služba opravlja tudi naloge, ki so povezane z izgradnjo dveh novih poslovno-upravnih centrov v Zalogu in v ČS Šmarna gora. Tudi ta dva objekta bosta zgrajena na podlagi javno-zasebnega partnerstva. V teh objektih bodo zagotovljeni prostori za ČS Polje in Šmarna gora. Poleg tega pa bodo prostori namenjeni še za delovanje drugih programov javnega značaja (knjižnica, prostori za mladinski center, glasbena šola, vrtec ipd.).

Kako pa ocenjujete lokalno samoupravo na državni ravni?

Za lokalno samoupravo na ravni države lahko rečem, da je zašla v slepo ulico. Imamo preveč občin in premajhne občine niso sposobne opravljati vseh svojih nalog. Sistem financiranja občin je neprimeren. Skratka, koncept lokalne samouprave v Republiki Sloveniji se je oddaljil od tistega, ki ga določata slovenska ustava in Evropska listina lokalne samouprave. Moje mnenje je, da bi morala država zmanjšati število občin tako, da bi imeli občine, ki so sposobne opravljati vse svoje naloge, in urediti sistem financiranja, ki temelji na zadostnih, lastnih virih občin. Poleg tega je treba v državi uvesti drugi nivo lokalne samouprave in ustanoviti pokrajine. Pri tem pa ne ponoviti napake, kot so bile narejene pri občinah. Pokrajini mora biti malo (največ šest), biti pa morajo biti močne (z veliko pristojnostmi) in z lastnimi zadostnimi viri.

Vaša služba skrbi tudi za naloge glavnega mesta. Kako pa je to urejeno?

Področje glavnega mesta je zdaj bolje urejeno, kot je bilo pred leti. Zdaj dobi Mestna občina Ljubljana iz državnega proračuna vsako leto redno sredstva, ki so namenjena financiranju rednih nalog glavnega mesta, ki jih v skladu s svojimi pristojnostmi opravlja Mestna občina Ljubljana. Še vedno pa nam v vseh teh letih ni uspelo z državo (vlado) podpisati dogovora, s katerim bi se dogovorili za investicije, ki so pomembne za državo oziroma njeno glavno mesto.

Četrtni

Prelet izvedenih programov četrtnih skupnosti v letu 2011

Poleg financiranja malih del, s katerimi četrtne skupnosti skrbijo za lepše življenjsko okolje na svojih območjih, sveti četrtnih skupnosti pripravljajo tudi kulturne, športne, rekreacijske, družabne in humanitarne prireditve, h katerim pritegnejo številna društva, delujoča na svojih območjih. O nekaterih četrtini sveti poročajo sproti, na tem mestu pa naj panorama programov in prireditev v letu 2011 pokaže, kako četrtne skupnosti vedno bolj prevzemajo tudi vlogo pobudnikov za prijetno midsosedsko druženje, ki vdihuje dušo tudi tako imenovanim spalnim naseljem. Pri tem je treba vedeti, da vse bogato dogajanje temelji na zavzetem prostočasem delu predsednikov in predsednic svetov četrtnih skupnosti in njihovih članov in članic. Številni med njimi so dragocene osebnosti, ki jim ob vseh obveznostih in službi nikoli ni žal časa za to, da se življenje osmisli v medsebojnem ustvarjalnem srečevanju in vsakršni podpori tistim, ki v bližnji okolici potrebujejo bodisi materialno pomoč ali le prijazno besedo.

ČS Črnuče: ● otvoritveni koncert Črnuške pomladi, ● kreativne delavnice za otroke, ● športni programi za prireditev Črnuška pomlad, ● judo turnir in nakup pokalov za športne prireditve, ● izvedba Krosa, ● enodnevni izlet za otroke, ● čistilna akcija Očistimo Črnuče, ● prikaz gašenja za krajanje, ● dan boja proti okupatorju, ● dan sosedov, ● dan državnosti, ● srečanje gasilcev ČS z gasilsko vajo, ● srečanje generacij, ● srečanje starejših in bolnih, ● sodelovanje pri organizaciji kulturnih prireditev: ● materinski dan, ● koncert opernih pevcev, ● Črnuški september, ● pevski glasbeni večer, ● izdaja 3 številčk glasila ČS Črnuče.

ČS Posavje: ● dan ČS Posavje, ● sodelovanje v programu dan odprtih vrat – predstavitev gasilskih veščin PGD Stožice in PGD Ježica, ● prenova in barvanje nadhoda čez Ulico 7. september, ● štehvanje v sodelovanju s Kmečko strojno skupnostjo Savlje – Kleče, ● celovečerni koncert Moškega pevskega zbora Posavje v sodelovanju s DPD Svoboda Stožice – Ježica, ● praznik ČS Posavje - 7. september, S. D. Novi Cvet, ● glasbeni večer v ČS Posavje v izvedbi KUD Jazzva, ● čaj ob

petih – tedensko druženje, v okviru katerega se izvajajo različne kulturne in prostočasne prireditve v izvedbi HD Nikoli sam, ● sodelovanje v programu *Tradicionalni tek ob Savi ŠD Ježica*, ● sodelovanje v programu Rekreativni ples za krajanje ŠD Vrtnica, ● sodelovanje v programu Tekmovanje v streljanju z zračno puško za krajanje ŠD Tabor – Ježica, ● sodelovanje v programu *Tek pod Ježo* v izvedbi ŠD Ljubljana Ježica, ● vključevanje otrok in mladine v športne in prostoročne aktivnosti – teden mladih v izvedbi ŽU Ježica, ● sodelovanje v programu *Ustvarjalne delavnice za otroke in mladino* v izvedbi društva KUD Novi val, ● sodelovanje v programu *Počitniško varstvo za otroke v ČS Posavje* v izvedbi HD Nikoli sam, ● sodelovanje v programu *Pomoč socialno šibkim družinam z območja ČS župnijske Karitas*, ● sodelovanje v programu *Pomoč na domu in socialna pomoč socialno šibkim krajanom* Društva Nikoli sam, ● sodelovanje v programu *Pomoč otrokom iz socialno šibkih družin* OŠ Danile Kumar, ● sodelovanje v programu *Pomoč vojnim invalidom na območju ČS Posavje*.

ČS Bežigrad: ● odstranjevanje ambrozije v sodelovanju z TD Bežigrad, ● pomladanska čistilna akcija v sodelovanju s TD Bežigrad, ● dan ČS Bežigrad v sodelovanju s Športno zvezo Ljubljana, ● razstavi *Izvirna slovenska slikanica* in *Fondovi bloki* v sodelovanju s Knjižnico Bežigrad, ● v sodelovanju z DU pogostitev starejših občanov z območja ČS Bežigrad, socialni ter kulturni program ČS, ● izvedba kulturnih, športnih in izobraževalnih programskih točk v okviru prireditev *Otroški bazar* in *Študentska arena*.

ČS Center: ● obisk gledališke predstave *Vse o ženskah* v MGL za starejše občane, ● vodena ogleda Mestnega muzeja in Botaničnega vrta za starejše občane, ● nakup abonmajev za starejše *Filmska srečanja ob kavi* v sodelovanju s Kinodvorom, ● *Poljane pojejo* – druženje mladih in starejših, ki jih povezuje veselje do petja, ● predstavitev pesniške zbirke *Vsako prijateljstvo je pesem*, plod ustvarjalnosti mladih in njihovih mentorjev 10 osnovnih šol v okviru nacionalnega Unesco ASPnet projekta *Dobre vesti iz naše šole in našega mesta* (koordinatorica projekta OŠ Ledina), ● tradicionalni dan sosedov na OŠ

Foto: Dunja Wedam

Služba za lokalno samoupravo je lani poskrbela za obnovo fasade in ograje ter zamenjavo oken na sedežu Četrtna

razgledi

Toneta Čufarja, ● dan ČS Center, 13. oktober 2011 z razstavo ustvarjalnosti prebivalcev ČS Center, posebno učno uro *Zgodovina Slovencev med NOB in osamosvojanjem Slovenije* za učence 9. razredov osnovnih šol, druženjem prebivalcev ČS Center s kulturnim programom na OŠ Vodmat, dnevom odprtih vrat: Srednje zdravstvene šole, Srednje šole za farmacijo, kozmetiko in zdravstvo in Dijaškega doma Poljane, komemoracijo ob spomeniku 24 talcev, obiskom varovancev Doma starejših občanov Tabor, čistilno akcijo v sodelovanju z Gimnazijo Ledina, z razstavo *Ljubljana, moje mesto* in dnevom odprtih vrat vrtca s petjem in plesom, športnimi prireditvami v organizaciji ŠD Poljane, Vrtca Pod Gradom, nogometnim turnirjem Kraljev ulice, s športnimi igrami z žogo ● v sodelovanju s TD Ljubljana 2 čistilni akciji aprila in avgusta, ● počitniško varstvo junija in konec avgusta v sodelovanju s HD društvom Nikoli sam, ● ob novem letu priprava 400 priložnostnih paketov za starostnike nad 80 let in 70 popolnih paketov (drogerijsko, prehransko in tekstilno blago), ki so jih DU in RK razdelila med več kot 100 prejemnikov.

skupnosti Polje v Polju 12.

ČS Jarše: ● praznik Vrtca Jarše v sodelovanju z Vrtcem Jarše, ● *Zelenojamski prepород* v sodelovanju in sklopu praznovanja 20. obletnice TD Zelena Jama in 55. obletnice DU Nove Jarše, ● mednarodni turnir odprtega prvenstva v ženski športni gimnastiki v sodelovanju z Gimnastičnim društvom Zelena Jama, ● spomladanska in jesenska čistilna akcija urejanja in čiščenja zelenic, otroških igrišč in javnih parkirnih prostorov v ČS Jarše, ● srečanje in pogostitev starostnikov, starejših nad 80 let v sodelovanju z DU Nove Jarše, ● etnološka prireditev *Vsi Sveti v ČS Jarše* na OŠ območja ČS Jarše v sodelovanju z Društvom Interes, ● program novoletnega srečanja in obdaritev bolnih in starejših občanov nad 80 let v sodelovanju z DU Zelena jama ter novoletna obdaritev varovancev Zavoda Levec in Zavoda Zarja.

ČS Moste: ● čistilna akcija v sklopu *Za lepšo Ljubljano* od Brodarjevega trga do Gradu Fužine – sodelovanje 107 društev in posameznikov, ● obisk, ogled in pogovor z vodstvom TE - TOL, ● ogled in pogovor ter druženje s stanovalci in vodstvom DSO Fužine, ● evropski oz. moščanski dan sosedov, ● soorganizacija multinacionalne kulturne prireditve *Fužiniada* v sklopu programa CSD Moste-Polje *Sosed sosedu – človek*, v sklopu istega programa še športno-rekreacijske prireditve *Fužinetlon*, ● za najmlajše (skupaj s taborniki, DPM, Svetovalnico Fužine idr.) gledališka predstava z obiskom dedka Mraza in obdaritvijo na prireditvi *Velikanček*, ● obdarovanje otrok s posebnimi potrebami v stanovanjski skupini Kokos in Zeleni tir, dnevnovarstvenem centru D. Boštjančič in T. Hočevar, integracijske hiše azilantov itd. ● sodelovanje pri vzpostavitvi parka *Labirint umetnosti* v okviru programa Ljubljane – svetovne prestolnice knjige, ● priprava prednostnih nalog v sodelovanju s Svetom ČS marca 2011, ● vključitev Sveta ČS v *Mediteran* – mednarodno raziskavo z naslovom projekta *InFlowence*, ki jo vodi Urbanistični inštitut RS.

ČS Polje: ● Miklavžev sejem decembra 2010, ● humanitarna akcija – obdarovanje otrok iz socialno ogroženih družin decembra 2010, ● čistilna akcija aprila 2011, ● evropski dan sosedov maja 2011, ● dan Četrtna skupnosti Polje junija 2011.

ČS Sostro: ● kuharska delavnica za krajanje *Tradicionalna podeželska kuhinja in kuhanje iz divjih rastlin*, ● izobraževanje osnovnošolcev s področja čebelarstva in izvedba medenega zajtrka v vrtcih,

● delavnica in izobraževanje malčkov ter osnovnošolcev s področja požarne varnosti, ● izobraževanje za krajanje iz biodinamičnega kmetovanja, ● promocijska povorka jahačev in vpreg po četrtni skupnosti, ● delavnica *Izdelava rožic iz krep papirja* in *Dobro seme – pogoj za dober pridelek*, ● prireditev *Jagodna nedelja na Jančah*, ● zborovski in pevski recital za krajanje ČS Sostro, ● prireditev *Krajevni praznik* s kulturnim in športnim programom, ● program *Oratorij*, ● prireditev *Praznik jeseni* z razstavo sadja in zelenjave, ● razstava *Predstavitev reje drobnice in njenih produktov*, ● dan športa v ČS Sostro.

ČS Golovec: ● turnir v malem nogometu v sodelovanju z romskim društvom Anglunipe, ● *V tvojo smer* - teden delavnic za otroke v sodelovanju z Društvom mladih Sotočje, ● pomoč socialno ogroženim učencem OŠ Karla Destovnika Kajuha, OŠ Božidarja Jakca in Podružnične šole Hrušica v okviru socialnih programov ČS Golovec, ● čistilna akcija v sodelovanju s PGD Štepanjsko naselje, ● ogledi kulturnih znamenitosti Slovenije v sodelovanju z DU Štepanjsko naselje, ● dan ČS Golovec v sodelovanju z društvi, organizacijami in ustanovami z območja četrtna skupnosti, ● športni turnir *Izkoristi čas* v sodelovanju z Društvom mladih Sotočje.

ČS Rudnik: ● izdaja dveh številčk glasila Rudniška Četrtna, tretja je v pripravi, ● prireditev *Srečanje krajanov ČS Rudnik*, ● ustvarjalne delavnice, ● popis lokacij ambrozije po četrtni skupnosti.

ČS Trnovo: ● izobraževanje o škodljivosti rastlin iz rodu ambrozija z ogledom rastišč v okolju ČS in odstranjevanje, ● čiščenje in odvoz okoli 15 m³ odpadnega gradbenega materiala in zapora dostopa do lokacije na Kusoldovi ulici, ● predavanje o Ljubljanskem barju, ● čiščenje struge in bregov Ljubljance, Malega Grabna in Gradaščice v okviru akcije *Za lepšo Ljubljano*, ● delavnice o požarni varnosti, potresih, poplavih in uporabi AED naprave, ● dodatno fizično varovanje stanovanjskega območja v času Trnfesta, ● strokovni ogled vodotokov in brežin reke Ljubljance, ● čebelarstva delavnica za otroke iz Trnovega, ● čistilna akcija na obrežju Ljubljance, ● koncert učencev Glasbene šole Ljubljana Vič Rudnik, recitacija pesnice Nade Mihelčič in odprtje razstave Cirila Velkoverha, univ. dipl. mat., z naslovom *Trnovo danes*, ● vodeni ogledi po Plečnikovi hiši in vrtu, ● razstava otroških fotografij z branjem poezije *Lepote Trnovega skozi otrokove oči*,

Četrtni

- dan odprtih vrat PDG Ljubljana Trnovo,
- prireditev z nastopi otrok vrtcev Trnovo in Kolezija, učencev OŠ Trnovo, Plesne šole Trnovo, gojencev Mladinskega doma Malči Belič ter učencev Glasbene šole Ljubljana Vič Rudnik,
- vožnja po Ljubljani z ladjico Barjanka z razlago in poudarkom na Plečnikovi ureditvi porečja Ljubljanice,
- koncert vokalnega kvarteta Evergreen ansambla Stari mački na lesenem podiju pri Hrdeckega mostu,
- otroška predstava v KUD-u France Prešeren,
- fotografska razstava *Plečnikovi krstniki* v Finžgarjevi galeriji z nastopom Trnovskega okteta.

ČS Vič: • šahovska simultanka s šahovskim vele mojstrom, ki se je udeležilo 31 občanov, ljubiteljev šahovske igre,

- prireditev *Viški dan sosedov*, na katero so bile poleg občanov četrtne skupnosti Vič povabljeni tudi vse ČS z območja Mestne občine Ljubljana; s tekmovanjem v balinanju, odbojki na mivki in tenisu in nastopom glasbenih skupin na koncertu z imenom MetalWitch 2011,
- občani, stanujoči na Cesti v Gorice, in člani sveta ČS Vič v sedanjem sestavu in nekateri člani sveta iz prejšnjega sestava so sodelovali v čistilni akciji na območju Ljubljanskega barja,
- šahovski krožek za oživiljanje šahovske igre, ki poteka na sedežu ČS,
- predavanje o alergeni pelinolistni žvrklji (ambroziji), na katerem so se navzoči seznanili s tem, kako je ta rastlina prišla v naše kraje, kakšna je in o ukrepih za njeno odstranitev.

ČS Rožnik: • obeležitev spominskega dneva ČS Rožnik 23. 7. 2011 s polaganjem cvetja in prižigom sveč, • *Hrčkov tek* 24. 9. 2011, • balinarski turnir za starejše občane 25. 9. 2011, • brezplačno merjenje višine krvnega sladkorja, holesterola in trigliceridov (akcija poteka vsak mesec vse leto), • program zmanjševanja socialne stiske, ki ga ČS izvaja skupaj s KO RK Vrhovci, Brdo in Vič, • obeležitev dneva spomina na mrtve, • program dedka Mraza, kjer so bili vključeni otroci MD Malči Beličeve.

ČS Šiška: • predstava za otroke z obdaritvijo in obiskom dedka Mraza, • kulturna prireditev za krajan ČS Šiška, • pogostitev starejših krajanov, • spomladanska čistilna akcija, • prvomajski koncert pihalnega orkestra Litostroj, • dnevi ČS Šiška s spremljajočimi športnimi dejavnostmi, • mednarodna revija smučarskih skokov Mostec 2011, • turnir v malem nogometu, • mednarodni turnir v rugbyju na mivki, • 3 predavanja

Foto: Dunja Wedam

Sedež Četrtna skupnosti Sostro na Cesti II. Grupe odredov 43 ima od lani obnovljeno fasado, zamenjana okna, urejene nove sanitarije ter hišno kanalizacijo.

na temo *Ljubljana, te poznam?* v Vodnikovi domačiji, • program male šole ragbyja, • mala šola karateja, • podpora športni vadbi invalidov Šiška, • nadaljevanje aktivnosti za izgradnjo garažne hiše v Kosezah - izvedba ankete, • jesenska čistilna akcija, • podpora organizaciji in izvedbi razstave *Stara Šiška* v Vodnikovi domačiji, • organizacija brezplačnega ogleda gledališke predstave za starejše krajan, • sodelovanje pri organizaciji in izvedbi mladinske predstave za krajan ČS Šiška (*musical*).

ČS Dravlje: • praznovanje dneva žena v sodelovanju z DU Podutik, • dan ČS s kulturno prireditvijo in srečanjem krajanov, • tradicionalni dan sosedov, ko se v ČS zberejo ekipe in se odpravijo na skupno druženje in na bowling, • Rokov sejem v sodelovanju s Turističnim društvom Dravljek, • kulturna prireditev *Dravlje pojejo*, kjer se predstavijo pevski zbori, ki delujejo na območju Dravelj, • sodelovanje pri pripravi spominske svečanosti ob dnevu spomina na mrtve, • sodelovanje v okviru programa varstva pred požari s PDG Dravlje in Podutik - Glince, • organizacija promocijskega meseca nordijske hoje za občane, • ob koncu leta okrogla miza z društvu, s katerimi ČS sodeluje skozi vse leto, • decembra ČS obdaritev otrok in prihodom dedka Mraza, • s pomočjo DU Dravlje, Podutik, Bratov Babnik in Krajevni

organizacijami ZB Dravlje, Bratov Babnik in Dolomitski odred obdaritev starejših občanov nad 80 let, • srečanje krajanov s kulinarčno prireditvijo v prednovoletnem času • pomoč ČS pri razdeljevanju paketov Rdečega križa.

ČS Šentvid: • sklop prireditev *Šentviški teden* (kolaž športnih, kulturnih in zabavnih prireditev v treh tednih), • turnir v balinanju, • teniški turnir, • tekmovanje v košarki (ženske in pionirske ekipe), • tekmovanje v odbojki, • nogometni turnir, • predstavitev rugbyja, • slikarska delavnica in razstava *Extempore*, • revija šentviških pevskih zborov, • 5 gasilskih društev je vsako v svojem okolju pripravilo prikaz gašenja požarov in osnovne preventivne ukrepe, • obeležitev dneva spomina s komemoracijo pred spomenikom padlim v Šentvidu in pred OŠ Vižmarje - Brod, • vzpostavljena nova spletna stran ČS Šentvid, ki nudi sveže informacije o dogodkih v Šentvidu www.cs-sentvid.si, • izdajanje lokalnega glasila *Šentvid nad Ljubljano*, ki poroča o dogodkih in zanimivostih s področja ČS Šentvid, • uresničena je I. faza projekta *Ožvitev Ljudskega doma*, • v sodelovanju z gasilskimi društvu so bili pripravljene temelji za prireditev v pomladi 2012, na katero si Svet ČS Šentvid prizadeva pritegniti vse, ki dajejo utrip ČS Šentvid (društva, šole, vrtci).

ČS Šmarna Gora: • Planinska pesem na Šmarni gori.

razgledi

Foto: Dunja Wedam

Za postopno oživiljanje tržnice v Spodnji Šiški se je zavzel novi lastnik, podjetje Kovinar, ki bo pred poletjem v bližini začel urejati parkirišče s 120 do 150 parkirnimi mesti. Na sliki: Prizor s sobotne tržnice.

ČS Šiška

Tržnica v Spodnji Šiški bo dobila parkirišče s 150 parkirnimi mesti

Matic Borošak

Tržnica v Spodnji Šiški je kar nekaj časa samevala, vse dokler je ni kupilo podjetje Kovinar d.o.o. Porodila se je misel, da bi bilo potrebno tržnico ponovno oživiti in ji povrniti njen nekdanji sijaj.

Počasi se stvari spreminjajo, povečalo se je število branjev ter s tem tudi izbira blaga in kakovost izdelkov. Na tržnici poleg stojnic z domačo zelenjavo, suho robo, stojnicami s tekstilnimi izdelki in stojnico s svečami obratujeta v tem sklopu tudi čistilnica in pralnica. Na novo je svoja vrata odprla mesarija z izdelki mesarije Mesnine Bohinja, kjer vam ponudijo meso govedi z gorenjskih pašnikov. Novo odprta pa je tudi trgovina Vita s sadjem in

zelenjavo poleg Pekarne Kristan. Tik pred odprtjem je tudi nov lokal, v katerem bo delikatesa, vinotoč in vinoteka z izbranimi vini priznanih slovenskih vinarjev. Izbirati bo mogoče med več kot 120 vrstami izbranih vin. V delikatesi bodo na voljo pristne slovenske domače dobrote: siri, več vrst salam, olj, marmelad, bioizdelkov ... V vinotoču si bodo obiskovalci lahko sami natočili vsaj 8 vrst odprtih vin, v tem sklopu pa bo delovala tudi nova ribarnica s pestro izbiro svežih morskih rib. Najbolj razveseljivo pa je to, da bo v prihodnosti poskrbljeno tudi za zadostno število parkirnih mest – od 120 do 150 –, tako da bo prihod na tržnico še bolj prijeten. Gradnja parkirišča se bo začela predvidoma pred poletjem, obiskovalcem pa bo na voljo v najkrajšem možnem času. Tako so nam zagotovili v podjetju Kovinar d.o.o., ki je tudi investitor tega projekta. Parkirišče bo na voljo vsem, predvsem pa obiskovalcem tržnice, ki bodo lahko pol ure parkirali brezplačno.

Ne smemo pa pozabiti tudi na društvo Sezam, ki vsako tretjo nedeljo v mesecu (razen januarja) tukaj prireja otroški boljši sejem.

Prijazno vabljeni, da nas obiščete na Tržnici Šiška.

ČS Posavje

Mala inventura

Tina Jeklic, predsednica ČS Posavje

Urejali smo naše bivalno okolje

Za nami je tudi druga polovica leta 2011. Tudi tokrat smo zadovoljni, saj se je dogajalo ves čas. Naj za začetek povemo, kaj smo postorili za urejeno okolje. Most, ki povezuje Bratovševo in Glinškovo ploščad, je bil na pogled naši četrti skupnosti vse prej kot v ponos. Prebarvali smo ga, strošek ni bil ravno majhen, vendar rezultat odtehta vsak vložen evro. Celotna ulica je s tem dobila novo podobo. Podaljšana Slovenčeva Ulica proti Savljam je povzročala velike težave dvosmernemu prometu, saj so polovico ceste zasedali parkirani avtomobili. Stanovalcem niti ne gre zameriti, saj je parkirnih mest premalo in če ni šlo drugače, so bili prisiljeni parkirati na cesti. Od jeseni je ta cesta enosmerna. Navdušenje vseh uporabnikov tega dela je veliko. Centralni park med Mucherjevo in Glinškovo ploščadjo pa smo obogatili z otroškim igralom – enostavnim plezalom. Veliko je bilo tudi sestankov in dogovarjanja okrog rednega in nujnega vzdrževanja Bratovševe ploščadi. Spomladi bomo organizirali dan odprtih vrat na to temo, kjer

Četrtni

bo naš svetnik Andrej Ciuha, vodja delovne skupine za Bratovševo ploščad, odgovarjal na vaša vprašanja, kako potekajo postopki vzdrževanja in kakšne so želje in potrebe za prihodnost.

Seveda je bilo s strani Oddelka za gospodarske javne službe in promet izvedenih še veliko rednih in izrednih vzdrževalnih del, nad katerimi smo bdeli. Žal nas je po kratki in zahrbtni bolezni decembra zapustila gospa Lucija Breskvar, ki je za naše okolje naredila zares veliko. Pogrešali jo bomo.

Dan ČS Posavje in praznik ČS Posavje

Konec avgusta smo prvič izvedli prireditve v čast Posavčanom – dan ČS Posavje. V času priprav smo bili kar malo prestrašeni, kako bo vse skupaj potekalo. Pa so se vsa nastopajoča društva tako s srcem pripravljala in tako sproščeno izpeljala nastop, da bolje za prvič niti ne bi moglo biti. Predstavili so se Moški pevski zbor Posavje, Folklorna skupina Kolovrat, Orientalne plesalke skupine Mitwa, Plesna skupina Vrtnica, ansambel Gašperčki, predstavili so se gasilci, policija, taborniki, KUD Novi val, Mladi zmaji so najmlajšim ponudili ustvarjalne delavnice, predstavilo se je tudi društvo ŠD Ljubljana-Ježica. Ves dan, od zgodnjega jutra do poznega večera, pa so bili z nami štirikolesniki, ki so pomagali postaviti prizorišče in ga zvečer pospravili. Dan je bil zares lep in vroč, kar najbolje vedo fantje, ki so se udeležili turnirja v malem nogometu. Veliko ljudi je prišlo, skupaj smo si priredili lepo družabno soboto.

V letu 2011 smo s sklepom Sveta ČS Posavje spominski dan 7. september razglasili za praznik Četrtna skupnosti Posavje. V parku ob spomeniku je potekala proslava v čast 70. obletnici upora treh mladih fantov proti okupatorju leta 1941. Hvaležni smo gospe Mojci Slovenc, ki je pripravila vrhunski program, in vsem, ki ste s svojo udeležbo počastili spomin na junaški dogodek.

Športne in kulturne prireditve

Gasilci obeh naših društev – PGD Ježica in PGD Stožice – so jeseni pripravili dan odprtih vrat s predstavitvijo gasilskih veščin. Na tem mestu vabim vse kratkohlačnike, ki si želijo поблиže spoznati delo gasilcev, da jih obiščejo tudi med letom.

Oktoberja je društvo ŠD Ježica izpeljalo že tradicionalni Tek ob Savi. Prireditve je potekala že 19. leto zapored in tudi tokrat na zelo visoki strokovni in organizacijski ravni. V vseh kategorijah se ga je skupaj udeležilo kar 152 tekačev.

Moški pevski zbor Posavje nas je povabil na tradicionalni jesenski koncert. Sicer pa naši fantje pojejo na skoraj vseh prireditvah, tako da jih le malokdo ne pozna. Pojejo z veseljem, iz srca, vedno so nasmejani in dobre volje, lahko so nam za zgled. Društvo HD Nikoli sam je 8. februarja organiziralo prvi kulturni večer, drugega literarnega večera pa smo bili deležni v začetku decembra. Nastopali so mali kulturniki OŠ Danile Kumar, posebna gosta pa sta bila pesnik Miklavž Komelj in pisatelj Slavko Krušnik, ki mu nikoli ne zmanjka šal.

In za konec še drugi dogodek, ki smo ga v celoti organizirali v Četrtna skupnosti Posavje: božična tržnica. Sredi decembra smo na Bratovševo ploščadi pogostili mimoidoče s piškoti, čajem in kuhanim vinom, kot se za božični čas spodobi. Prižgali smo sveče, da so nas sosede laže našli, da pa je bilo res praznično, so poskrbeli – kdo drug kot pevke novoustanovljenega ženskega pevskega zbora Medenke in pevci moškega pevskega zbora Posavje. Tu moram povedati, da so fantje posebej za ta dogodek naštudirali nekaj božičnih pesmi in šlo jim je odlično. Lahko pa ste bili deležni tudi unikatnih, v mladinskih delavnicah ustvarjenih izdelkov (voščilnic, okraskov ...). Želimo si, da dan ČS Posavje v poletnem času in božična tržnica v decembru postaneta tradicionalni priložnosti, ko se srečamo vsi sosede.

Povabilo v lepo urejene družabne prostore naše četrtna skupnosti

Povedati pa je potrebno tudi to, da so čudoviti kletni prostori na sedežu ČS Posavje, urejeni v družabne prostore, končno zaživeli v polnem pomenu besede. Postali so prizorišče kulture, športa, rekreacije in kvalitetnega preživljanja prostega časa tako mladih kot starejših. Poiščite programe in se pridružite društvom. Povsem za konec pa vas prijazno vabim na kratko proslavo ob počastitvi slovenskega kulturnega praznika 9. februarja ob 17. uri v dvorani na našem sedežu. Kulturni dogodek organizira HD Nikoli sam.

Foto: Dunja Wedam

V kleti sedeža Četrtna skupnosti Posavje na Bratovševo ploščadi 30 je zaživela lepo urejena telovadnica, ki služi tudi kot prijazen družabni prostor. Krajanji bodo tukaj 9. februarja ob 17. uri počastili slovenski kulturni praznik.

Foto: Dunja Wedam

Celotna ulica 7. septembra v ČS Posavje je dobila povsem novo podobo, odkar je tamkajšnji Svet ČS poskrbel za nove sončne barve ograje in mostu, ki povezuje Bratovševo in Glinškovo ploščad.

razgledi

ČS Šentvid

Praznovanje v Zavodu sv. Stanislava

Lily Schweiger Kotar

Zavod sv. Stanislava v Šentvidu pri Ljubljani je vzgojno-izobraževalna in kulturna ustanova ljubljanske nadškofije, v kateri živi in ustvarja pet enot: Škofijska klasična gimnazija, Jegličev dijaški dom, Osnovna šola Alojzija Šuštarja, Glasbena šola in Študentski dom J. F. Gnidovca. Vse enote si prizadevajo ustvarjati pogoje za celovito osebno rast posameznika v skupnosti, da bi živel v polnosti in sooblikoval boljši svet. Glavni stebri vzgoje v zavodu slonijo na evangeliju, vrednotah antičnega sveta in ustvarjalnosti vseh vrst – predvsem glasbeni.

Temeljni kamen nove zgradbe OŠ Alojzija Šuštarja

Vsako leto na god sv. Stanislava, zavetnika Zavoda, priredimo vrsto praznovanj. Lansko osrednje praznovanje je bilo 15. novembra 2011 in je bilo še posebej slovesno zaradi blagoslovitve temeljnega kamna nove zgradbe OŠ Alojzija Šuštarja. Sledila je še maša v župnijski cerkvi sv. Vida v Šentvidu nad Ljubljano in slavnostna akademija v športni dvorani Zavoda sv. Stanislava.

Temeljni kamen nove zgradbe osnovne šole, edine katoliške osnovne šole v Sloveniji, in

nove prostore kuhinje je blagoslovil ljubljanski nadškof metropolit dr. Anton Stres, ki je v nagovoru med drugim poudaril, da so začetki in temelji pri vsakem projektu bistveni. Ob številnih gostih in navzočnosti učencev, dijakov, staršev in zaposlenih v zavodu sta temeljni kamen položila direktor Zavoda dr. Roman Globokar in ravnateljica osnovne šole Alojzija Šuštarja dr. Marina Rugelj. Na temeljni listini je med drugim zapisano, da se z novo zgradbo osnovne šole v Zavodu širi prostor za celovito osebno rast posameznika v skupnosti od otrokovega vstopa v vrtec do konca gimnazije. Osnovna šola je bila ustanovljena leta 2007 in jo od 1. do 6. razreda obiskuje 250 učencev. Slavnostni dogodek so sooblikovali sedanjini in nekdanji dijaki: Mladinski mešani zbor sv. Stanislava in Komorni zbor Megaron, ki sta prvič v Sloveniji izvedla *The Little Jazz Mass* sodobnega britanskega skladatelja Boba Chilcotta.

Slovesna akademija ob 20-letnici samostojnosti in neodvisnosti Slovenije

Slovesna akademija z naslovom *Bodi zdrava, domovina, ti prekrasna, ti edina* je bila posvečena praznovanju 20. obletnice samostojnosti in neodvisnosti Slovenije. Program so v celoti oblikovali učenci, dijaki in študenti vseh enot, ki delujejo v Zavodu, z zborovsko in instrumentalno glasbo, recitacijami ter plesom. V uvodnem pozdravu je dr. Roman Globokar povezal poslanstvo zavoda ob ustanovitvi in 18 let po njegovem ponovnem odprtju. Škof dr. Anton Bonaventura Jeglič, ki je Zavod ustanovil leta 1901, je namreč poleg kakovostne izobrazbe in verske vzgoje poudarjal tudi narodni pomen te ustanove. Prav gotovo pa ima Zavod

na vseh omenjenih področjih pomemben delež tudi danes, saj si prizadeva za podobne cilje. Na akademiji je javne pohvale iz rok direktorja prejelo 16 maturantov, ki so bili odlični na maturi. Nadškof Stres pa je izročil častne listine 19 maturantom, ki so bili zlati na maturi in hkrati tudi odlični vsa štiri leta šolanja na Škofijski klasični gimnaziji. Vsi ti dijaki so vpisani v Zlato knjigo, poleg njih pa še 11 drugih, ki so še posebej oblikovali šolsko skupnost v času njihovega šolanja.

Po prisrčnem programu, ki ga je spremljalo veliko gostov, je sledilo še srečanje alumnov – nekdanjih dijakov Škofijske klasične gimnazije –, ki so ob živi glasbi obujali spomine na šolske dni z nekdanjimi sošolci. Praznovanje sv. Stanislava je potekalo ves mesec november: od odprtja razstave slikarja Borisa Selana in slavnostnega koncerta Glasbene šole v Zavodu sv. Stanislava do miniakademije osnovnošolcev, zaključilo pa se je s slavnostno večerjo v Jegličevem dijaškem domu in okroglo mizo intelektualnega foruma Študentskega doma J. F. Gnidovca z naslovom *Slovenija včeraj, danes in jutri* z gostoma Bernardom Nežmahom in Mojco Kucler Dolinar.

ČS Vič

Klub cirkus, Trg MDB 7

Danilo Šarić, predsednik Sveta ČS Vič

Po dolgih letih »mirovanja« je Ljubljana in naša četrtna skupnost konec leta 2011 dobila nov prostor, namenjen zabavi, razvedrilu in kulturi. Kino Vič je bil dolga leta zaprt. Po tem daljšem obdobju so novi lastniki nekdanji Kino Vič preuredili v klub Cirkus, ki sicer od torka do sobote v večernem času deluje kot diskoteka, preostali dnevni čas in nedeljske in ponedeljkove večere pa so lastniki namenili neprofitnim dejavnostim v Četrtni skupnosti Vič.

Naj vam predstavim njihovo uradno ponudbo: *Spoštovani! Kot smo že nekatikrat govorili, vam zdaj podajam še pisno nekaj možnosti oziroma načinov sodelovanja v prostorih bivšega kina Vič. Dvorana je zasnovana tako, da je vse premično in je predvidena za različne dogodke. V dvorani je možna izvedba različnih praznovanj, raznih forumov, raznih dogodkov zabavne narave za potrebe četrtnih skupnosti, seminarjev, predavanj, raznih razstav ...*

Dvorano vam nudimo predvsem v dnevnem času, po dogovoru pa tudi v nočnem času,

Foto: arhiv Zavoda sv. Stanislava

Slovesna akademija učencev Zavoda sv. Stanislava ob 20-letnici samostojnosti in neodvisnosti Slovenije je nosila naslov *Bodi zdrava, domovina, ti prekrasna, ti edina*.

Četrtni razgledi

kadar nimamo lastnega programa ali dogodka. Dvorano bomo nudili brezplačno za potrebe neprofitnih organizacij, ki imajo sedež na področju četrtna skupnosti Vič, za ostale pa po uradnem ceniku oziroma po dogovoru. Možnosti uporabe dvorane je veliko, tako da smo odprti za predloge. Lep pozdrav! Klub Cirkus

Tako so gimnazijci viške gimnazije že imeli predstavo Improloge. Z Društvom upokojencev Kozarje se dogovarjamo za uporabo dvorane za telovadnico, študentje Kemijske fakultete bodo imeli tam svojo prireditve.

V soboto, 11. februarja 2012, ob 16. uri bo v Cirkusu avdicija za glasbeni prireditvi MetalWitch in Vičstock, ki se bosta sicer dogajali v maju in juniju. Za sodelovanje se zanimata tudi OŠ Vič in OŠ Bičevje. Četrtna skupnost Vič je z dvorano v klubu Cirkus rešila svojo prostorsko stisko za različne svoje prireditve. Občani in Svet Četrtna skupnosti Vič smo klubu Cirkus hvaležni za velikodušno gesto in izkazano podporo.

Nesorazmerno visoke kazni za kolesarje

Danilo Šarić, predsednik Sveta ČS Vič

V zadnjem letu sem kot predsednik Četrtna skupnosti Vič dobil veliko pritožb s strani občanov glede kaznovanja kolesarjev zaradi cestnoprometnih prekrškov. Zato v njihovem imenu, v imenu Sveta Četrtna skupnosti Vič in v svojem imenu podajam naslednje mnenje:

Cestna infrastruktura na območju Mestne občine Ljubljana je narejena za motorna vozila in le del te infrastrukture je narejen za kolesarje (kolesarske steze). Kolesarji so občutljivi del cestnega prometa, saj so bolj ranljivi kot pešci (večja hitrost). Za svojo varnost so prisiljeni včasih narediti prekrške (vožnja po hodnikih za pešce), saj so ceste ozke, kolesarskih stez ni, promet pa je gost. Morebitna škoda, ki jo naredijo kolesarji, je v vseh pogledih bistveno manjša kot pa škoda, ki jo naredijo motorna vozila. In navsezadnje občani uporabljajo kolo zaradi varčevanja – morda celo nimajo sredstev za vožnjo z motornimi vozili –, pa tudi zaradi varovanja okolja, saj ne onesnažujejo okolice. Za vse te stvari pa so kaznovani z enako višino kazni za isti prekršek kot vozniki motornih

vozil, ki povzročajo bistveno večjo škodo, onesnažujejo okolico in podobno.

Naj povem, da so kazni, nad katerimi se pritožujejo občani, celo presegle 1000 evrov (tisoč evrov!). Predvidevam, da morajo take kazni mladostnim osebam poravnati starši.

Tako visoke kazni nezaposlene in mladoletne brez dohodkov posredno silijo v druge prekrške oziroma kriminalna dejanja. S kaznovanjem kolesarjev se seveda strinjamo, vendar morajo biti sorazmerno nižje, kot so za avtomobiliste iz prej naštetih razlogov. Morda pa bi morali kaznovati tudi tiste, ki ne urejajo kolesarskih poti bolje in bolj hitro.

ČS Jarše

Dobri mož Miklavž v Šmartnem ob Savi

Mitja Petje, DPM Šmartno ob Savi

Dobri mož Miklavž, parklji in angelčki so imeli ob koncu lanskega leta polne roke dela. 4. decembra so v župnišču po gledališki predstavi *Miklavž ima zamudo*, ki so jo odigrali Šmarski otroci, obdaril 80 otrok. Po predstavi, ki je trajala deset minut, so otroci z glasnimi pozivi »Miklavž, Miklavž!« in pesmicami dočakali prihod dobrega moža. Vtis staršev je bil pozitiven in vesel, čeprav vsi niso mogli videti igre, saj je dvorana pokala po šivih in so nekateri stali zunaj. 5. decembra pa je dobri mož s spremstvom hodil po vasi Obrije in Šmartno in obdaroval ljudi vseh generacij. Stari in mladi so se ob srečanju nasmehnili vsaj za trenutek in pozabili na vsakodnevne težave. Darila, ki jih je priskrbela ZPM Moste-Polje, so navihani parklji od hiše do hiše nosili v košu in vozili z vozičkom. V marsikaterem domu so Miklavževo družbo postregli s piškoti in šilcem žganega, da jih ni zeblo, saj je dež na trenutke padal kot za stavo. Angeli so obljubili, da bodo letos začeli najprej v Hrastju, saj jim lani tam ni uspelo pozvoniti na vsa vrata. Parkelj številka 2 pa se opravičuje, ker se mu je levi rog zataknil v nabiralnik na eni od hiš in ga odtrgal.

Miklavževi prijatelji so bili TSMedia d.o.o., Mercator d.d., Ropen d.o.o.-Pekarna Lovrek, Agromrkac d.o.o., ZPM Moste-Polje. Miklavž se jim lepo zahvaljuje!

Foto: Dunja Wedam

Ponosni mali kurent se predstavi.

Kulturni praznik in pustovanje v Šmartnem ob Savi

DPM Šmartno ob Savi ob slovenskem kulturnem prazniku pripravlja 2. Kulturni večer ob s slovensko glasbo, pesmijo in besedo z naslovom *Oj Šmartno, draga vas domača*, ki bo v torek, 7. februarja, ob 19. uri v župnijskem ateljeju. Kdor želi prispevati k bogatemu programu, naj se javi Darji Petje Marinko na št. 041/ 276 008.

Vabljen vse generacije!

18. februarja pa bo v dvorani Kettle Bell kluba v gasilskem domu Šmartno pustovanje. Ob 10. uri se praznovanje začne s poslikavami obrazov, ob 11. uri pa ples z DJ Gestapo in animatorji ZPM Moste-Polje. Šemnina stane 4 evre, vsaka prijavljena maškara dobi krof in sok. Do 6. februarja prijave zbira Tina (070/836 083). Organizator si pridržuje pravico do spremembe ure in datuma, zato obvestila spremljajte na spletu <http://www.dpm-smartnoobsavi.si> in <http://www.girevoy-sport.si/>

Morda niste vedeli ...

Delovanje Društva bolnikov z osteoporozo

Duša Hlade Zore

Foto: Miha Fras

Privedite *Imejmo radi svoje kosti*, na kateri je zavzeto Društvo bolnikov z osteoporozo Ljubljana na Prešernovem trgu navzoče kljub obilnemu dežju nagovorilo k preventivnim ukrepom za zavarovanje kosti. Na fotografiji v osredju z leve proti desni: Duša priveditve in društva Duša Hlade Zore, dr. med., soproga predsednika RS Barbara Miklič Türk in podžupan Jani Möderndorfer, ki je priveditev odprl.

V Ljubljani že 14 let deluje Društvo bolnikov z osteoporozo Ljubljana. Začelo se je leta 1997, ko se je ob pravem času in na pravem mestu v Ljubljani sestala skupina zagnanih gospa, ki jih je vodil skupen cilj: narediti nekaj za tiste, ki jim je osteoporozo zagrenila življenje. Ni jim bilo žal časa, niso se ustrašile naporov in ni jim manjkalo zagnanosti in tudi zaradi njih smo dosegli veliko in smo na to upravičeno ponosni. Brez zadrege lahko rečemo, da za nas res velja rek, da iz majhnega raste veliko. Začelo se je z manj kot 30 članicami, danes nas je 520. Naše društvo deluje v osrednjeslovenski regiji, od kamniških planin do Fare na Kolpi. Začeli smo z nekaj dejavnostmi, danes jih imamo mnogo več. Vemo, da to, kar počnemo, počnemo dobro in prijazno in to potrjujejo tudi vedno novi članice in člani naše velike družine in upam, da bomo tudi v prihodnje rasli. To je tudi naš cilj, kajti skupaj bomo še močnejši in bolj prepoznavni. Naš slogan *Imejmo radi svoje kosti* oboelim in širši javnosti sporoča, kako pomembno je življenje vzeti v svoje roke ter se proti osteoporozni aktivno boriti. Posebna pozornost je bila lani namenjena ozaveščanju bolnikov o pomenu telesne aktivnosti ter s kalcijem in proteini bogate prehrane v kombinaciji z vitaminom D, ki je tesno povezana z zdravjem kosti.

Kaj je osteoporozo

Osteoporozo je bolezen poroznih, luknjičastih kosti. Prej močne in trdne kosti postanejo zaradi osteoporoze krhke in lomljive. Osteoporozo je stara bolezen. Imeli so jo že naši predniki. Res pa je, da ni bila tako prepoznavna. Zlomi in grba sta veljali za normalna spremljevalca staranja. Pred okoli 25 leti so se z uvedbo prvih aparatov DXA pogledi na osteoporozo korenito spremenili. Osteoporozo z zlomi in izrazitim zmanjšanjem telesne višine je bolezenski pojav, in ne običajna in pričakovana izguba kostne mase, ki spremlja staranje. Osteoporozo prizadene tako moške kot ženske. Res pa je, da je med bolniki z osteoporozo skoraj 80 odstotkov žensk. Zato bi omenila predvsem dva razloga: ženske imajo že na splošno manjšo kostno gostoto kot moški, hkrati pa se v obdobju po menopavzi zaradi pomanjkanja hormona estrogena kostna masa hitreje zmanjšuje.

Naši cilji

so: ● izboljšanje znanja in razumevanja osteoporoze in njenih posledic, ● opozarjanje širše javnosti o pomenu preprečevanja, zgodnjega odkrivanja in zdravljenja osteoporoze in s tem preprečevanja njenih posledic – zlomov, ● dvig zavedanja o pomenu preventivnega ravnanja v mladosti, ki je pogoj za zdrave kosti v starosti, ● ohranjanje zdravja in izboljšanje psihičnega počutja bolnikov in drugih, ki se zavedajo pomembnosti skrbi za zdravje v preprečevanju osteoporoze in njenih posledic, ● izboljšanje kakovosti življenja bolnikov z osteoporozo.

Kako cilje dosegamo v Društvu bolnikov z osteoporozo Ljubljana

V Ljubljani nas najdete na Potrčevi 16. Lahko tudi vsak torek med 10. in 12. uro pokličete na telefonsko številko 01/540 19 15. Veseli bomo vašega klica. Naše društvo pokriva kar veliko območje, vendar je večina (98 odstotkov naših članov z območja MOL). Ob koncu leta 2011 smo izvedli več dogodkov: predavanje o sladkorni bolezni, martinovanje, merjenje mineralne kostne gostote z ultrazvokom, telovadbo in plavanje, hojo na izlete in še in še. Pokličite in vse vam bomo povedali. Če se včlanite v društvo, pa boste podatke o naših dejavnostih redno (vsaj 5-krat mesečno) prejeli po pošti.

Svetovni dan osteoporozo 20. oktober

Na lanskem srečanju na Prešernovem trgu so kljub deževnemu vremenu obiskovalci lahko prisluhnili predavanju doc. dr. Tomaža Kocjana, endokrinologa, ki je predstavil pomen preprečevanja padcev, organizirano pa je bilo tudi brezplačno merjenje kostne gostote petnice z ultrazvokom. Z dermatovenerologinjo so se udeleženci lahko posvetovali o težavah, ki jih povzročajo krčne žile, poskrbljeno pa je bilo tudi za kulturni program. S svojimi kulturnimi nastopi so dogajanje popestrile članice Območnega društva bolnikov z osteoporozo Celje in Prekmurskega društva za osteoporozo Murska Sobota. Glasbena gostja je bila Alenka Godec, dogodek pa je povezoval Peter Poles, ki je skupaj z gosti razglasil zmagovalce Kuharskega fotonatečaja in odprl posebno fotografsko razstavo na Petkovškovem nabrežju. Na natečaj je prispelo lepo število prav nenavadnih in zanimivih receptov. V komisiji sta bila nutricionistka Zvezdana Vražič in kuharski mojster Luka.

Članice in člani društev bolnikov z osteoporozo so bili na dogodku še posebno veseli podpore ljubljanskega podžupana gospoda Janija Möderndorferja ter prve dame Slovenije gospe Barbare Miklič Türk, ki je večletna podpornica društev bolnikov z osteoporozo. Posebna gostja dogodka pa je bila gospa Helena Žigon, 83-letna športnica in gospodinja in edina Slovenka, ki se je udeležila petnajstih ljubljanskih maratonov.

Več informacij o osteoporozni, njenem odkrivanju, preventivnih ukrepih in zdravljenju je na voljo na spletnih mestih www.osteoporozas.si ali pa lahko vsak torek med 10. in 12. uro pokličete na številko 01/540 19 15, radi se bodo pogovorili z vami.

(Duša Hlade Zore, dr. med., je predsednica Društva bolnikov z osteoporozo Ljubljana.)

Varstvo zdravja gozdov v Mestni občini Ljubljana

Barbara Slabanja, univ. dipl. inž. gozd.

Foto: Barbara Slabanja

Kostanjeva šiškarica.

Ob temle naslovu verjetno večina ljudi pomisli na lubadarja, obsežno sušenje smreke in posledično sečnje, ki so močno krojile podobo gozdov v letih 2003 – 2009 tudi v sami Ljubljani (npr. v Mostecu). Gozdarji pa vemo, da so gozdovi dom mnogim žuželkam in glivam, nekatere so za gozd koristne, druge škodljive, pa tudi tiste, ki so škodljive, ne vplivajo vse enako na delovanje gozda. Zato opozarjam na nekaj drugih škodljivih organizmov, s katerimi se srečujemo v zadnjih letih.

Bukov rilčkar skakač in javorjev rak

Zadnja tri leta v pozni pomladi bukve dobivajo videz pozne jeseni. Krivec za rjavo listje je bukov rilčkar skakač (*Rhynchaenus fagi*) – majhen rjav hrošček z rilčkom, ki odskoči ob vsaki nevarnosti. Hroščka ne zatiramo, saj z žrtjem bukovega listja zmanjša le letni prirastek, bukve pa življenjsko ne ogroža.

Leta 2005 je bil na Rožniku prvič odkrit javorjev rak, ki ga povzroča gliva *Eutypella parasitica*. To je tudi prva potrjena najdba v Evropi, čeprav je glede na obsežnost poškodb rak na tem območju prisoten že vsaj 30 let in zelo verjetno so ga k nam prinesli z okuženimi sadikami severnoameriških javorjev, od koder je gliva doma. Mlado drevo z rakom propade, odraslo pa lahko živi še več deset let. Okužena drevesa je potrebno posekati, del z rakom pa pokuriti ali pustiti v gozdu tako, da je rak obrnjen k tlu. Ker gliva ni tako agresivna kot tista na kostanjih, odstranjujemo bolne javorje v okviru rednih sečenj.

Kostanjev rak

povzroča gliva *Cryphonectria parasitica*; okuženih je veliko kostanjev tako v mestnih gozdovih kot tudi v gozdovih okrog Janč, ki

so znana lokacija za nabiranje okusnih plodov kostanja v jeseni. Kljub bolezni pa gozdarji ne odredimo takojšnje sečnje. Razloga za to sta dva – gliva je pri nas prisotna, poskus iztrebljanja po drugi svetovni vojni je propadel in drevo lahko še kar nekaj časa živi z rakom, obenem pa se je pojavila hipovirulentna oblika glive, ki celi rakave rane. Hipovirulentna gliva je močno prisotna ravno na območju mestnih gozdov.

Kostanjev rak ni edini škodljivi organizem, ki ogroža kostanj. V lanskem letu je na območje MOL z zahoda Slovenije pripotovala kostanjeva šiškarica (*Dryocosmus kuriphilus*). Njen predlanski pohod se je zaključil na območju Rožnika, lani pa so osico njena krilca ponesla do Urha in doline Besnice. Osa je sicer doma na Kitajskem, k nam pa je prišla z okuženimi sadikami maronov iz Italije. Zanimivo je, da samci kostanjeve šiškarice niso znani, zato razmnoževanje, ki poteka z neoplojenimi spolnimi celicami, imenujemo deviška ploditev. Če imate doma posajen kostanj, se lahko pojavi tudi v domačem vrtu. Najučinkovitejše zatiranje je obrezovanje in uničenje napadenih poganjkov do sredine maja, še preden osa izleti. V gozdovih pa ose ne zatiramo tudi zato, ker je kemično zatiranje neučinkovito in v sestojih prepovedano.

Borove ogorčice

Z globalizacijo in mednarodno trgovino so se odprle možnosti za prenos škodljivih organizmov po vsem svetu. Zato gozdarji pozorno spremljamo in nadzorujemo gozdove tudi na škodljive organizme, ki jih ta hip pri nas še ni. Ljubljana s transportom in trgovino pomeni resno grožnjo za vnos škodljivih organizmov, ki lahko v naših krajih, ker nimajo naravnih sovražnikov kot v svojih domovini, zato povzročijo veliko gospodarsko škodo. Verjetno z največjim strahom pričakujemo prihod borove ogorčice (*Bursaphelenchus xylophilus*), ki lahko pride k nam kot slepi potnik v neobdelanih lesnih materialih (palette, okrasno lubje ...), samostojno ali s pomočjo svojega transportnega sredstva – kozličkov iz rodu *Monochamus*. Je zelo nevaren karantenski škodljivi organizem, ki lahko v eni rastni dobi povzroči odmiranje velikih borovih sestojev vseh starosti, ukrepi za zatiranje pa so drastični – takojšen posek vseh iglavcev na razdalji minimalno 500 m do 3 km od najdbe. Vendar pozor, ni vsako sušenje bora napad borove ogorčice! Zlasti ob avtocestah gre lahko za povsem 'neškodljivo' glivo *Diplodia pinea*, ki povzroča sušico najmlajših borovih poganjkov, ali pa za osip borovih iglic (*Lophodermium seditosum*).

Ravnanje z okrasnimi drevesi in grmi

Za konec morda še opozorilo: Če ste se naveličali okrasnih grmov ali dreves na svojih vrtovih, jih nikar ne odvrzite v naravno okolje, ampak jih ustrezno uničite (kompostiranje, odvoz na smetišča, sežig ...). V zadnjem času je namreč vedno več invazivnih tujerodnih vrst, ki se hitro širijo v naravnih združbah in povzročajo velike spremembe v strukturi in funkcijah 'napadenega' habitata. Lahko je vaš grm, ki se ga želite znebiti, povsem neškodljiv, lahko pa se bo spremenil v hudo invazivno vrsto, ki bo iztrebila eno ali več naših domačih vrst in povzročila porušenje sistema. Med bolj znanimi invazivnimi vrstami je zagotovo japonska dresen, ki prekriva obsežne površine ob Savi in drugje, robinija, s katero imamo težave na delu Rožnika pa tudi na Gradu, v mestu najdemo še visoki pajesen in ameriški javor, ki zaenkrat v gozdovih še ne povzročata težav, čeprav sta pripadnika agresivnih invazivnih vrst.

(Barbara Slabanja, univ. dipl. inž. gozd, je vodinja Odseka za gojenje in varstvo gozdov Zavoda za gozdove Slovenije, Območne enote Ljubljana.)

70-letnica znamenitega Fotoateljeja Potrč

Tokratna častitljiva obletnica priljubljenega Fotoateljeja Potrč je zaradi denacionalizacije zasenčena s slovesom ateljeja z lokacije na Slovenski cesti in za zdaj še negotovo prihodnostjo. Ta trenutek je gotovo le to, da si želi mojstrica portretne fotografije Polona Potrč svoje bogato znanje predati v roke tistemu, ki bo pripravljen z enako ljubeznijo iz svojih sodobnikov izvabljeni njihove najlepše duhovne podobe.

Foto: Stanislav Potrč
Dramska igralka Duša Počkaj

Foto: Ana Kozlevčar
Mojstrica portretne fotografije Polona Potrč

»Z zgodovinskega vidika so fotografski ateljeji odigrali izjemno pomembno vlogo pri uveljavljanju fotografskega poklica, že zelo zgodaj pa so se mojstri, ki so delovali v njih, izkazali za izvrstne kroniste družbenega in družabnega življenja svojega časa. /.../ Fotografski studio Potrč /.../ je pod vodstvom

Stanislava Potrča postal sijajna portretna 'galerija' znanih osebnosti iz kulturnega, političnega in družabnega življenja slovenske prestolnice. Potrčev portretni slog je z leti prerasel v svojevrsten 'zaščitni znak' ateljeja v središču Ljubljane, z izložbo, ki je bila hkrati priročno razstavišče, vedno na očem

70-letnica znamenitega Fotoateljeja Potrč

Foto: Polona Potrč

Dramska igralka Milena Zupančič

Foto: Dunja Wedam

Še malo, pa bodo izložbena okna s portreti Fotoateljeja Potrč, na katerega je segla roka denacionalizacije z visoko najemnino, po sedmih desetletjih postala zgodovina.

mimoidočih, ki so lahko sproti preverjali uglašenost med fotografom in njegovimi modeli. Mojster si je namreč prizadeval in velikokrat tudi uspel doseči tisto žlahtnost onkraj zunanjega videza, ki tako v slikarstvu kot v fotografiji skozi igro svetlobe in senc preseli upodobljenca iz vsakdanje resničnosti v irealni prostor podobe, kjer so na prvem mestu zakonitosti forme, kompozicije in svetlobnih učinkov, zaradi katerih je kakovosten portret predvsem estetska kreacija in ne zgolj preprost posnetek modelovega izgleda. /.../ Srečevanja s portretnimi fotografijami vsekakor vnašajo v ta imaginarni dialog tudi kanček nostalgije, še posebej, ko jih motrimo z nekoliko daljše časovne distance, in zdi se, da je Stane Potrč, ko je ustvarjal svoje portrete, to dobro vedel. Zato jim je namenil toliko ljubezni in skrbi, toliko predane natančnosti, zavedajoč se, da se osredotoča na trenutek, ki bo ostal fiksiran še dolgo po tistem, ko ne njega ne njegovih modelov ne bo več.

Po očetovi smrti pred trinajstimi leti je vodenje ateljeja prevzela hči Polona, ki se je fotografskih spretnosti in veščin učila pod njegovim mentorstvom, a tudi na različnih

tečajih doma in v tujini. V najboljši družinski tradiciji se posveča portretni tematiki, ki jo menjava generacij in spremenjen način življenja nenehno postavljata pred nove izzive. /.../ Toda ne glede na tehniko in tematiko oziroma zvrst nastajajo v Studiu Potrč fotografije s prepoznavnimi avtorskimi značilnostmi, po katerih se ločijo od produkcije drugih ateljev in na specifičen način bogatijo slovensko fotografsko zakladnico, je pred desetimi leti, ob 60-letnici studia Potrč in otvoritvi razstave *Obrazi skozi čas* v Galeriji Kresija zapisal umetnostni zgodovinar in likovni kritik Brane Kovič.

Prostor, v katerem domuje Fotoatelj Potrč že 70 let, je zajela denacionalizacija in Polona Potrč priznava svoje zapozneno razmišljanje o selitvi. Tudi pobuda na Mestnem svetu, naj bi studiu zagotovili prostor v središču mesta za primerno najemnino, ni uspela, saj javni zavod za tako potezo nima pravne zaslombe, zato Fotoatelj Potrč konec januarja zapira svoja vrata. Poslej se je v Ljubljani mogoče fotografirati na številnih drugih mestih, tudi v neposredni sosesčini do konca januarja še delujočega Fotoateljeja Potrč, digitalne fotografije dobiti še isti dan ali malo pozneje,

vsak čas pa ne bo več mogoče vstopiti v studio, kjer se ob glasbi, zastrti svetlobi, tihem pogovoru in diskretnem ličenju na fotografski film preliva in v dolgotrajni precizni fotografski obdelavi kristalizira najintimnejša notranja podoba obraza, ki manj pozornemu očesu ostaja skrita, podoba »obraza za naslovnico«, kakor je zapisano v povabilu na fotografiranje na njihovi spletni strani. Polona Potrč, ki svoje likovno znanje pogloblja s kopiranjem Rembrandta in s slikarskim portretiranjem, se od svojega poklica težko poslavlja, posebej zato, ker jo že vse leto, odkar je napovedala ukinitvev studia, portretiranci obsipavajo s hvaležnostjo in prošnjami, naj vendarle najde rešitev, da poklica, ki je pravzaprav poslanstvo, ne bi opustila. Za vsako izrečeno besedo zahvale in priznanja za svoje ustvarjanje je globoko ganjena in hvaležna. Blagovno znamko Fotoatelj Potrč je pripravljena prenesti na tistega, ki bi ga klasični način fotografskega portretiranja zanimal in bi njeno delo lahko nadaljeval. Zainteresirane umetniške fotografe portretiste vabi na učne ure v svojo fotografsko delavnico.

Več na www.fotoateljje-potrc-si/

Zelena decembrska scenografija

Nagrajena fotografija Igorja Rusa

Stane Jagodič, akad. slikar in publicist

Foto: Igor Rus

Nagrajena fotografija.

Mesto Ljubljana se ponaša s številnimi mostovi, ki so zanimivi po svoje motiviki ali izhodiščni točki za fotografiranje obrečne arhitekture in rasti. V času županovanja Zorana Jankoviča je prestolnica dobila kar šest mostov, ki meščanom omogočajo hitro povezavo z levimi in desnimi bregovi vodotokov Ljubljanice, Gradaščice in Gruberjevega prekopa.

Če pri Mesarskem mostu v frontalnem pogledu odštejemo Brdarjeve kipe, mostna konstrukcija ne ustvarja specifične podobe, ker je zasnovana tako, da omogoča transparenten pogled na Plečnikovo arhitekturo v ozadju. Je pa most izjemno impozanten na spodnji strani prehodne ploščadi, torej iz žabje perspektive. Pogled omogočajo stopnice, ki se spuščajo skoraj do vodne gladine. Podnožje mostu predstavlja v obliki jeklenega loka monumentalno simetrično skulpturo konstruktivističnega videza in je v gradbenem ter oblikovnem smislu vredno občudovanja.

V decembrskem fotonatečaju prevladujejo nočni motivi, povezani z mestno razsvetlavo in prazničnimi svetlobnimi učinki. V najožji izbor za nagrado so prišli naslednji avtorji: Ana Fratnik z motivom diagonalne kompozicije, na katerem mladenič v trdi temi posrečeno prižiga gorljivo cev; Dino Kužnik s prepričljivo podobo Zmajskega mostu; Matevž Peršin s črno-belo fotografijo z izredno dinamično nočno kompozicijo grajske ceste, ki se ob žarečih svetilkah vrtinčasto spušča proti Gornjemu trgu; Barbara Lavrič z odličnim izrezom, ki v dekorativnem smislu prikazuje detajl javorjeve krošnje, ki jo v ozadju krasi strukturno razgibana svetlobna zavesa. In Igor Rus z nočnim motivom Mesarskega mostu, s katerim si je prislužil nagrado.

Igorja Rusa je pritegnil horizont mostu, ki vključuje vodno gladino, nabrežje z jesensko rastjo in zamegljeno veduto arhitekture v ozadju. Snemalec se je postavil na Petkovškovo nabrežje in od tam ujel dognano kompozicijo mehkih obrisov in harmonične barvitosti. V duhu slikarske horizontalne poteze na topli osnovi motiva prevladuje zelena barva prosojne narave, ki jo uprizarjajo reflektorji, pritrjeni na spodnji strani

mostu. Motiv nas spominja na ogromen gledališki oder s prosojno zeleno zaveso, ki se dotika vodne površine in v slikovitem zrcaljenju daje vtis kinetične skulpture.

Nočno motiviko so izbrali tudi naslednji avtorji: Andrej Zavašnik je odlično dokumentiral slikovito razsvetljeno Gradaščico; Neža Šušteršič in Nikola Ristić sta uspešno predstavila silvestrski blišč Stare Ljubljane; Barbara Lavrič Ravbar je spretno ujela svetlobne in barvne pojave na Karlovški cesti, medtem ko je Bojanu Gučku najbolje uspel posnetek mladeniča, ki žonglira z baklami.

V ta motivni sklop sodi tudi ustvarjalen avtor Borut Likar s posrečenimi abstraktnimi posnetki mikrosveta v duhu laserske tehnologije, v katerih pa ni zaznati vizualizacije mesta Ljubljane.

Drugi avtorji so svoje motive posneli pri dnevni svetlobi. Andreju Čečeliču je v solidni fotopošiljki najbolj uspel posnetek fasade Uršulinske cerkve in motiv starinske poulične svetilke, montirane na stari fasadi; Marku Paramentiču majhen otrok na vozičku z ozadjem velikega grafita; Tjaši Janovljak nenavaden motiv z bučami na Kongresnem trgu; Nenadu Petaku potniški vlak pred rdečim semaforjem in Matevžu Bizjaku črno-bela fotografija s trnovsko panoramo. Rožle Papler se je potrdil z aranžirano črno-belo podobo na pokopališču Žale, Tomaž Levičar s prefinjenim posnetkom zrcalne slike Plečnikove arhitekture na vodi in Danilo Radulj z dokumentarnim posnetkom reke Ljubljanice v dokaj dramatični svetlobi.

Nagradni fotonatečaj Moja Ljubljana

Avtor vsakokratnega izbranega posnetka motiva Ljubljane prejme 125 evrov. Fotografije za objavo v naslednji številki pošljite najpozneje do 12. februarja 2012 na naslov: Mestna občina Ljubljana, glasilo Ljubljana, 1000 Ljubljana na CD-ju ali v fizični obliki ali na e-naslov: glasilo.ljubljana@ljubljana.si.

Mestna občina Ljubljana, Mestni trg 1, 1000 Ljubljana, na podlagi 218 c. člena in 218 č. člena Zakona o graditvi objektov (Uradni list RS, št. 102/04 - UPB1, 14/05- popr. in 126/07) in 12. ter 15. člena Odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča (Ur. list RS, št. 130/03, 120/05, 4/06 – popr., 57/06, 122/07 in 107/09), objavlja

JAVNO NAZNANILO

o razgrnitvi podatkov za odmero nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča in poziv k prigrisatvi sprememb podatkov v zvezi z odmero nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča na območju Mestne občine Ljubljana za leto 2012.

I.

Javni poziv je namenjen vsem zavezancem za plačilo nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča v Mestni občini Ljubljana za leto 2012.

Podatki, pomembni za odmero nadomestila za uporabo zazidanega stavbnega zemljišča in nezazidanega stavbnega zemljišča, ter podatki o zavezancih bodo razgrnjeni (na vpogled zavezancem) v prostorih Mestne občine Ljubljana, Mestne uprave, Oddelka za ravnanje z nepremičninami, na naslovu Adamič-Lundrovo nabrežje 2, 1000 Ljubljana, soba 419 - IV. nadstropje.

Zavezanci za plačilo nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča lahko pregledujejo podatke in nanje podajo pripombe v času od 04. 01. 2012 do vključno 30. 01. 2012, in sicer vsak ponedeljek in petek od 08.00 do 12.00 ure in vsako sredo od 13.00 do 15.30 ure. Pripombe je mogoče poslati tudi s priporočeno pošto na naslov: Mestna občina Ljubljana, Mestna uprava, Oddelek za ravnanje z nepremičninami, Adamič-Lundrovo nabrežje 2, 1000 Ljubljana.

II.

Zavezanci so Mestni občini Ljubljana dolžni do vključno 31. 01. 2012 sporočiti tudi vsako spremembo zavezanca in spremembe ostalih podatkov, pomembnih za odmero nadomestila za uporabo stavbnega zemljišča za leto 2012. Spremembe in obvestila, ki so pomembna za odmero nadomestila, so: • sprememba zavezanca, • sprememba vrste dejavnosti ali namembnosti prostora, objekta ali zemljišča, • sprememba poslovne ali stanovanjske površine, • sprememba stalnega prebivališča oziroma naslova zavezanca, kjer sprejema poštno pošiljke, • podatki, potrebni za oprostitev plačila nadomestila in podobno. Zavezanci so tudi med letom dolžni na navedeni naslov sporočiti vse spremembe, ki vplivajo na določitev višine nadomestila in spremembo statusa zavezanca najpozneje v 30 dneh od nastanka spremembe. Če zavezanec nastalih sprememb ne sporoči, se za odmero uporabijo podatki, s katerimi razpolaga občina, ali se lahko pridobijo brez sodelovanja zavezanca.

III.

Zavezanci spremembe sporočajo Mestni občini Ljubljana s pisno in podpisano vlogo. Vlogi je potrebno priložiti dokazila. Vloga se lahko vloži na način:

- s priporočeno pošto pošiljko na naslov: Mestna občina Ljubljana, Mestna uprava, Oddelek za ravnanje z nepremičninami, Adamič-Lundrovo nabrežje 2, 1000 Ljubljana ali
- osebno, z vložitvijo v vložišču pri Oddelku za ravnanje z nepremičninami, Mačkova 1, 1000 Ljubljana.

Vloga je lahko prosto napisana, obrazec vloge pa je na voljo v vložišču pri Oddelku za ravnanje z nepremičninami in na internetnih straneh občine: <http://www.ljubljana.si/si/zivljenje-v-ljubljani/obrazci-in-upravni-postopki/obrazci/>

Številka: 422-1674/2011-6

Datum: 27. 12. 2011

Mestna občina Ljubljana

Ljubljanske

Projekt Moje ulice z Anjo Medved napoveduje Ordinacijo spomina v Ljubljani

Galerija Vžigalica, 7.-10. februar 2012

Za tri dni se bo galerija Vžigalica spremenila v ordinacijo, namenjeno zbiranju osebnih spominov na mesto Ljubljana in življenje v njem. V ta za prihodnost spominjanja izredno pomemben trenutek vabimo vse, ki bi želeli svoje osebne spomine obraniti pred pozabo.

Ordinacija spomina je spominodajalska akcija zbiranja in digitalizacije fotografij, ki ga je avtorica Anja Medved v organizaciji Kinoateljeja izvedla leta 2009 v prostorih nekdanjega mejnega prehoda med Gorico in Novo Gorico. Zdaj ga na povabilo projekta Moje ulice postavlja v Ljubljani in z njim odpira novo poglavje mestnih zgodb: »Ob gledanju tujih fotografij svojega mesta vidimo tudi fragmente lastrnih spominov. Film postane prostor skritih, pozabljenih in nikogaršnjih pokrajin, ki se odpirajo za ustaljenimi predstavami o preteklosti

Vabimo vas, da pobrsate po predalih, izberete eno ali dve fotografiji, posneti v Ljubljani, ter z nami delite svoje spomine. Fotografije bomo skenirali, z vami pa posneli kratek intervju. Kopije fotografij in posnetke pogovorov bomo shranili v digitalnem arhivu kot nekakšno darilo vsem bodočim someščanom.

V času Ordinacije spomina v Ljubljani se bomo v galeriji Vžigalica o spominih pogovarjali na pogovoru v živo, pokukali bomo v album gospe Ane Nuše Kerševan, Matija Barl bo imel javno vodstvo po zgodbah, ki se jih spominja iz okolice galerije Vžigalica, na ogled bo film *Tista socialistična boema*, ki je nastal v okviru Mojih ulic, ter kratki dokumentarni filmi Anje Medved, ki so nastali v okviru čezmejnega projekta javnega zbiranja spominov v organizaciji Kinoateljeja.

Program v galeriji Vžigalica:

● **7. februar ob 18.00:** projekcija kratkih dokumentarnih filmov *Spovednica tihotapev* in *Ordinacija spomina*, ki sta nastala po akciji zbiranja spominov na nekdanjem mejnem prehodu med obema Goricama. Sedil bo pogovor z avtorico Anjo Medved in predstavitev ter napoved Ordinacije

Foto: Nik Rovani

21. decembra je prenovljeno Ribjo brv, ki vodi s Plečnikove Gledališke stolbe na Ribji trg, odprl

spomina v Ljubljani. ● **8. februar ob 10.00:** *Moje ulice:* Javno vodstvo, polno osebnih spominov in zgodb, po okolici galerije Vžigalica. Vodi nadvse dober pripovedovalec z odličnim spominom Matija Barl, najbolj znan kot naš prvi Kekec. Pridružite se in izvedeli boste, kje je imel svoje prostore Oder 57, kje so izdelovali najboljše pohištvo v Ljubljani ali kje je nekoč živel Janez Čuk. ● **Od 10.00 do 18.00:** Ordinacija spomina v Ljubljani, avtorice Anje Medved: javna akcija zbiranja in digitaliziranja družinskih fotografij ter snemanje individualnih pogovorov z lastniki fotografij o podarjeni kopiji. ● **Ob 18.00:** Pogovor Moje ulice. Tokrat bo svoje spomine na Ljubljano in življenje v njej z nami delil gospod Urban Koder, skladatelj, dirigent in jazzovski trobentač, ki je med drugim leta 1954 ustanovil Ljubljanski jazz ansambel. ● **Ob 19.30:** Moje ulice: projekcija filma *Tista socialistična boema*, v katerem smo zabeležili zgodbo ljubljanske boeme, ki se je zbirala okrog kavarne Union. Sledi druženje pred galerijo Vžigalica in projekcija že nabranih fotografij.

● **9. februar od 10.00 do 18.00:** Ordinacija spomina v Ljubljani avtorice Anje Medved: javna akcija zbiranja in digitaliziranja družinskih fotografij ter snemanje individualnih pogovorov z lastniki fotografij o podarjeni kopiji. Ob 18.00: Moje ulice: Kukamo v osebni album. Ob pogovoru si bomo ogledali album gospe Ane Nuše Kerševan, naše nekdanje županje. ● **10. februar od**

10.00 do 18.00: Moje ulice: *Podarim spomine.* Zbirali in zapisovali bomo vaše osebne spomine na Ljubljano.

Informacije in zelo zaželele rezervacije terminov v Ordinaciji spominov na telefonski številki: 040/ 546 817 – Tina Popovič ali zgodbe@mojeulice.si. www.mojeulice.si

Mladi na počitnicah z javnim zavodom mladi zmaji

Javni zavod Mladi zmaji – Center za kakovostno preživljanje prostega časa otrok in mladih, katerega ustanoviteljica je Mestna občina

Foto: arhiv MOL

Mladi zmaji – Center za kakovostno preživljanje pripravlja zanimiv program za mlade v času

novice

Komisija za priznanja Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana na podlagi 93. in 94. člena Statuta Mestne občine Ljubljana (Uradni list RS, št. 66/07 - uradno prečiščeno besedilo) in Odloka o priznanjih Mestne občine Ljubljana (Uradni list RS, št. 116/08 in 107/09) objavlja:

Informacijo glede podelitve naziva častni meščan glavnega mesta Ljubljane oziroma častna meščanka glavnega mesta Ljubljana

Naziv častni/a meščan/ka je najvišje priznanje Mestne občine Ljubljana in ga prejmejo posamezniki, ki so izjemno zaslužni za ugled, pomen in razvoj Mestne občine Ljubljana ter za razvoj njenih dobrih medmestnih in mednarodnih odnosov.

Kriterij za podelitev naziva častni/a meščan/ka so izjemni dosežki življenjskega dela, ki ga odlikujejo: vizionarstvo, odličnost, dobrobit, sodelovalnost ali skrb za blaginjo v Mestni občini Ljubljana ali promocijo Mestne občine Ljubljana.

Pobude za podelitev naziva častni/a meščan/ka zbira Komisija za priznanja skozi vse leto, zato je pobudo mogoče oddati tudi v času objave razpisa za podelitev priznanj Mestne občine Ljubljana.

V letu 2012 bosta podeljena največ 2 (dva) naziva častni/a meščan/ka.

JAVNI RAZPIS

ZA PODELITEV PRIZNANJ MESTNE OBČINE LJUBLJANA ZA LETO 2012

Mestna občina Ljubljana razpisuje naslednji priznanji Mestne občine Ljubljana za leto 2012:

Nagrado glavnega mesta Ljubljana, ki jo prejmejo posamezniki. Izjemoma jo lahko prejmejo tudi skupine in pravne osebe, ki ne opravljajo pridobitne dejavnosti. Kriteriji za podelitev nagrade so: • pomembni dosežki življenjskega dela z vseh področij, • prispevek k razvoju, ugledu in dobrobiti Mestne občine Ljubljana ter k prepoznavnosti mesta doma in v tujini. Podeljenih bo največ 5 (pet) nagrad glavnega mesta Ljubljana.

Plaketo glavnega mesta Ljubljana, ki jo prejmejo:

- posamezniki in pravne osebe, ki so s posebnimi delovnimi prizadevanji in uspehi v daljšem časovnem obdobju pomembno prispevali h kakovostnejšemu življenju, blaginji, ugledu in razvoju MOL;
 - posamezniki in pravne osebe za posebne zasluge za razvijanje in utrjevanje sodelovanja med MOL in drugimi občinami;
 - posamezniki za izkazano posebno požrtvovalnost, nesebičnost in pogum;
 - prijateljska, pobratena in druga mesta in občine, pravne osebe ter posamezniki iz Republike Slovenije in tujine, ki so posebno zaslužni za razvijanje in utrjevanje prijateljskega sodelovanja z MOL;
 - posamezniki in pravne osebe za dosežke na humanitarnem, znanstveno-raziskovalnem in kulturno-umetniškem področju ter za trajnostni razvoj MOL;
 - donatorji za humanitarno, znanstvenoraziskovalno, kulturno-umetniško področje in trajnostni razvoj MOL.
- Podeljenih bo največ 7 (sedem) plaket glavnega mesta Ljubljane, od tega največ 2 (dve) za donatorstvo.

Pobuda za podelitev priznanja mora vsebovati:

- podatke o kandidatu: ime in priimek oziroma naziv pravne osebe, rojstni datum za fizično osebo, naslov, telefon ter v primeru pravne osebe še kontaktno osebo, kolikor je to mogoče;
- pisno soglasje kandidata za kandidaturu in v primeru, da je kandidat fizična oseba, soglasje za uporabo osebnih podatkov, kolikor je to mogoče;
- podatke o pobudniku: ime in priimek oziroma naziv pravne osebe, naslov, telefon ter v primeru, da je pobudnik pravna oseba, še kontaktno osebo,
- vrsto priznanja,
- utemeljitev pobude ter morebitna druga mnenja, ki podpirajo pobudo.

Pobudniki za podelitev priznanj so lahko posamezniki in pravne osebe, ki imajo stalno bivališče oziroma sedež v Mestni občini Ljubljana.

Razpisni obrazec je od dneva te objave do izteka prijavnega roka dosegljiv na spletni strani MOL <http://www.ljubljana.si/si/mol/razpisi-razgrnitve-objave/>, lahko pa ga zainteresirani v tem roku prevzamejo vsak delovni dan v prostorih Glavne pisarne Mestne občine Ljubljana na Mačkovi 1. Dodatne informacije o razpisu po tel.: 01/306-10-49.

Pobudo za podelitev priznanja pošljite na razpisnem obrazcu na naslov: **Mestna občina Ljubljana, p. p. 25, 1001 Ljubljana, Komisija za priznanja, soba št. 352, do vključno 3. 2. 2012** v zaprti ovojnici s pripisom »Za razpis - ne odpiraj« in navedenim naslovom pošiljatelja.

Pobudniki bodo o prejemnikih priznanj pisno obveščeni v roku 14 po odločitvi Mestnega sveta Mestne občine Ljubljana.

Komisija za priznanja

Nagrada slovenskih dnevov knjige za najboljšo kratko zgodbo 2012

Društvo slovenskih pisateljev in revija Sodobnost razpisujeta natečaj za nagrado Slovenskih dnevov knjige za najboljšo kratko zgodbo. Nagrada znaša 1000 evrov in bo podeljena ob izjemni pozornosti medijev v navzočnosti predsednika Republike Slovenije, ministra za kulturo in drugih uglednih gostov na slovesnem odprtju 17. Slovenskih dnevov knjige v Ljubljani. Nagrajeno zgodbo in šest nominiranih besedil bo objavila revija Sodobnost. Poslana besedila bo ocenjevala tričlanska žirija. Avtorji, ki želijo sodelovati, naj pošljejo s šifro opremljena besedila v treh izvodih najpozneje do 10. marca 2012 na naslov: **Društvo slovenskih pisateljev (za nagrado SDK), Tomšičeva 12, 1000 Ljubljana.** Besedilu naj v posebni zaprti ovojnici (označeni z isto šifro) priložijo svoje podatke: ime in priimek, naslov, telefonsko številko, lahko tudi elektronski naslov. Zgodba ne sme biti daljša od ene avtorske pole (30.000 znakov s presledki). Vsak avtor lahko sodeluje samo z enim besedilom.

Nagrada za najboljši slovenski esej 2012

Revija Sodobnost razpisuje natečaj za najboljši slovenski esej leta 2012. Zmagovalec bo prejel nagrado v znesku **1000 evrov**; podeljena bo v navzočnosti najvišjih predstavnikov slovenske kulture in države na slavnostnem odprtju 17. Slovenskih dnevov knjige v Ljubljani. Do šest najboljših esejev (vključno z nagrajenim) bo objavljenih v reviji Sodobnost. Besedila, ki jih bo ocenjevala tričlanska žirija, je treba poslati v treh izvodih do **10. marca 2012** na naslov: **Sodobnost, Suhadolčanova 64, 1000 Ljubljana.** Besedila avtorjev, ki ne bodo upoštevali vseh pogojev, bodo izločena.

Pogoji so: a) besedila je treba opremiti s šifro, b) v posebni ovojnici, označeni z isto šifro, je treba priložiti ime, priimek, naslov, telefonsko številko in morebitni elektronski naslov, c) esej naj bo splošne oz. literarne narave; strokovnih esejev z opombami žirija ne bo upoštevala, č) avtorji lahko sodelujejo z največ tremi prispevki, ki morajo biti poslani ločeno, d) avtorji ne smejo biti člani uredniškega odbora Sodobnosti, e) eseji ne smejo biti krajši od 20.000 in ne daljši od 40.000 znakov s presledki. Nagrada vsebuje tudi honorar za objavo eseja. Za objavo predlagani eseji bodo honorirani.

Razstava vseh prispelih domačih in tujih projektov za ljubljansko džamijo še do 3. februarja

Od 12. januarja je v Zgodovinskem atriju Mestne hiše na ogled razstava natečaja za idejno in projektno rešitev Islamskega verskega in kulturnega centra v Ljubljani. Na razstavi, ki jo je odprl podžupan prof. Janez Koželj, je na ogled vseh 44 projektov, od tega 16 iz tujine, ki

podžupan prof. Janez Koželj.

Ljubljana, je pripravil v času novoletnih počitnic pester počitniški program. Mladi iz Ljubljane in okolice so si prosti čas lahko krajšali na smučanju in deskanju na Cerknem ter preizkušali različne naprave v Hiši eksperimentov.

Ob tej priložnosti vas obveščamo, da pripravljamo tudi zanimiv program za mlade v času zimskih počitnic (20. do 24. februar 2012). Podrobne informacije o počitniških dejavnostih, izletih, taborih in drugih aktivnostih najdete na spletnih straneh četrtnih mladinskih centrov bezigrad.mladizmaji.si, cruce.mladizmaji.si, siska.mladizmaji.si ter zalog.mladizmaji.si.

Za več informacij nas pokličite na 051/659 029 (Maja Majcen) ali na 01/306 40 64 (uprava Javnega zavoda) ali pišite na e-naslov maja@majcen.si ali info@mladizmaji.si.

prostega časa otrok in mladih v času od 20. do 24. februarja zimskih počitnic.

Ljubljanske novice

so prispeli na mednarodni anonimni arhitekturni natečaj za idejno projektno rešitev Islamskega verskega in kulturnega centra v Ljubljani.

Džamija bo stala na 11 tisoč kvadratnih metrov velikem zemljišču med Parmovo in Kurilniško ulico. Islamska skupnost je za nakup okoli 4,5 milijona evrov vrednega občinskega zemljišča najela kredit v višini 2,6 milijona evrov, ki ga še odplačuje, računajo pa tudi na pomoč donatorjev iz tujine. Iskanje sredstev naj bi bilo zdaj, ko je znana končna podoba džamije, močno olajšano. Zmagovalec natečaja je bil nagraden s 30.000 evri denarne nagrade, ki jo prispeva islamska skupnost. Poleg zmagovalca je bilo nagrajenih še pet drugih projektov. Natečaj se je zaključil 3. oktobra 2011, razstava pa bo v Zgodovinskem atriju Mestne hiše na ogled do 3. februarja 2012.

Do 29. februarja v Mestni hiši na ogled šah, izdelan po Plečnikovih načrtih

23. januarja je podžupan prof. Janez Koželj v Osrednjem atriju Mestne hiše predstavil šah, izdelan po načrtih arhitekta Jožeta Plečnika, ki ga je ob 140. obletnici rojstva Plečnika posodila na ogled družina Aljančič.

Jože Plečnik (1872 - 1957), mojster oblike in prostora, je bil vsestranski umetnik. V ogromnem opusu neverjetnega spektra čudovitih del sta tudi dva šaha. Tisti, ki ga hranijo v Frančiškanskem samostanu v Ljubljani, je bil že objavljen in je zato znan strokovni javnosti. Drugi, ki bo javnosti tokrat prvič predstavljen, pa je last družine Aljančič. Družina Aljančič je z arhitektom Plečnikom sodelovala dalj časa in po njegovih načrtih realizirala: grob družine Aljančič na Žalah v Ljubljani leta 1941 in Aljančičevo monštranco leta 1943, medtem ko je šah arhitekt poklonil družini v znamenje hvaležnosti za dolgoletno sodelovanje na svojem domu leta 1946. V imenu družine so šah prevzeli Jožef Aljančič, frančiškan in župnik v Ljubljani, njegov brat Lambert Aljančič, ekonomist, in njegov sin Janez Aljančič.

Posebnost javnosti zdaj prvič predstavljenega Plečnikovega šaha v lasti družine Aljančič je v tem, da je namenjen igranju, saj je Plečnik pri oblikovanju upošteval pripombe o lahki prepoznavnosti figur. Frančiškanski šah namreč po šahovskih merilih zaradi težko prepoznavnih figur ni primeren za igro. Šah družine Aljančič je po Plečnikovih načrtih izdelal modelni mizar Franc Škerl iz Ljubljane.

Podaljšana trasa linij 3 in 3 B

Ob prenovi Litostrojske ceste so bili vzpostavljeni pogoji za podaljšanje linije 3 in 3 B. Podaljšani liniji od 3. januarja dalje omogočata potnikom z območja, ki se razteza ob Litostrojski cesti vse do Plinarne, povezavo z osrednjo Šiško (Celovško cesto), centrom mesta ter neposredno do Rudnika z možnostjo prestopanja v celotni mreži linij LPP. S podaljšanjem obeh linij je srednješolcem Srednje šole tehniških strok Šiška in Srednje frizerske šole Ljubljana, prebivalcem iz okoliških ulic ob Kovinarski ulici (Drabošnjakova, Andreaševa, Litostrojska) in zaposlenim iz poslovno-gospodarske cone Litostroj (področje Litostroj - Sever) omogočen lažji in bolj prijazen dostop do uporabe mestnega potniškega prometa. V sodelovanju z Mestno občino Ljubljana sta urejeni dve novi postajališči, poimenovani Kovinarska in Litostroj (končno postajališče). Linija obratuje vse dni v letu z nespremenjenim obratovalnim režimom.

Podaljšana linija MPP št. 6 B

16. januarja je začela obratovati podaljšana linija 6 B, ki po novem vozi po tarifi mestnega potniškega prometa vse do Notranjih Goric. Linija 6 B povezuje naselja v občini Brezovica in kraje njenega zaledja ter kraje občine Borovnica, kjer z medkrajevnim potniškim prometom posluje LPP. Podaljšana linija 6B mestnega potniškega prometa LPP in medkrajevni potniški promet LPP povezuje zdaj naselja Notranje Gorice (končna postaja mestnega potniškega prometa 6B), Plešivica, Žabnica in Vnanje Gorice z osrednjo občino Brezovica. Novo podaljšanje je pomembno tudi za kraje v občini Borovnica (Pako, Breg pri Borovnici in Borovnica) in za zaledje občine Brezovica (Preserje, Kamnik pod Krimom, Dolenja Brezovica, Gorenja Brezovica, Rakitna in Goričica), saj bodo vsi potniki medkrajevnega potniškega prometa LPP z linij Rakitna-Preserje-Ljubljana in Ljubljana-Podpeč-Borovnica prav tako prestopali na podaljšano 6B in s tem v mrežo linij LPP. Ti potniki lahko v Preserju prestopajo tudi na linijo 19 B, ki vozi s Tomačevega do Jezera.

Prestopanje potnikov iz medkrajevnega na mestni potniški promet (na linijo 6B) je omogočeno na končnem postajališču Notranje Gorice. Preostala tri nova postajališča mestnega potniškega prometa so še: Mostiček, Japelj, Rampe. Novo prestopno postajališče je namenjeno tako potnikom javnega prometa kot tudi

voznikom in potnikom osebnih vozil.

Na končni postaji 6B v Notranjih Goricah je namreč na voljo **parkirišče (P+R)** za vse tiste, ki bi želeli nadaljevati pot v mesto z avtobusom. V bližnji prihodnosti se obeta še eno P+R parkirišče pri postajališču Vnanje Gorice. Obe parkirišči bosta sprejela 100 vozil. Kljub možnosti prestopanja, ki je že omogočena, bodo medkrajevne linije LPP obratovalne do 1. februarja 2012 nespremenjeno, po tem datumu pa le do Notranjih Goric.

LPP ocenjuje, da omogoča s podaljšano linijo 6 B potovanje z javnim prometom na območju, na katerem živi več kot 11.000 prebivalcev. Na linijo 6 B so dodali tri avtobuse, da bi izboljšali intervalni režim na skupni trasi z linijo 6.

Vozni red podaljšane linije 6B je primerljiv z obstoječim. Intervali so v jutranjih konicah, vsak delavnik, pogosti (na 15 min). V popoldanskih konicah so intervali na 20 do 30 minut, izven konic pa na 35 minut. Ob sobotah, nedeljah in praznikih vozijo avtobusi v jutranjem času na 60 minut, drugače pa redkeje.

Najbližja prodajna mesta urbane

na novem delu linije 6 B so Mercator SP Brezovica (Podpeška 4, Brezovica pri Ljubljani) in Mercator SP Vnanje Gorice (Podpeška 152, Brezovica pri Ljubljani); na omenjenih prodajnih mestih lahko potniki opravijo nakup vrednostne kartice urbana in jo tudi naložijo z vrednostjo. Razen tega lahko na teh prodajnih mestih kupijo mesečno vozovnico. Izdajo zelenih terminskih urban lahko potniki uredijo le v Potniškem centru LPP na Slovenski 56 na Bavarskem dvoru v Ljubljani.

Mestna občina Ljubljana, Ljubljanski potniški promet in občina Brezovica so si enotni, da je podaljšanje linije 6 B mestnega potniškega prometa potrebno zaradi naraščajoče dnevne migracije prebivalcev v Mestno občino Ljubljana.

Nova linija MPP št. 15

Od 3. januarja 2012 vozi nova linija mestnega potniškega prometa številka 15 (Stanežiče - Zgornje Pirniče). Nova linija v Ljubljani povezuje Stanežiče, Dvor, Gunclje in Vižmarje, z Ljubljano pa naselja občine Medvode - Vikrče, Spodnje in Zgornje Pirniče. Z uvedbo linije 15, ki povezuje naselja, v katerih živi 15.000 občanov, je delno spremenjena tudi trasa linije 8. Vozi namreč po Tacenski cesti v obe smeri, medtem ko je doslej vozila po Tacenski le iz smeri Vižmarij proti Brodu.

Potniki lahko prestopajo neposredno z linije 15 na linijo 8, na postajališčih

od Broda do Šentvida, in na linijo 1 na končni postaji Vižmarje. Odhodi avtobusov na liniji 15 potekajo vsak delavnik iz Stanežič proti Zgornjim Pirničam (in obratno) v intervalih na 60 minut, pri nekaterih odhodih pa na 70 minut. Linija obratuje iz Stanežič v smeri Zgornjih Pirnič vsak delavnik od 6:45 do 21.00 ure; iz Zgornjih Pirnič proti Stanežičam pa od 6.15 do 21.25 ure. Ob sobotah in nedeljah linija 15 ne obratuje. Linija 15 bo poskusno obratovala eno leto. Če bo pridobila veliko potnikov, bo podaljšana do centra Medvod.

Nova linija 15 je vpeljana na pobudo in s sodelovanjem med Mestno občino Ljubljana, četrtima skupnostma Šentvid in Šmarna gora, občino Medvode in Javnim podjetjem Ljubljanski potniški promet. Povezava obeh občin in naštetih naselij z mestno linijo je dobrodošla novost, ki bo vplivala na zmanjšanje dnevnih migracij osebnih vozil v Ljubljano in prispevala k boljši mobilnosti območij na severozahodnem delu Ljubljane in zunaj Mestne občine Ljubljana.

30. januarja 2012 bo začela delovati zapornica na parkirišču za stanovalce na Kristanovi ulici, na slepem delu Tomšičeve ulice pa bo začel delovati avtomatski dvizni stebriček

Zapornica na parkirišču za stanovalce na Kristanovi ulici bo začela delovati 30. januarja 2012 ob 12. uri, zato vse upravičence pozivamo, naj pridobijo elektronsko kartico za odpiranje zapornice na Oddelku za gospodarske dejavnosti in promet, Trg mladinskih delovnih brigad 7, Ljubljana, v času uradnih ur. Elektronsko kartico za prevoz zapornice lahko dobijo posamezniki, ki imajo stalno bivališče na Kristanovi ulici oziroma dovoz na parkirni prostor ali v garažo prek oziroma iz Kristanove ulice. Za izdajo elektronske kartice potrebujete osebni dokument ter dokazilo o razpolaganju s parkirnim prostorom na dvorišču ali z garažo.

Kavcija za elektronsko kartico znaša 30 evrov.

30. januarja bo začel delovati tudi avtomatski dvizni stebriček na slepem delu Tomšičeve ulice, pri Ustavnem sodišču. S tem bo zaprt dostop do Name in do tamkajšnjih dvorišč. Parkiranje na tem delu ulice ne bo več mogoče.

Foto: Nik Rovani

25. novembra 2011 je župan Zoran Jankovič odprl novo sososko Polje II s 183 neprofitnimi najemnimi stanovanji avtorjev Bevk&Perovič arhitekti. Gradnjo, ki je veljala 18.051.518,13 evra, je vodil in financiral Javni stanovanjski sklad MOL. 18 stanovanj je prilagojenih gibalno oviranim.

Mestna občina Ljubljana poziva vse upravičence, da si na Oddelku za gospodarske dejavnosti in promet pravočasno pridobijo dovolilnice in elektronske kartice za dostop do omenjenega dela ulice.

Izbrana dovoljena mesta za grafitiranje

Ker velja grafitiranje za del umetniškega likovnega izraza in je sestavni del urbane kulture, je Mestna občina Ljubljana v sodelovanju s predstavniki grafitarjev in Mestnega redarstva izbrala in določila prostore, na katerih je grafitiranje dovoljeno. S tem želi uprava spodbuditi dvig kakovosti grafitiranja in obogatiti podobo javnih prostorov. Posebno vlogo pri tem bodo imele organizirane skupine grafitarjev, ki bodo z legalizacijo posameznih prostorov dobile možnost za izvajanje večjih in ambicioznejših projektov.

Za posebne prostore, namenjene grafitiranju, se je mesto odločilo tudi zato, ker je Ljubljana v zadnjih letih predvsem v starem mestnem jedru dobila novo, urejeno podobo, obnovljenih je veliko fasad, zato želi takšno podobo mesta ohraniti. Eden izmed bolj motečih dejavnikov v urejenih mestnih predelih je prav grafitiranje, ki v tem primeru pomeni obliko vandalizma. Mestna občina Ljubljana ima namreč s sanacijo fasad in drugih javnih površin precejšnje stroške.

Dovoljene lokacije za grafitiranje posledje omogočajo umetniško izražanje posameznikom in skupinam brez uničevanja tuje lastnine. Mestno redarstvo bo v sodelovanju s policijskimi postajami Policijske uprave Ljubljana okrepilo nadzor nad nedovoljenim grafitiranjem, izvedli bodo več terminsko usklajenih skupnih poostrenih nadzorov,

s ciljem, da vzamejo pod drobnogled kršitve na področju prepovedanega pisanja po objektih. V skladu s pooblastili lahko tako policist kot mestni redar kršitelja, ki riše ali piše po zidovih, oglobi po 13. členu Zakona o javnem redu in miru. Globa za storjeni prekršek znaša 208,65 evra.

Posamezniki in skupine lahko izražajo svojo umetniško ustvarjalnost na naslednjih javnih lokacijah: •Šiška – podhod pod Celovško cesto pri Kinu Šiška, •Vič / Dolgi most – betonski stebri avtocestnega mostu na končni postaji avtobusa št. 6, •Bežigrad – podvoz pod železniško progo na Drenikovi, •Moste – podvoz pod železniško progo na Kajuhovi, •Center – Trnovski pristan, betonski zid ob pločniku, •Center – O.Š. Trnovo, zid ob parkirišču, •Šentvid – podhod pred predorom Šentvid, •Center – transformatorska postaja pri O.Š. Trnovo na parkirišču ob igriščih, •Vič/Rožna dolina – podvoz pod železniško progo na Erjavčevi (smer Prešernova – Večna pot), •Vič/Rožna dolina – podhod pod železniško progo (smer Cesta v Rožno dolino – Oražnova), •AKC Metelkova – notranji zidovi ob košarkarskem igrišču, na notranji strani kompleksa Metelkova mesto, •ROG – Trubarjeva 74, notranji zidovi kompleksa tovarne ROG, •Strelišče na Dolenjski cesti (zunanje betonske stene, ki gledajo na parkirišče) pa je posebej namenjeno navijaškemu grafitiranju.

Spremeni sebe, spreminil boš svet

Holozofsko društvo Slovenije vabi na predavanje *Spremeni sebe, spreminil boš svet*, ki bo v sredo, 25. januarja 2012, ob 19. uri v Meditacijskem centru na Slomškovi 7 v Ljubljani. Vstop prost.

Turistično leto 2011 za Ljubljano rekordno

Po začasnih podatkih Turizma Ljubljana je bilo v Ljubljani v letu 2011 opravljenih 786.100 turističnih nočitev, kar je 6,3 odstotka oziroma dobrih 46.500 več kot v letu 2010. Samo decembra pa je v primerjavi z letom 2010 Ljubljana zabeležila 7,6 odstotka več nočitev. S tem je Ljubljana preseгла doslej rekordno leto 2008.

Vsi fizični kazalci kažejo, da je Ljubljana v letu 2011 nadaljevala uspešno leto 2010 – slednjega je zaključila s 7,5-odstotno rastjo nočitev, kar 95,3 odstotka od 739.453 nočitev v letu 2010 pa so ustvarili tuji gostje. To Ljubljano uvršča na sam vrh slovenskih občin po deležu tujih obiskovalcev. Podobno strukturo gostov je mogoče pričakovati tudi v letu 2011.

Rast izkazujejo tudi drugi kazalci. Ljubljanske TIC-e je v letu 2011 obiskalo 296.667 turistov, kar je 6,5 odstotka več kot v letu 2010, ko jih je bilo 253.025. Spodbuden je tudi podatek o obsegu prodaje v TIC-ih, ki se je lani v primerjavi z letom 2010 povečala za 12,8 odstotka, na 472.125 evrov. V okviru naročenih in rednih vodstev si je Ljubljano ogledalo 55.612 turistov.

Še posebej razveseljujejo so podatki o dnevni turistični potrošnji. Turizem Ljubljana je doslej razpolagal s podatkom, da je povprečna dnevna turistična potrošnja 147 evrov dnevno, nova raziskava o potrošnji turistov v Ljubljani,

Foto: Nik Rovani

3. januarja je LPP vpeljal novo avtobusno linijo 15, ki povezuje Stanežiče, Dvor, Guncjle in Vižmarje z Ljubljano. Od 3. januarja sta podaljšani liniji 3 in 3 B ob Litostrojski, od 16. januarja pa je podaljšana tudi proga 6 B do Notranjih Goric.

Foto: Nik Rovani

Od 9. decembra 2011 je odprta prva CNG polnilnica za vozila na metan v Sloveniji. Obenem je po Ljubljani zapeljalo 20 novih metanbusov, ki so bili sofinancirani iz sredstev Evropske unije v sklopu projekta Civitas Elan.

ki jo je v sodelovanju z Inštitutom za turizem Ekonomske fakultete Univerze v Ljubljani izvedel Turizem Ljubljana v oktobru in novembru 2011, pa kaže kar za dobro petino boljše rezultate. Po izsledkih analize je povprečna turistična potrošnja v opazovanih dveh mesecih – pri čemer velja poudariti, da veljata za meseca s slabšim turističnim izkupičkom – znašala 178,87 evra na dan.

Podatek velja za povprečno potrošnjo, sicer pa največ porabijo gostje, ki se v Ljubljani udeležijo konference – 223,70 evra na dan (takih gostov je bilo 5,75 odstotka). Poslovni obiskovalci porabijo 214,92 evra (imeli so 40,4-odstotni delež). Turisti, ki Ljubljano obiščejo zaradi ogleda kulture, porabijo 172,75 evra (takih je bilo 3,3 odstotka), obiskovalci na počitnicah porabijo 154,10 evra (bilo jih je 38,6 odstotka), dnevna potrošnja izletniškega ali tranzitnega gosta je 113,3 evra (6,7 odstotka), obiskovalci z drugimi nameni pa porabijo 123,92 evra na dan (bilo jih je 5,4 odstotka).

Na podrobnejše in uradne podatke o nočitvah za leto 2011 bo sicer treba še počakati. Turizem Ljubljana dnevno spremlja okoli 80 odstotkov nastanitvenih zmogljivosti, na podlagi podatka o nočitvah in korekcijskih faktorjev, oblikovanih na podlagi večletnega povprečja odstopanj med ljubljansko in uradno (Statistični urad Republike Slovenije) statistiko, pa s svežimi podatki postreže že okoli petega v mesecu za pretekli mesec.

Pisma iz Ljubljane

v zavodu Turizem Ljubljana so 18. januarja začeli s pošiljanjem elektronskih novic *Pisma iz Ljubljane*, v katerih sporočajo novice s področja turizma v Ljubljani. E-novice bodo pošiljali enkrat mesečno, okoli 15. v mesecu.

Foto: Nik Rovar

Na strehi C Tehnološkega parka Ljubljana je župan Zoran Janković 7. decembra 2011 odprl sončno elektrarno z močjo 100 KW.

Energetski kotiček

Energijska učinkovitost stavb

Matjaž Valenčič,
energetski svetovalec ENSVET

Večina stanovanjskih stavb je energijsko potratnih, tudi bivanje v njih ni udobno niti zdravo. Takšno je stanje v ljubljanski občini in po vsej Sloveniji. Za ogrevanje porabijo stanovalci ogromno energije, veliko preveč. Energija pa postaja vedno dragocenejša in dražja. Zaradi tega je treba povečati energijsko učinkovitost stavb in zmanjšati rabo energije v stavbah. Veliko pozornost je treba nameniti tistim ukrepom, ki največ prispevajo k celoviti obnovi obstoječih stavb.

Pred načrtovanjem in izvedbo ukrepov za povečanje energijske učinkovitosti je potreben poznati lastnosti stavbe. Enostaven izračun letne rabe energije za ogrevanje stanovanjske površine pokaže energijsko število stavbe. Primer: Če ima stavba 100 m² ogrevalne površine, letna raba za ogrevanje pa je 2.500 l kurilnega olja KOEL (kurilna vrednost KOEL je približno 10 kWh/l), potem je energijsko število te stavbe (2.500 x 10)/100 = 250 kWh/m² oz. ekvivalent ogrevanja letno 25 l KOEL/m². Takšnih stavb z energijskim številom 250 je v naši okolici veliko. V informaciji: sodobne hiše imajo energijsko število pod 50, kar pomeni petkrat manjšo rabo energije kot stare potratne stavbe, nizkoenergijske ali pasivne stavbe pa imajo energijsko število pod 25, kar pomeni vsaj desetkrat manjšo letno rabo energije, namesto 2500 l zadošča manj kot 250 l kurilnega olja ali ekvivalent drugega energenta. Vendar je tudi ta količina energenta prevelika: po letu 2020 bo dovoljeno graditi samo hiše, ki skoraj ne bodo potrebovale energije za ogrevanje.

Svetujem, da si izračunate energijsko število stavbe. Nato pripravite načrt energijske sanacije stavbe tako, da bo potrebno manj energije za ogrevanje, hkrati pa se bodo boljše bivalni pogoji. Prednostni seznam ukrepov določite glede na nujnost ukrepa,

stanje zgradbe in vračilo investicije. Če boste ukrepe izvajali fazno, naj bodo tako medsebojno usklajeni, da se bodo dopolnjevali. Toplotna izolacija zunanega ovoja nizkoenergijske hiše naj bo znatna, izolacije naj bo kar se da veliko. Poleg tega je pomembna raba obnovljivih virov energije, učinkovite ogrevalne naprave, prezračevanje z vračanjem energije odpadnega zraka, odprava toplotnih mostov, energijsko učinkovita okna, raba dnevne svetlobe, uporaba varčnih gospodinjskih aparatov, energijsko učinkovita priprava in raba sanitarne vode, pasivni in aktivni princip rabe sončne energije, zmanjševanje toplotnih izgub ter podobni ukrepi. Načrtujte prenovo svoje hiše ambiciozno, učinkovito, obnovljivo.

Brezplačne neodvisne strokovne nasvete o energijski sanaciji in povečanju energijske učinkovitosti stavbe poiščite v energetskosvetovalni pisarni **Ensvet** v Ljubljani ali na spletni strani www.ensvet.si. V energetskosvetovalni pisarni vas bomo tudi seznanili z novimi nepovratnimi spodbudami, ki jih Eko sklad nudi občanom za nove naložbe rabe obnovljivih virov energije in večje energijske učinkovitosti stanovanjskih stavb. Delovni čas pisarne je vsak torek in četrtek od 16:30 do 19:00, prijave za svetovanje pa sprejemajo vsak delovni dan od 8:00 do 12:00 na tel. 01/306-1000 in 306-1144.

Dneva odprtih vrat

Vsak prvi torek v mesecu ste dobrodošli na Dnevu odprtih vrat.

Aleš Čerin, podžupan v začasnem opravljanju funkcije župana Mestne občine Ljubljana, vam bo na voljo za osebni pogovor v pritličju Mestne hiše, Mestni trg 1, v torek, 7. februarja 2012, in 6. marca 2012.

Najem poslovnih prostorov

Mestna občina Ljubljana oddaja več poslovnih prostorov v najem. Vse informacije so objavljene na spletni strani <http://www.ljubljana.si/>, dodatne informacije so vam na voljo na tel. št. 01/306-11-37.

● **Zdravstvo in socialno varstvo: Ambulanta za ljudi brez zdravstvenega zavarovanja:** tel.: (01) 437 20 10; **Socialna delavka v Ambulanti za ljudi brez zdravstvenega zavarovanja:** tel.: (01) 437 91 82; **Klinični center:** tel.: 01/ 522 50 50; **TOM - telefon otrok in mladostnikov:** tel.: 080 12 34; **telefonski klic v duševni stiski** (od 19. do 7. ure): tel.: (01) 520 99 00; **telefon za starše pri Mladinskem domu Jarše** (tor. in čet. od 16. do 18. ure): tel.: (01) 543 43 23 ali e-naslov: stan-skupina.hisa@guest.arnes.si; **Klepetalnica za starše pri Dijaškem domu Poljane** (tor. in čet. od 14.30 do 16.30 ure): tel.: (01) 300 31 34 ali e-naslov: lidija.vranesic@guest.arnes.si; **SOS telefon za ženske in otroke – žrtve nasilja:** 080 11 55 ● **SOS telefon** je namenjen ženskam in otrokom, ki so doživljali ali še vedno doživljajo nasilje v družini in drugih medosebnih odnosih ter potrebujejo pogovor. SOS telefon je namenjen tudi ženskam in njihovim otrokom, ki potrebujejo umik pred nasiljem v družini v Zatočišče za ženske in otroke – žrtve nasilja v Ljubljani. Prek SOS telefona se ženske lahko vključijo tudi v skupino za samopomoč za ženske, ki so doživljale ali še vedno doživljajo nasilje. Na SOS telefon lahko pokličete ob delavnikih od 12. do 22., ob sobotah, nedeljah in praznikih pa od 18. do 22. Telefonska številka 01 / 524 19 93 pa je telefaks, namenjen gluhih – žrtvam nasilja. ● **Društvo SOS telefon**, Svetovalni telefon za osebe z izkušnjo nasilja na delovnem mestu: 031/ 722 333, vsak torek: od 17.00 do 20.00. ● **ROZA ALARMI** Prijavite homofobno diskriminacijo in nasilje prek spletne prijave na naslovu www.ljudmila.org/lesbo/alarm. Namenjena je prijavam, obveščanju in poročanju o nasilju, zlorabah in diskriminacijah, katerih žrtve so geji, lezbijke, biseksualci in transspolne ter transseksualne osebe. Omogoča hitro in preprosto poročanje o kršitvah ter takojšen dostop do pomoči in podpore. ● **Skupina SAA Ženske Slovenije** predstavlja anonimno skupino deklet in žena, ki okrevajo od zasvojenjskega seksualnega vedenja. Za dodatne informacije se obrnite na: saa.zenske@gmail.com ali 030/ 254 592 ● **OA, Overeaters Anonymous** je skupina za samopomoč osebam, ki okrevajo od odvisnosti s hrano (kompulzivnega prenehanja, bulimije, anoreksije). Za dodatne informacije se obrnite na <http://oa-slovenija.com> ali 051 755 291. ● **Krizni center ženske svetovalnice** lahko pokličete 24 ur na dan na telefonski številki: 040/ 260 656 in 031/ 233 211. ● **Svetovalnica Fužine: Svetovanje in informiranje posameznikom, parom, družinam, ki so se znašli v psihosocialnih stiskah in težavah:** Preglov trg 15, tel.: 5206-442, vsak dan od 9. do 17. ure. svetovalnica.fuzine@siol.net, www.csd.ljmestopolje.si ● **Program Korak: svetovanje, informiranje in pomoč uporabnikom nelegalnih drog in njihovim svojcem:** Preglov trg 15, tel.: 5206-442, vsak dan od 9. do 17. ure svetovalnica.fuzine@siol.net; www.csd.ljmestopolje.si ● **Center za psihološko svetovanje POSVET**, Mestni trg 8, 1000 Ljubljana, uradne ure: vsak delovni dan od 12. do 19. ure, tel.: 01/251 29 50, faks: 01/421 77 95, e-naslov: posvet@posvet.org in info@posvet.org, spletna stran: www.posvet.org ● **Pomoč družini na domu: Zavod za oskrbo na domu (ZOD)**, tel.: 01/ 23 96 502. **Zavod Pristan:** 01/ 54 79 579, 031/ 702 698. ● **Društvo Al-anon** za družine, v katerih je problem alkohol. Naslov: Lepi pot 6, Mirje, e-naslov: alanon@email.si; dežurni telefon: 041/ 590 789. ● **Anonimni alkoholiki** Vas zanimajo naše izkušnje? Pišite, telefonirajte, pridite! Naslov: P. p. 3512, 1001 Ljubljana, tel.: 01/ 433 82 25, e-naslov: aa.slo@amis.net, spletni naslov: <http://www.aa-drustvo.si> ● **Društvo socialni forum za zasvojenosti in omame**, Resljeva 11, Ljubljana: najava po tel.: 01/ 438 68 00, 01/ 438 68 05 ali na e-naslovu tomazic.katja@siol.net; odprto od ponedeljka do petka med 9. in 15. uro, v ponedeljek in četrtek tudi od 17. do 19. ure ● **Zavod MISSS – Mladinsko informativno svetovalno središče Slovenije** ● **Telefon MLADI MLADIM:** usposobljen mladinski svetovalec odgovarja na vprašanja vrstnikov po telefonu (01/510 16 76, 051/ 300 380), e-pošti, Facebooku in Msn-ju. Delovni čas: pon. – čet. 15.30 – 17.30. ● **POMP - psihosocialna pomoč družinam priseljencev:** celostna obravnava družin in aktivno socialno-kulturno in ekonomsko vključevanje priseljencev v skupnost: učenje slov. jezika, računalniško opismenjevanje, informiranje, medkulturno učenje in delavnice za otroke. ● **Svetovalnica Dravlje:** Individualno in skupinsko svetovanje mladostnikom, staršem in strokovnim delavcem. Pomoč pri reševanju težav v obdobju odrasčanja in vključevanja v socialno okolje, vsak delovnik od 8. do 17. ure. Vse storitve so brezplačne. Več na www.missis.si ali 01/510 16 70. ● **Združenje proti spolnemu zlorabljanju**, Masarykovi 23, Ljubljana nudi zagovornišvo, svetovanje ter podporo in pomoč v skupini za mladoletne in odrasle žrtve spolne zlorabe. Tel. 01/ 43 13 341 in na brezpl. št. 080 28 80 vsak dan od 9. do 17. ure, sre. od 9. do 19. ure, pet. od 9. do 15. ure, e-naslov: spolna.zloraba@siol.net, splet: www.spolna-zloraba.si ● **Zaupni telefon Samaritan za pogovor v stiski** – 24 ur na dan na brezplačni številki 116 123. ● **Promet: Oddelek za gospodarske javne službe** tel.: (01) 306 17 14; številka za zapuščen vozila: tel.: (01) 306 16 25; Redarstvo: tel.: (01) 306 16 32; AMZS, pomoč, vlečna služba, informacije: tel.: 19 87 ● **Služba za pobude meščanov:** tel.: (01) 306 12 82 ● **Okolje: JP Snaga, reklamacije, informacije in naročila:** tel.: (01) 477 96 40 ali (01) 477 96 67; JP Energetika, Center za pomoč uporabnikom: tel.: 080 28 82; dežurna številka Inšpektorata MU MOL, informacije o divjih odlagališčih, prevrnjenih smetnjakih in drugih dejavnih onesnaževanja okolja: tel.: (01) 306 16 04 ● **Varuh človekovih pravic**, brezplačni klic in informacije: tel.: 080 15 30 ● **Policija:** tel.: 113 ● **Center za obveščanje, gasilci, reševalna postaja:** tel.: 112 ● **Dnevni center za starejše:** Povšetova, tel.: 01/430 51 520 ● **Zavetišče za živali Gmajnice 30**, tel.: 01/256 02 79. Uradne ure za obiskovalce - delavniki: od 11. do 12. ure in od 14. do 17. ure, sobote, nedelje in prazniki: od 12. do 15. ure. Za oddajo najdenih živali lahko pokličete kadarkoli 24 ur na dan in najdenčca oddaste.

Kakovost vode in zraka v Ljubljani

Rezultati nadzora pitne vode v Ljubljani

Centralni vodovodni sistem mesta Ljubljane in okolice se oskrbuje iz dveh vodnih virov, Ljubljanskega polja in Ljubljanskega barja, kjer se podzemna voda izkorišča v petih vodarnah: Kleče, Hrastje, Jarški prod, Šentvid in Brest.

Notranji nadzor nad skladnostjo pitne vode JP Vodovod-Kanalizacija izvaja na vseh oskrbovalnih območjih skladno z določili Pravilnika o pitni vodi (Ur. l. RS 19/04, 35/04, 26/06, 92/06, 25/09) v okviru mikrobioloških in fizikalno-kemijskih preiskav, katerih obseg je odvisen od ocene tveganja za določeno vzorčno mesto oz. nadzorno točko sistema. Notranji nadzor izvajajo akreditirani laboratoriji.

Druge javno dostopne informacije uporabniki prejmejo:

- po elektronski pošti na naslovu voka@vo-ka.si,
- na spletni strani JP Vodovod-Kanalizacija www.vo-ka.si.

Dodatne informacije o rezultatih notranjega nadzora pitne vode so v podmenijih na spletni strani www.jh-lj.si/vo-ka/informacije/kaksno-vodo-pijemo

Kakovost podzemne vode oktobra in novembra 2011

< - meja določanja (LOQ)

MV - predpisane mejne vrednosti za podzemno vodo po Uredbi o stanju podzemnih voda (Ur. l. RS, št. 25/09)

Mejne vrednosti za podzemne vode so bile, od vseh merjenih parametrov, novembra 2011 presežene le za desetilatrazin (razgradni produkt atrazina) na merilnem mestu Brest I a.

Zrak v Ljubljani oktobra in novembra 2011

V tabeli so predstavljeni podatki meritev onesnaženosti zraka na merilnem mestu ob križišču Tivolske ceste in Vošnjakove ulice. Na tem merilnem mestu smo oktobru 2011 zabeležili tri dni s preseženo dnevno vrednostjo onesnaženosti z delci, tako da je bila na letnem nivoju od začetka januarja do konca oktobra mejna 24-urna vrednost delcev PM₁₀, ki znaša 50 µg/m³, presežena 70-krat. Na istem merilnem mestu smo novembra 2011 zabeležili 14 dni s preseženo dnevno vrednostjo onesnaženosti z delci, tako da je bila na letnem nivoju od začetka januarja do konca novembra mejna 24-urna vrednost delcev PM₁₀, ki znaša 50 µg/m³, presežena 84-krat.

V skladu z Uredbo o kakovosti zunanjega zraka (Ur. l. RS, št. 9/2011), objavljeno 11. februarja 2011, veljajo od meseca marca 2011 dalje naslednji normativi:

SO₂ (žveplov dioksid): Mejna urna vrednost je 350 µg/m³ in ne sme biti presežena več kot 24-krat v koledarskem letu. Mejna dnevna vrednost je 125 µg/m³ in ne sme biti presežena več kot 3-krat v koledarskem letu.

NO₂ (dušikov dioksid): Mejna letna vrednost je 40 µg/m³. Mejna urna vrednost je 200 µg/m³ in ne sme biti presežena več kot 18-krat v koledarskem letu.

NO_x (dušikovi oksidi): Mejne vrednosti za skupne dušikove okside niso določene.

PM₁₀ (delci): Mejna letna vrednost v koledarskem letu je 40 µg/m³. Mejna dnevna vrednost delcev PM₁₀ je 50 µg/m³ in ne sme biti presežena več kot 35-krat v koledarskem letu.

Benzen: Mejna letna vrednost za benzen je 5 µg/m³.

Rezultati notranjega nadzora novembra 2011

PARAMETER	enota	mejna vrednost	OSKRBOVALNO OBMOČJE	
			KLEČE	ŠENTVID
			7. 11. 2011	7. 11. 2011
pH		6,5 -9,5	7,4	7,4
Elektroprevodnost (pri 20°C)	µS/cm	2500	409	488
Celotni organski ogljik (TOC)	mg/l C	brez sprememb	<0,5	<0,5
Nitrat	mg/l NO ₃	50	12	19
Nitrit	mg/l NO ₂	0,5	<0,003	<0,003
Sulfat	mg/l SO ₄	250	13	18
Klorid	mg/l Cl	250	11	19
Fluorid	mg/l F	1,5	<0,10	<0,10
Bor	mg/l B	1	0,015	0,031
Krom	µg/l Cr	50	1,2	<1,0
Svinec	µg/l Pb	25	<1,0	<1,0
Atrazin	µg/l	0,1	<0,05	<0,05
Desetilatratin	µg/l	0,1	<0,05	<0,05
2,6-diklorobenzamid	µg/l	0,1	<0,02	<0,02
Pesticidi - vsota	µg/l	0,5	<0,05	<0,05
Trihaloeten in tetrakloroeten - vsota	µg/l	10	<0,5	<0,5
Trihalometani - vsota	µg/l	100	<0,1	<0,1
<i>Escherichia coli</i>	v 100 ml	0	0	0
Koliformne bakterije	v 100 ml	0	0	0
OCENA			SKLADEN	SKLADEN

Vir: JP Vodovod-Kanalizacija d.o.o., januar 2012

Podatki o kakovosti podzemne vode v vodnjakih vodarn na Lj. polju in Lj. barju

Oktober 2011						
merilno mesto	datum	atrazin	desetilatratin	lahkohlapni halogenirani ogljikovodiki	nitrat	krom (skupno)
enota		µg/l	µg/l	µg/l	mg/l	µg/l
MV		0,1	0,1	10	50	30
Kleče VIIIa	12. 10. 2011	0,017	0,03	0,04	13,5	1,2
Hrastje Ia	12. 10. 2011	0,089	0,094	0,8	20,3	16
Šentvid IIa	12. 10. 2011	0,021	0,03	0,04	17,0	0,81
Jarški prod III	12. 10. 2011	<0,009	0,016	0,2	9,31	1,2
Brest IIa	12. 10. 2011	0,027	0,28	0,3	11,0	0,57

November 2011						
merilno mesto	datum	atrazin	desetilatratin	lahkohlapni halogenirani ogljikovodiki	nitrat	krom (skupno)
enota		µg/l	µg/l	µg/l	mg/l	µg/l
MV		0,1	0,1	10	50	30
Kleče VIIIa	30. 11. 2011	0,016	0,029	0,1	13	2
Hrastje Ia	30. 11. 2011	0,088	0,100	0,9	21	18
Šentvid IIa	30. 11. 2011	0,021	0,037	0,1	18	2,3
Jarški prod III	30. 11. 2011	0,009	0,026	0,1	9,7	2,6
Brest Ia	30. 11. 2011	0,017	0,120	0,7	6,2	1,6

Vir: Monitoring kakovosti podzemne vode in površinskih vodotokov za leto 2011, Oddelek za varstvo okolja Mestne občine Ljubljana

Zrak v Ljubljani oktobra 2011

Merilno mesto križišče Vošnjakove ul. in Tivolske c.	SO ₂	NO ₂	NO _x	PM ₁₀	Benzen
Veljavnih podatkov *	99 %	99 %	99 %	96 %	94 %
Povprečna mesečna vrednost	2 µg/m ³	53 µg/m ³	111 µg/m ³	31 µg/m ³	3 µg/m ³
Maksimalna urna vrednost	10 µg/m ³	141 µg/m ³	392 µg/m ³	103 µg/m ³	4 µg/m ³
Maksimalna dnevna koncentracija	4 µg/m ³	78 µg/m ³	191 µg/m ³	58 µg/m ³	3 µg/m ³
Število preseganj dovoljenih vrednosti	0	0	-	3	0

Zrak v Ljubljani novembra 2011

Merilno mesto križišče Vošnjakove ul. in Tivolske c.	SO ₂	NO ₂	NO _x	PM ₁₀	Benzen
Veljavnih podatkov *	99 %	99 %	99 %	88 %	97 %
Povprečna mesečna vrednost	3 µg/m ³	58 µg/m ³	136 µg/m ³	62 µg/m ³	3 µg/m ³
Maksimalna urna vrednost	17 µg/m ³	163 µg/m ³	576 µg/m ³	134 µg/m ³	5 µg/m ³
Maksimalna dnevna koncentracija	6 µg/m ³	87 µg/m ³	254 µg/m ³	108 µg/m ³	5 µg/m ³
Število preseganj dovoljenih vrednosti	0	0	-	14	0

* Stopnja pokritosti z meritvami v merilnem obdobju

Razstava ob zaključku okoljskega natečaja Otroci ustvarjajo ptičje hišice

Od 19. januarja je v spodnji etaži Emporium v BTC City Ljubljana odprta razstava izdelkov, ki so nastali v okviru okoljskega natečaja *Otroci ustvarjajo ptičje hišice*. Ljubljanski osnovnošolci in družba BTC so postavili na ogled ptičje hišice iz odpadnih materialov. Natečaja, ki je potekal od lanskega septembra dalje, se je udeležilo 18 šol Mestne občine Ljubljana in skupno okoli 350 učencev. Ptičje hišice iz odpadnih materialov bodo na ogled vse do 19. februarja.

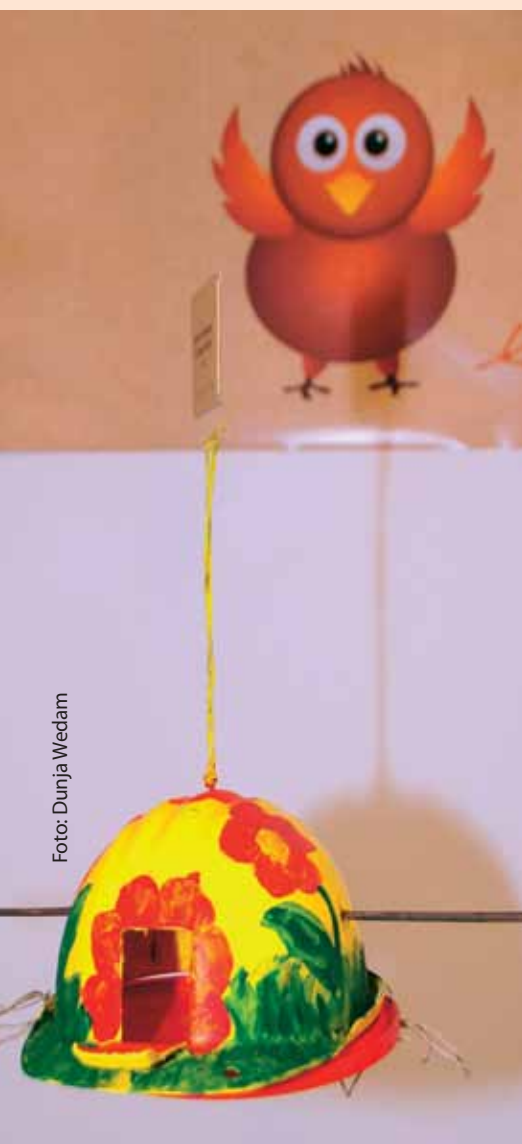

Foto: Dunja Wedam

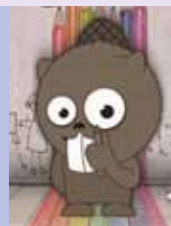
Razstava otroških ilustracij Ančke Gošnik Godec iz slikanice Polonce Kovač Zelišča male čarovnice do 12. februarja v Galeriji Kresija

Razstava je del 4. ljubljanskega festivala kulturno-umetniškega festivala Bobri 2012, ki bo potekal med 28. januarjem in 11. februarjem 2012. Ančka Gošnik Godec je ena najbolj prepoznavnih in priljubljenih slovenskih ilustratork iz druge polovice dvajsetega stoletja, ki s svojimi v domišljijo zagledanimi podobami, v katerih ne manjka prefinjenega humora, vedno znova preseneča z novimi izvirnimi podobami pravljic in drugih zgodb, pesmic, voščilnic in televizijskih slikanic.

Za knjigo *Zelišča male čarovnice* pisateljice Polonce Kovač je ustvarila ciklus slik. S čarovnico Lenčko je pred bralca razgrnila pravo malo enciklopedijo zdravnih in strupenih zeli, stekleničk in drugih v zeliščarstvu nepogrešljivih pripomočkov. Neštete drobnarije, ki spominjajo na orumenele herbarije, podstrešja naših babic, skrite koče in votline starih zeliščark, je upodobila z dokumentarno natančnostjo in odličnim poznavanjem botanike. Med prizorišči pa jo je zagotovo najbolj navdihnil svet ob Bohinjskem jezeru, kjer je dolga leta preživljala poletja in v naravi spoznavala tudi starodavna pravljicihna bitja.

PO BOBROVI KNJIŽNI POTI

Razstava ilustracij Lile Prap v Steklenem atriju Mestne hiše do 25. marca

Od 11. januarja je v Steklenem atriju Mestne hiše otvoritev razstave ilustracij Lile Prap iz slikanice *Žuželčji zakaj*, ki je izšla leta 2011 kot četrta knjiga iz serije zakajev.

Lila Prap, s pravim imenom Lilijana Praprotnik Zupančič, si je umetniško ime nadela, ko so začeli navdušeni tuji založniki kupovati njene knjige in je postala slavna po vsem svetu. Namen slikanice je poljudnoznanstven, vendar je rezultat izjemna estetska vrednost, zabavnost in humor. Nadvse poseben izvirni slog Lile Prap je sprejet in natisnjen v knjigah tako na Japonskem, v Evropi in naprej do Južne Amerike in Avstralije. To umetniščino svetovljanskost težko najdemo v slovenski tradiciji, zdaj pa je postala njen pomemben del in jo uspešno uveljavlja po svetu, kjer sta izvirnost in kakovost cenjeni lastnosti. Razstava je na ogled do 25. marca.

